

Jaarverslag BPF Schilders 2024

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het
Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf

Inhoudsopgave

VOORWOORD	4
PROFIEL BPF SCHILDERS	5
KERNCIJFERS	7
KERNCIJFERS (TOELICHTING)	8
BESTUURSVERSLAG	10
1. BPF SCHILDERS IN 2024	11
2. HOE ZAG DE PENSIOENREGELING ER IN 2024 UIT?	20
3. HOE PRESTEERDE BPF SCHILDERS IN 2024 EN WAT KOSTTE DAT?	26
4. HOE BESTUURDE BPF SCHILDERS IN 2024?	33
5. CONTACT MET DEELNEMERS IN 2024	53
6. ONDERTEKENING	56
TOEZICHT EN VERANTWOORDING	58
JAARREKENING	70
BALANS PER 31 DECEMBER 2024 (NA BESTEMMING VAN SALDO VAN BATEN EN LASTEN)	70
STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2024	71
KASSTROOMOVERZICHT	72
TOELICHTING OP DE JAARREKENING	73
1. INLEIDING	73
2. GRONDSLAGEN	74
TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER	83
3. BELEGGINGEN	83
4. VORDERINGEN UIT HOOFDE VAN BELEGGINGEN	90
5. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	90
6. LIQUIDE MIDDELEN	90
7. STICHTINGSKAPITAAL EN ALGEMENE RESERVE	91
8. VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN	91
9. OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	95
10. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	97
11. VERBONDEN PARTIJEN	98
12. RISICOBEHEER	98
13. FINANCIERING EN FINANCIËLE POSITIE	104
TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	108
14. PREMIE BIJDRAGEN	108
15. BELEGGINGSOPBRENGSTEN	108
16. PENSIOENUITKERINGEN	109
17. PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN	109
18. SALDO OVERDRACHTEN VAN RECHTEN	111
19. OVERIGE BATEN EN LASTEN	111
20. ACTUARIËLE ANALYSE VAN HET SALDO VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN	112
21. TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT	115
22. BESTEMMING VAN SALDO VAN BATEN EN LASTEN	115
23. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	115
24. ONDERTEKENING	116
OVERIGE GEGEVENS	117
ACTUARIËLE VERKLARING	118

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	120
BIJLAGEN	131
1. PERSONALIA	131
2. NEVENFUNCTIES	133
3. ANNEX IV SFDR.....	135
4. BEGRIPPENLIJST	142

Voorwoord

Weer indexatie mogelijk

Het afgelopen jaar was een bewogen jaar met veel veranderingen. Na maanden van overleg kwam er in de zomer van 2024 een nieuw kabinet. Op 20 januari 2025 werd Donald Trump opnieuw president van de Verenigde Staten. Ook waren er verschillende spanningen en conflicten in de wereld die schommelingen op de financiële markten veroorzaakten. Gelukkig sloten wij het jaar financieel goed af. Hierdoor konden we voor het vierde jaar op rij de pensioenen verhogen. Per 1 januari gingen alle pensioenen met 1,25% omhoog. Maar er gebeurde nog veel meer in 2024.

Hard op weg naar het nieuwe pensioenstelsel

Zo bereiden wij ons verder voor op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel (Wtp). We verwachten nog steeds op 1 januari 2026 over te gaan. Hiervoor namen we in 2024 een paar belangrijke stappen. Het bestuur toetste het transitieplan van de sociale partners op onder andere evenwichtigheid, haalbaarheid en uitvoerbaarheid en besloot in november om van dit transitieplan uit te gaan. In december stelde het bestuur ook het implementatieplan en het communicatieplan hiervoor vast. Ons bestuur werkt hierbij altijd nauw samen met het Verantwoordingsorgaan met vertegenwoordigers uit de sector, de Raad van Toezicht, de sociale partners en met onze adviseurs en uitvoerders.

Een goed en duidelijk pensioen voor al onze deelnemers

Ongeveer 103.000 werknemers én ondernemers bouwen pensioen op, hebben pensioen opgebouwd, of ontvangen pensioen bij BPF Schilders. In het transitie-, implementatie- en communicatieplan Wtp staat hoe de pensioenregeling er voor alle deelnemers in de sector uit komt te zien. Maar ook hoe we ervoor zorgen dat alle pensioenen goed overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel en hoe we onze deelnemers en werkgevers meenemen in deze transitie. Want we willen niet alleen een goed, maar ook een begrijpelijk pensioen bieden. Daarom voerden wij in 2024 alvast een aantal verbeteringen door. Zo krijgt u nu al een groot deel van onze informatie in heldere taal. Ook kunt u op de website vrijwel alle talen lezen via de 'translate'-knop. Daarnaast besteden we nog meer aandacht aan de verschillende keuzes die werknemers en ondernemers kunnen maken voor hun pensioen. Neemt u vooral eens een kijkje op onze website www.bpfschilders.nl of log in op Infodesk.

Een goed pensioen in een leefbare wereld

We beleggen uw pensioengeld op een maatschappelijk verantwoorde manier. We kiezen daarom zoveel mogelijk voor organisaties met een positief effect op de wereld. In 2024 keken we opnieuw naar onze ambitie en ons beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen. In november hielden we hierover een deelnemersonderzoek. Ook vroegen we u hoeveel risico u wil nemen met het beleggen van uw pensioen in het nieuwe pensioenstelsel. We zijn heel blij met alle antwoorden. Uw mening is erg belangrijk voor ons. Zo kunnen wij ons beleid goed laten aansluiten op uw wensen. En zorgen we samen voor een goed pensioen in een leefbare wereld.

Dank

Ik wil onze dank uitspreken aan iedereen in de sector die een actieve bijdrage levert aan uw pensioenfondsen en uw pensioen!

Namens het bestuur van BPF Schilders, Marlies van Loon, Werknemersvoorzitter

Profiel BPF Schilders

Missie, visie en strategie

BPF Schilders verzorgt in opdracht van sociale partners (OnderhoudNL, CNV, FNV en LBV) de opbouw en betaling van de pensioenen voor alle werkenden, inclusief ondernemers zonder personeel, en pensioengerechtigden in de sector Schilders-, Afwerkings, Vastgoedonderhoud en Glaszetbedrijf.

BPF Schilders wil op de volgende wijze inhoud geven aan de missie:

1. Het fonds wil de deelnemers een waardevast pensioen bieden. Het fonds ziet collectiviteit, solidariteit en risicodeling als een belangrijk fundament voor deze ambitie;
2. Het fonds wil de regeling uitvoeren op een transparante, betrouwbare en maatschappelijk verantwoorde wijze, tegen aanvaardbare kosten;
3. Het fonds zet haar betrokkenheid in om haar deelnemers te ondersteunen bij het maken van verantwoorde pensioenkeuzes;
4. In het bijzonder wil het fonds zich ervoor inspannen dat ondernemers zonder personeel zich meer bewust zijn dat zij er verstandig aan doen een pensioen op te bouwen dat gelijkwaardig is aan dat van werknemers met een vergelijkbaar inkomen.

Organisatie

Het bestuur van BPF Schilders is ingericht volgens het paritair plus bestuursmodel. In dit bestuursmodel bestaat het bestuur, naast de door de organisaties van belanghebbenden, zoals de door de werkgeversorganisatie en werknemersorganisaties voorgedragen bestuursleden, ook uit onafhankelijke bestuursleden met specifieke expertise. De samenstelling van het bestuur is als volgt:

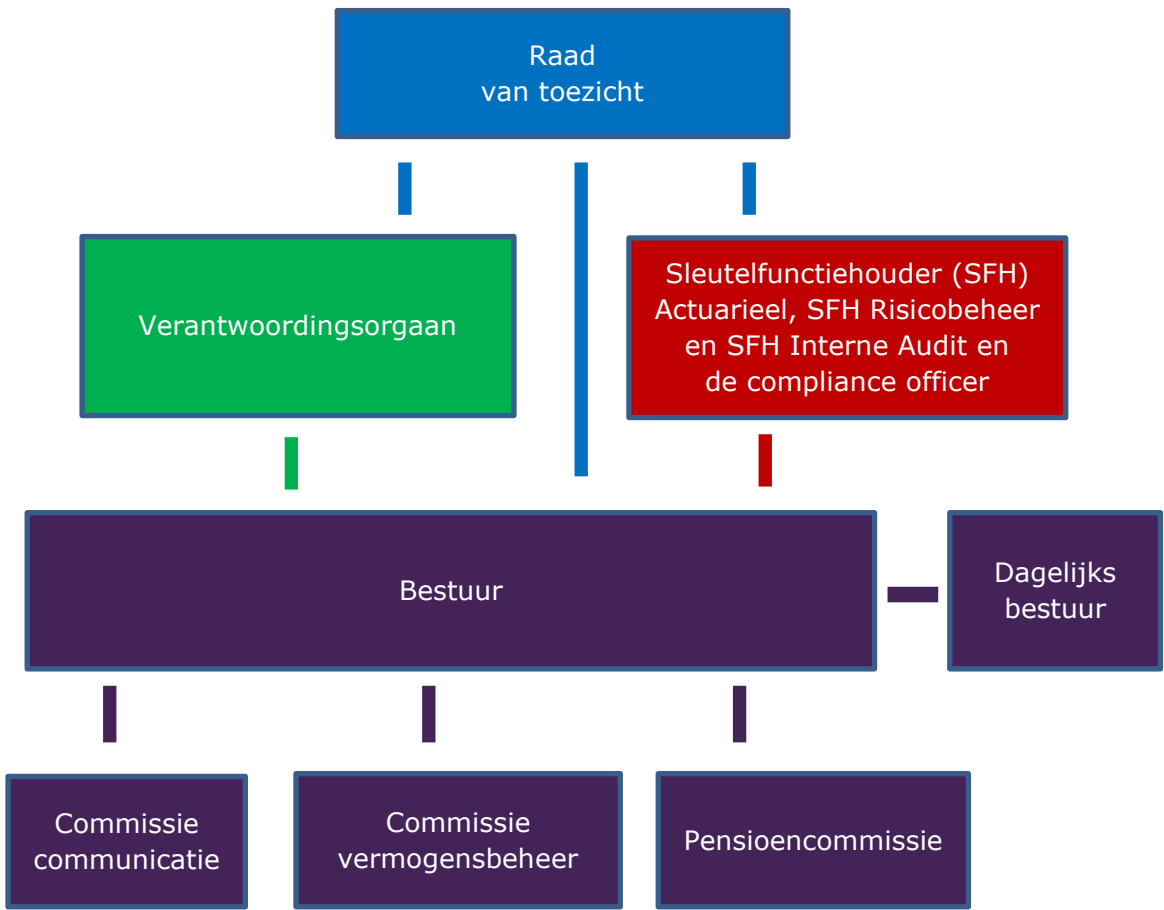
- twee bestuursleden voorgedragen door de werkgeversorganisatie;
- twee bestuursleden voorgedragen door werknemersorganisaties;
- één bestuurslid voorgedragen door een of meerdere voor de schilderssector representatieve organisaties die de ondernemers vertegenwoordigen;
- één bestuurslid voorgedragen door vertegenwoordigers van gepensioneerden uit het verantwoordingsorgaan (VO);
- één onafhankelijk bestuurslid met expertise op het gebied van vermogensbeheer;
- één onafhankelijk bestuurslid met expertise op het gebied van risicomanagement, tevens sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Het bestuur heeft als opdracht te zorgen voor een correcte uitvoering van de pensioenregeling, inclusief de communicatie en verantwoording daarover en een duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Het bestuur vraagt daarbij op enkele onderwerpen, die wettelijk zijn vastgelegd, advies aan het VO. De raad van toezicht (RvT) toetst en beoordeelt het functioneren van het bestuur en de algemene gang van zaken in het fonds.

Het dagelijks bestuur (DB) is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Het DB bestaat uit de werkgeversvoorzitter, de werknemersvoorzitter en het onafhankelijke expertbestuurslid vermogensbeheer.

In het kader van de IORPII-richtlijn zijn de sleutelfuncties actuarieel, risicobeheer en interne audit ingericht en zijn houders van deze functies benoemd. Daarnaast heeft het pensioenfonds een compliance officer.

Organigram BPF Schilders 2024

Figuur 1: Organigram BPF Schilders

Kerncijfers

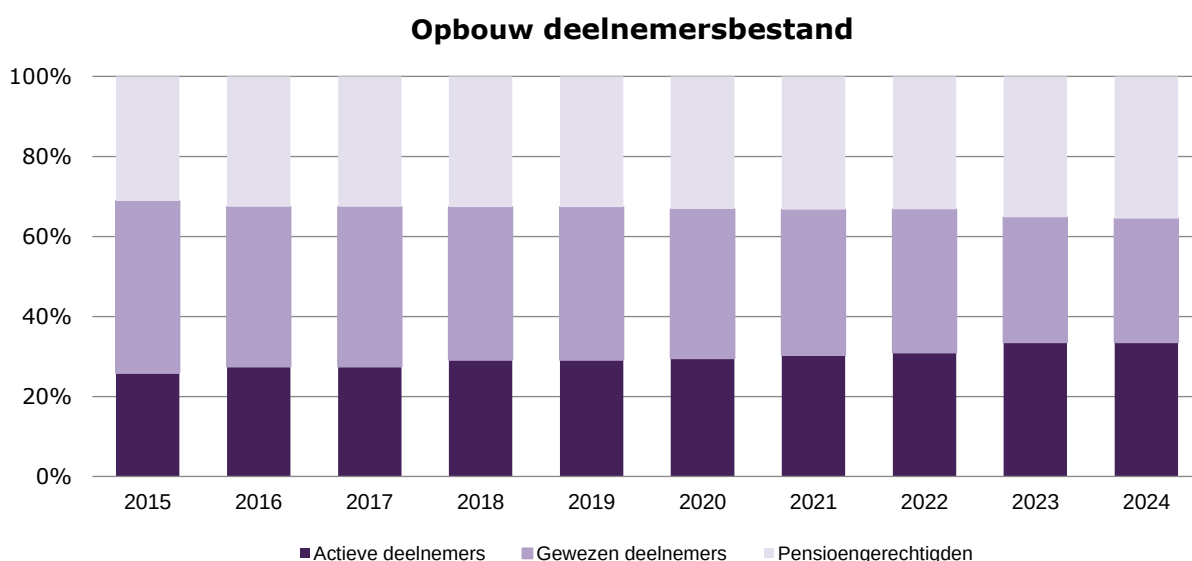
(bedragen in € miljoen)	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal verzekerden					
Actieve deelnemers	34.465	34.685	33.994	33.158	32.212
- waarvan werknemers	18.013	18.733	18.781	18.795	18.647
- waarvan ondernemers zonder personeel	16.452	15.952	15.213	14.363	13.565
Aantal werkgevers	2.072	2.085	2.116	2.133	2.065
Gewezen deelnemers	31.785	32.272	39.194	39.674	40.575
Pensioengerechtigden	36.537	36.463	36.411	36.383	36.062
Totaal	102.787	103.420	109.599	109.215	108.849
Reglementsvariabelen					
Toeslagverlening (in %)	3,13	9,44	2,57	-	-
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	162,7	157,5	146,6	136,8	246,6
Pensioenuitvoeringskosten	14,4	13,5	13,5	13,4	13,1
Uitkeringen	207,1	195,0	171,5	160,8	151,7
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Pensioenvermogen	9.322,0	8.453,0	7.666,2	9.500,1	8.666,4
Technische voorzieningen FTK	7.106,4	6.763,3	6.251,0	7.856,1	8.450,5
Beleidsdekkingsgraad (in %)	130,1	127,1	129,1	112,9	96,4
Reële dekkingsgraad (in %)	97,5	94,1	98,1	91,5	78,8
Actuele dekkingsgraad (in %)	131,2	125,0	122,6	120,9	102,6
Vereiste dekkingsgraad volgens FTK (in %)	120,9	119,7	122,5	122,8	122,2
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	104,1	104,1	104,1	104,1	104,1
Uitvoeringskosten					
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (in euro)**	202,30	189,4	192,1	192,9	191,3
Totale kosten vermogensbeheer (in %)***	0,27	0,30	0,27	0,30	0,27
Beleggingsportefeuille					
Vastgoed	1.287,5	1.042,0	1.017,4	1.124,0	881,0
Aandelen	3.340,0	2.825,5	2.929,7	4.125,4	3.622,2
Vastrentende waarden	4.890,6	4.715,5	3.733,5	4.114,0	4.039,3
Derivaten	-288,1	-494,6	-552,7	25,1	277,1
Overige beleggingen	-	-	0,0	0,0	0,0
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement (in %)	11,02	11,10	-19,08	10,00	6,34
Benchmark (in %)	10,13	11,56	-18,77	9,83	7,36
Z-score	1,23	-0,18	-0,28	0,40	0,05
Performancetoets	0,54	0,01	0,14	0,47	0,25

* De toeslagverlening is verwerkt in de kosten van het jaar van toekenning; dus 3,13% in 2023 en 1,25% in 2024

** De kosten per deelnemer zijn berekend conform de definitie van de Pensioenfederatie. Dit zijn de gemiddelde uitvoeringskosten per deelnemer (actieve deelnemers en pensioengerechtigden)

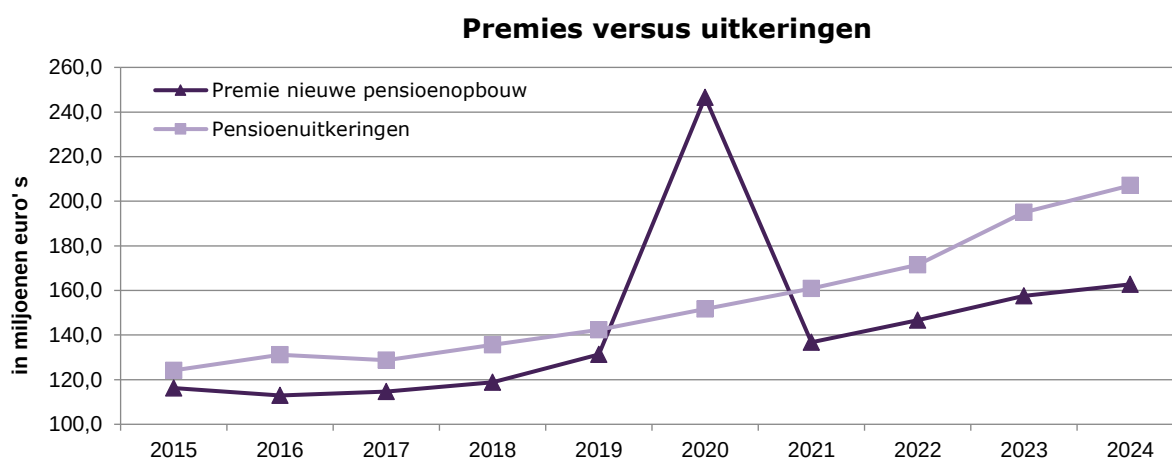
*** Totale kosten vermogensbeheer worden inzichtelijk gemaakt conform de definitie van de Pensioenfederatie en zijn exclusief transactiekosten

Kerncijfers (toelichting)

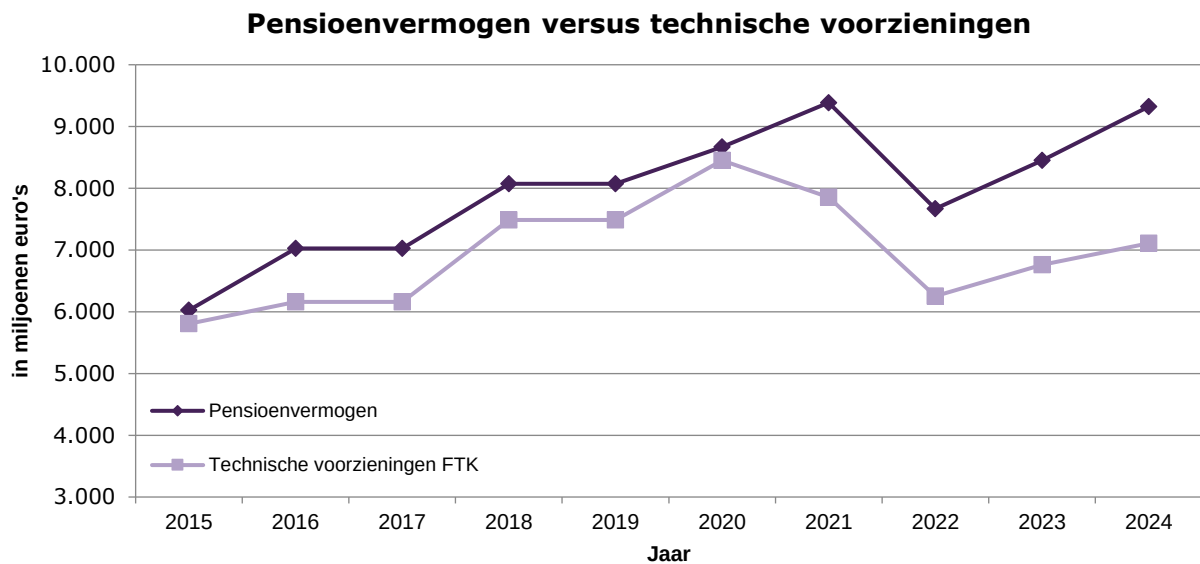
Figuur 2: Opbouw deelnemersbestand

Het aantal actieve deelnemers is gedurende 2024 met 0,6% afgenomen. Het aantal pensioengerechtigden is in 2024 gelijk gebleven.

Figuur 3: Premies versus uitkeringen

De hoge premiebate in 2020 werd veroorzaakt door de slotinkoop van de aanspraken met betrekking tot de inkoopregeling, deze regeling liep eind 2020 af. Na een aantal jaren zonder toeslagverlening kon per 1 juli 2022 een toeslag worden verleend van 2,57% en per 1 januari 2023 9,44%. Per 1 januari 2024 bedroeg de toeslag 3,13%. Naast de toeslagverleningen is de stijging van pensioenuitkeringen te verklaren door een gestage toename in het aantal pensioengerechtigden.

Figuur 4: Pensioenvermogen versus technische voorzieningen

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat het pensioenvermogen van BPF Schilders ultimo 2024 hoger is dan de technische voorziening. De toename van de technische voorziening hangt vooral samen met de daling van de nominale rentevoet van 2,30% eind 2023 naar 2,12% eind 2024. De actuele dekking graad bedroeg 131,2% ultimo 2024.

BPF Schilders in 2024

1. BPF Schilders in 2024

Strategisch Plan 2024-2026

De strategie van BPF Schilders is concreet uitgewerkt in een aantal doelstellingen die, met het belang van de deelnemers voorop, ertoe moeten leiden dat een goede invulling aan de missie en visie wordt gegeven. Deze doelstellingen worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

Begin 2024 is het Strategisch Plan 2023-2025 eveneens geëvalueerd en geactualiseerd. Dit leidde tot een nieuw Strategisch Plan voor 2024-2026. De missie van BPF Schilders is inhoudelijk niet gewijzigd.

Aan de hand van de 5 belangrijkste doelstellingen voor 2024 wordt toegelicht hoe het bestuur invulling heeft gegeven aan de strategie. Daarna volgt een toelichting bij een aantal belangrijke ontwikkelingen die relevant zijn geweest in 2024.

Doelstelling 1: Voorbereiding nieuwe representativiteitstoets

BPF Schilders biedt ondernemers – als een van de weinige bedrijfstakpensioenfondsen in Nederland – een pensioenvoorziening. De verplichtstelling is verlengd tot juni 2026. Sociale partners willen de verplichte deelname van ondernemers behouden. Het fonds heeft net als sociale partners, de ambitie om de deelnemers een goed pensioen te bieden, tegen een betaalbare premie en lage uitvoeringskosten. Het fonds wil een zo groot mogelijke collectiviteit waarborgen.

Minimum pensioenkeuzeloon

Een belangrijk aandachtspunt is het feit dat het merendeel van de ondernemers een relatief laag pensioen opbouwt op basis van het minimum pensioenkeuzeloon (PKL). De lagere pensioenopbouw van een deel van de ondernemers kan bij hen leiden tot teleurstelling over het opbouwde pensioen en mogelijk tot financiële problemen op hun oude dag. BPF Schilders wil dit voorkomen door hen zich meer bewust te laten zijn van hun latere financiële situatie en hen indien nodig aansporen om meer pensioen op te bouwen. De premie is bij voldoende winst immers aftrekbaar, de kosten zijn laag in vergelijking tot commerciële producten en het pensioen inclusief partnerdekking gaat omhoog. De uitvoering van het communicatiejaarplan van het fonds is hierop gericht (zie hoofdstuk 5).

Gedragsonderzoek

Om meer inzicht te krijgen naar de manier waarop ondernemers omgaan met hun pensioenopbouw en de keuze van het pensioenkeuzeloon te verhogen is in 2024 via een bureau een kwalitatief gedragsonderzoek uitgevoerd. Dit gedragsonderzoek heeft geen nieuwe inzichten of concrete interventies opgeleverd. Uit het onderzoek komen wel aanknopingspunten in de communicatie om ondernemers zich in het algemeen meer open te laten stellen voor boodschappen van BPF Schilders. Dit kan worden gebruikt in de communicatie over het pensioenkeuzeloon.

Actieplan representativiteitstoets

In het verslagjaar is verschillende malen met sociale partners gesproken over de voortgang van het gezamenlijke actieplan om de representativiteitstoets ook in de toekomst weer te halen. In de loop van 2025 wordt ook de mogelijke impact zichtbaar van de handhaving van de Wet DBA in verband met schijnzelfstandigheid door de Belastingdienst. BPF Schilders pakt de voorbereiding van de nieuwe

representativiteitstoets in de loop van 2025 verder op in afstemming met sociale partners.

Vanwege het belang van het zzp-dossier is de strategische doelstelling 1 eind 2024 herzien en geherformuleerd: *"BPF Schilders zorgt ervoor dat ondernemers zich bewuster worden van wat een goed, waardevast pensioen is."*

Doelstelling 2: De Nieuwe Pensioenregeling (NPR)

BPF Schilders gaat onder de Wet toekomst pensioen (hierna Wtp) een solidaire premieregeling (SPR) uitvoeren. De transitie naar de nieuwe pensioenregeling is gepland op 1 januari 2026.

Vanuit het bestuur is een kerngroep Wtp geformeerd die samen met een externe programmamanager het traject leidt op basis van het geactualiseerde Programmaplan Toekomstig Pensioencontract.

Door middel van een periodieke voortgangsrapportage worden het bestuur, VO, RvT, de sleutelfunctiehouders en de sociale partners geïnformeerd over de voortgang van het Wtp-programma.

Eind 2023 is een gedetailleerde planning (inclusief de te nemen bestuurlijke besluiten) van het vervolgproces Wtp in de eerste helft van 2024 na de afronding van het transitieplan vastgesteld. Om meer tijd te kunnen hebben voor de uitwerking van het implementatieplan en het communicatieplan is de deadline voor het indienen van het implementatieplan, het communicatieplan en het inwaarsjabloon verschoven van 1 april 2024 naar 1 oktober 2024. In verband met de voortgang is besloten om in juli 2024 bij De Nederlandsche Bank (DNB) partiële beoordelingen in te dienen van de onderwerpen datakwaliteit en risicohouding.

In 2024 zijn er meerdere bijeenkomsten geweest van het ketenoverleg vermogensbeheer en de samenwerking met de ketenpartners VLK, BNY en PGGM over de inrichting van de vermogensbeheerketen. Het gezamenlijke doel is een goed en voor alle partijen passend uitvoeringsmodel waaraan alle partijen zich formeel committeren.

Hieronder wordt verslag uitgebracht over de Wtp-mijlpalen in 2024.

Afronding Transitieplan

Het definitieve transitieplan van sociale partners is gepubliceerd op de website van BPF Schilders. De ouderenorganisatie ANBO is hierover geïnformeerd en uitgenodigd voor een gesprek met sociale partners. Dit heeft geleid tot aanpassing en verduidelijking van het concept transitieplan. De belangrijkste aanpassing betreft het hanteren van een standaard spreidingstermijn van 10 jaar, in plaats van de maximale spreidingsperiode bij het toedelen van de restant buffer volgens de standaardmethode bij een dekkinggraad vanaf 106%. Het bestuur heeft het door de sociale partners opgestelde transitieplan in 2024 getoetst in het kader van de opdrachtaanvaarding. Hierbij is gekeken naar de evenwichtigheid, het aanvaardingskader en of en onder welke voorwaarden het transitieplan uit te voeren is.

Aanscherping Aanvaardingskader

De eind 2023 vastgestelde update van het aanvaardingskader van het bestuur bij de opdrachtaanvaarding is naar aanleiding van de uitwerking van de vraagstukken bij invaren en compensatie aangescherpt, hernoemd naar Aanvaardingskader/Verantwoordingskader en opnieuw vastgesteld.

Uitwerking Risicohouding en beleggingsbeleid

Het al eerder in 2022 uitgevoerde Risico Preferentie Onderzoek (RPO) is begin 2024 door middel van een update aangevuld met de benodigde elementen op basis van de Wtp en de later gekomen leidraad/vereisten van de Autoriteit Financiële Markten (hierna AFM). De uitkomst van de update van het RPO is meegenomen bij de verdere uitwerking van de risicohouding en het strategisch beleggingsbeleid. Daarbij is ook besloten om de leenrestrictie deels op te heffen tot de leeftijd van 48 jaar. Dit heeft als werkhypothese gediend bij de uitwerking van de gehele financiële opzet in de loop van 2024.

Op 19 juli 2024 is een aanvraag ingediend voor de partiële beoordeling van het onderwerp risicohouding. In verband met de beschikbare capaciteit gedurende de zomerperiode bij DNB in relatie tot de toenmalige Wtp-planning van BPF Schilders is op verzoek van DNB de aanvraag van deze partiële beoordeling ingetrokken.

DNB heeft in Q3-2024 alsnog een terugkoppeling gegeven n.a.v. een check van de aangeleverde documenten voor de partiële beoordeling van de risicohouding. Deze aandachtspunten zijn meegenomen bij de voorbereiding van het invaarbesluit door het bestuur (zie hoofdstuk 4 van dit bestuursverslag).

Besluit Transitie-FTK 2024

In 2024 is, net als in 2023, geen gebruik gemaakt van het Transitie-FTK voor het indexatiebesluit 2024. Hierdoor was het niet nodig om een overbruggingsplan op te stellen.

Datakwaliteit

In de eerste helft van 2024 heeft BPF Schilders, met ondersteuning van PGGM, de datakwaliteit bij invaren uitgewerkt op basis van fase 1 t/m 5 van het normenkader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie. De aandachtspunten uit de risico-opinies van de SFH Actuarieel en de SFH Risicobeheer zijn hierbij meegenomen. De uitvoering van de Agreement Upon Procedure (AUP), de eindcontrole van de werkzaamheden t.b.v. de toets op de datakwaliteit vóór invaren (afronding fase 6) is door Mazars uitgevoerd. Het proces is vastgelegd in het verantwoordingsdocument datakwaliteit bij invaren.

Op basis hiervan heeft het bestuur formeel vastgesteld dat de datakwaliteit voldoende op orde is om het besluit te kunnen nemen om de aanspraken in te varen naar de nieuwe pensioenregeling. Daarna is ook een positieve opinie van de SFH IA ontvangen over het proces m.b.t. datakwaliteit.

In juli 2024 is bij DNB een aanvraag tot partiële beoordeling van het onderwerp datakwaliteit ingediend. Deze aanvraag is door DNB in behandeling genomen.

DNB heeft in de tweede helft van 2024 aanvullende informatie opgevraagd over de ingediende partiële beoordeling datakwaliteit. Naar aanleiding hiervan zijn in het najaar van 2024 aanvullende deelwaarnemingen uitgevoerd op de Kritische Data elementen (KDE's) die binnen de risicohouding vallen. Hier is niets uitgekomen. Eerder waren alleen deelwaarnemingen uitgevoerd op de KDE's die buiten de risicohouding vallen. Ook heeft Mazars hierover een addendum op de AUP afgegeven en hebben de SFH's een nieuwe opinie gegeven over de datakwaliteit. Het bestuur heeft vervolgens op basis hiervan besloten dat de aanvullend uitgevoerde werkzaamheden (deelwaarnemingen binnen de risicobereidheid) geen aanleiding geven om het eerdere bestuursbesluit t.a.v. de datakwaliteit in het kader van invaren in Wtp te herzien. Dit betekent dat het bestuur op 31 oktober 2024 heeft besloten dat de kwaliteit van de data nog steeds voldoende is om in te varen.

DNB heeft het fonds in november 2024 geïnformeerd dat zij de compleetheidscheck van het dossier datakwaliteit hadden afgerond en dat zij konden aanvangen met de inhoudelijke beoordeling. Na de beantwoording van enkele inhoudelijke vragen van DNB heeft DNB het fonds in januari 2025 gemeld dat, vooruitlopend op de invaarmelding door het fonds, zij geen opmerkingen had ten aanzien van de borging en zekerstelling van de datakwaliteit voor de transitie. DNB zal bij de beoordeling van de invaarmelding alleen toetsen of het fonds de besluitvorming over de borging en zekerstelling van de datakwaliteit voor de transitie niet heeft gewijzigd ten opzichte van deze partiële beoordeling.

Herijking Wtp-planning

In verband met enige vertraging bij de Wtp-planning van de uitvoeringsorganisatie is de Wtp-planning van BPF Schilders gedurende 2024 herijkt, uitgaande van het indienen van de invaarmelding bij DNB medio december 2024. De voorgenomen transitiedatum van 1 januari 2026 blijft ongewijzigd.

Proces invaren

Het bestuur heeft medio 2024 een voorgenomen besluit genomen tot invaren en over de solidariteitsreserve op basis van de tot dan geldende beleidsdocumenten. Hierover is advies aan het VO gevraagd. Het VO heeft in september 2024 een positief advies gegeven over het voorgenomen invaarbesluit en de solidariteitsreserve.

Op basis van de ter beschikking gestelde informatie heeft de RvT medio 2024 de voorbereiding van de goedkeuring van het door het bestuur te nemen invaarbesluit opgepakt.

Nadat de SFH's en de compliance officer begin Q4 2024 hadden aangegeven dat zij geen aanvullende opmerkingen hadden over de laatste versie van de beleidsdocumenten zijn deze definitief vastgesteld door het bestuur. N.a.v. vragen vanuit de RvT is nogmaals expliciet stilgestaan bij de transitie-effecten voor niet-actieven (slapers in het bijzonder). Deze inzichten zijn in het kader van de beoordeling van de evenwichtigheid nogmaals expliciet getoetst en bekrachtigd door het bestuur.

Na kennisname van de integrale verklaring van de SFH's en de compliance officer waarin door hen werd aangegeven dat er geen openstaande vragen of opmerkingen zijn, heeft de RvT in november 2024 het voorgenomen invaarbesluit van het bestuur goedgekeurd. De RvT heeft bij het goedkeuringsbesluit in het eindoordeel enige randvoorwaarden benoemd, die door het bestuur worden bewaakt.

Uitwerking bandbreedtes kwantitatieve maatstaven transitieplan

N.a.v. een signaal van DNB over het ontbreken van de wettelijke vereiste bandbreedtes bij de kwantitatieve maatstaven van het transitieplan hebben sociale partners deze bandbreedtes in afstemming met het bestuur in het najaar van 2024 uitgewerkt en het bestuur heeft deze meegenomen in de opdrachtaanvaarding. Deze bandbreedtes zijn van essentieel belang voor de beoordeling in hoeverre de transitiedoelstellingen worden behaald en zijn ook in het implementatieplan opgenomen.

Opdrachtaanvaarding en invaarbesluit

Het bestuur heeft in november 2024 besloten:

1. Om de opdracht van sociale partners tot uitvoering van de gewijzigde pensioenovereenkomst BPF Schilders te aanvaarden.

2. tot de interne collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van het pensioenfonds bij de collectieve waardeoverdracht (invaarsbesluit invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en rechten).

Opdrachtbevestiging

In december 2024 is de opdrachtbevestiging aan sociale partners vastgesteld. Na verzending is de opdrachtbevestiging in februari 2025 met sociale partners besproken. Sociale partners hebben aangegeven dat zij zich in de opdrachtbevestiging van het bestuur kunnen vinden.

Uitwerking compensatie

In december 2024 heeft het bestuur besluiten genomen m.b.t. de methodiek van compensatie.

Vaststelling implementatieplan en communicatieplan

Het bestuur heeft in december 2024 het implementatieplan transitie Wtp en het communicatieplan Wtp vastgesteld. In het implementatieplan is een uitgebreide risicoanalyse opgenomen evenals een plan van aanpak uitgaande van de transitiedatum van 1 januari 2026. Het bestuur is van mening dat sprake is van een gecontroleerde en beheerste overgang.

Invaarmelding

In januari 2025 is de invaarmelding door middel van het invaarsjabloon bij DNB ingediend. Tegelijkertijd met het indienen van de invaarmelding bij DNB is het communicatieplan Wtp bij de AFM ingediend.

Doelstelling 3: Optimale voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel door het vergroten van het vertrouwen van deelnemers

BPF Schilders wil optimaal voorbereid zijn om, ook in het nieuwe pensioenstelsel, het draagvlak voor een collectief pensioensysteem te vergroten en het vertrouwen in BPF Schilders te versterken. Het bieden van inzicht in de keuzes en het handelingsperspectief van de deelnemer zijn daarbij belangrijke aandachtspunten. BPF Schilders wil met zijn communicatie deelnemers gemak, grip en comfort bieden.

In het kader van deze doelstelling heeft BPF Schilders in 2024 het communicatieplan Transitie Wtp uitgewerkt en het communicatiejaarplan 2024 vastgesteld en uitgevoerd. De verslaglegging over de voortgang van het communicatiejaarplan 2024 is opgenomen in hoofdstuk 5.

Doelstelling 4: Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

BPF Schilders streeft naar een goed pensioen met een meetbaar verminderde negatieve impact van beleggingen op mens, maatschappij en milieu.

In 2024 is prioriteit gegeven aan herziening van de MVB-ambitie en het MVB beleid van BPF Schilders.

Deelnemersonderzoek

Ter voorbereiding hierop zijn de uitkomsten van het deelnemersonderzoek uit 2019 met betrekking tot duurzaam beleggen getoetst bij het VO. De input van het VO over duurzaam beleggen is meegenomen in een educatiesessie van het gehele bestuur over de MVB-ambitie en strategie van BPF Schilders in juli 2024. Daarbij is

onder andere geconcludeerd dat voor de verdere uitwerking van het MVB-beleid ook de input van deelnemers en sociale partners nodig is.

Vervolgens is een door het bestuur collectief gedragen standpunt over duurzaam beleggen (ESG) vastgesteld. Op basis hiervan zijn de verdere uitwerking van het MVB-beleid en de daarbij ingezette instrumenten in de tweede helft van 2024 opgepakt. Het conceptbeleid MVB-beleid is al werkende steeds verder aangepast.

Sociale partners zijn begin Q4 2024 geïnformeerd en geconsulteerd over het herijkingsproces van de MVB-ambitie en het -beleid van het fonds en hebben hiervoor input gegeven.

In november 2024 is een nieuw deelnemersonderzoek ESG uitgevoerd om de uitkomsten te toetsen. De eindrapportage van het deelnemersonderzoek zal in Q2 2025 door het bestuur worden besproken. De uitkomst van het deelnemersonderzoek wordt verwerkt in het concept MVB-beleid.

Ondertekening principes

BPF Schilders heeft in 2024 het Global Investor Statement (GIS) ondertekend. Deze verklaring wordt ondersteund door de belangrijke internationale instanties op het gebied van duurzaamheid (o.a. IIGCC, PRI, UN) en onderschrijft het groeiende belang van een samenhangende aanpak om milieu-gerelateerde financiële risico's aan te pakken, waaronder zowel klimaatverandering als natuurbescherming

Het fonds heeft in 2024 besloten de deelname aan het engagement-initiatief GREEN, gericht op wereldwijd genoteerde vastgoedfondsen, per februari 2026 te beëindigen. De reden is dat BPF Schilders voornemens is het beursgenoteerde vastgoed te verkopen. BPF Schilders heeft tevens alle kosten van lidmaatschappen en andere initiatieven tegen het licht gehouden omdat het pensioenfonds deze wil reduceren. Als uitvloeisel hiervan heeft het bestuur besloten de ondertekening van de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) te beëindigen. BPF Schilders heeft het lidmaatschap van het Klimaatakkoord voortgezet.

Rapportage

Op basis van de in 2023 vastgestelde KPI's en KRI's van de ESG-risicocycclus van BPF Schilders is VLK in Q2-2024 gestart met de structurele rapportage hierover aan BPF Schilders in de KPI / KRI Reporting duurzaamheid BPF Schilders, die op kwartaalbasis aan het fonds wordt verstrekt.

Meer informatie over het MVB beleid van BPF Schilders en de uitvoering daarvan is te vinden in het separate MVB-jaarverslag 2024 op de website van BPF Schilders.

In Q2-2025 zal de tijdelijke bestuurlijke werkgroep MVB worden opgeheven en wordt de verantwoordelijkheid voor het MVB-beleid bij de CVB belegd.

Doelstelling 5 De gehele uitbestedingscyclus en de taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd inclusief de evaluatiecyclus en controle over alle uitbestedingspartijen (inclusief een beheerste IT)

In verband met het grote aantal uitbestedingspartijen en de regie daarop is in 2024 de bovenstaande strategische doelstelling vastgesteld. In 2024 zijn de volgende activiteiten door de bestuurlijke werkgroep IT, in samenwerking met de IT adviseur, opgepakt:

1. Als pilot is het eerste geautomatiseerde, proces van BPF Schilders ingericht in Sharepoint met betrekking tot de monitoring, het risicobeheer en evaluatie van de uitbestedingen. Het doel hiervan is om alle relevante informatie over de hoofdprocessen, de verantwoordelijkheden en de uitbestedingsketen vast te leggen. Ook zijn er processchema's uitgewerkt van andere hoofdprocessen van het fonds, die van die van materieel belang zijn voor de beheerste en integere aansturing van het fonds.
2. Het IT-landschap van het fonds en de hoofdprocessen zijn in kaart gebracht en voorzien van BIVA-classificatie.
3. Het voldoen aan de vereisten van Digital Operational Resilience Act (DORA).

DORA

De IT-werkgroep heeft zich in 2024 met name gericht op de voorbereidingen om per 17 januari 2025 te voldoen aan de DORA. Allereerst is een gapanalyse opgesteld die duidelijk heeft gemaakt aan welke vereisten BPF Schilders al voldoet en waar de leemtes liggen. Op basis van deze GAP-analyse zijn acties binnen het fonds opgepakt dan wel uitgezet bij de uitbestedingspartijen van het fonds.

In verband hiermee:

- Zijn verschillende beleidsstukken aangepast, zoals het uitbestedingsbeleid, het kader risicomanagement en het incidentenbeleid. Het Business continuïteitsplan wordt in Q2-2025 aangepast.
- Zijn de contracten met de uitbestedingspartijen PGGM, en Montae & Partners en VLK door middel van addenda aangepast en ondertekend.
- Heeft BPF Schilders het informatieregister met PGGM als kritische uitbestedingspartner opgesteld.
- Zijn er exit-analyses opgesteld in verband met een eventueel vertrek van het fonds bij de uitbestedingspartijen PGGM, BNY en VLK.
- Zijn de door bestuursleden gevolgde opleidingen m.b.t DORA in kaart gebracht;
- Heeft het bestuur in 2024 ter verhoging van de digitale weerbaarheid een tabletop oefening cybersecurity en cyberaanval oefening uitgevoerd.

Overige ontwikkelingen in 2024

Politieke Onzekerheid

In 2024 raakte Frankrijk verwickeld in een politieke crisis rond het begrotingstekort en de overheidsschuld. De minderheidsregering onder leiding van premier Barnier verloor een motie van wantrouwen, wat de politieke instabiliteit verder vergrootte. Hoewel de situatie herinneringen oproept aan de eurocrisis van 2010-2012, is de vergelijking niet volledig van toepassing. De financiële markten hebben tot nu toe relatief gematigd gereageerd, en zowel de Franse als de Europese economie verkeren niet in een recessie. Bovendien heeft de Europese Centrale Bank (ECB) met een beleidsrente van 3,25% voldoende ruimte om de economie te ondersteunen. In het verleden heeft de ECB al laten zien bereid te zijn tot een actief beleid.

Nieuwe president Verenigde Staten

In het vierde kwartaal van 2024 vond de verkiezingsoverwinning van Trump plaats, wat aanzienlijke invloed had op de financiële markten en economische verwachtingen. De overwinning leidde tot een positief sentiment onder risicovolle beleggingscategorieën, voornamelijk vanwege de vooruitzichten op belastingverlagingen en minder regulering. Echter, er was ook bezorgdheid over

mogelijke invoertarieven op goederen uit landen zoals China, Mexico en Canada, wat een negatief sentiment veroorzaakte in Europese en opkomende markten. Deze zorgen over handelsbeleid en invoertarieven droegen bij aan de negatieve rendementen in deze regio's in de laatste maand van het jaar.

Kunstmatige Intelligentie en Aandelen Markten

De stijging van aandelen ontwikkelde markten werd voornamelijk gedreven door de VS. De winstgroei in de VS steeg en beleggers zijn optimistischer geworden door de mogelijke positieve impact van kunstmatige intelligentie op productiviteits- en winstgroei. Dit resulteerde erin dat aandelen Noord-Amerika de sterkst presterende beleggingscategorie over 2024 werd, met name gesteund door de blootstelling naar de grootste wereldwijde technologie-aandelen (de 'Magnificent Seven'). Overige aandelenregio's uit ontwikkelde markten, waaronder ook Europa, bleven achter op Noord-Amerika door een minder sterk draaiende economie en minder blootstelling naar grote technologiebedrijven. Niettemin stegen deze regio's ook tenminste met 9% in waarde (in euro unhedged).

Conflictgebieden

De oorlog in het Midden-Oosten had afgelopen jaar zowel humanitaire als economische gevolgen, met een recente stijging van de olieprijs. Hoewel er geen direct probleem is met de olieproductie, kan de olieprijs verder stijgen als de bevoorrading in gevaar komt, aangezien 20% van de wereldwijde olie uit de golfregio komt.

De Russische inval in Oekraïne heeft in Europa in 2024 geleid tot verhoogde spanningen en benadrukt de noodzaak voor een sterkere defensiemacht, vooral gezien de onzekerheid over de toekomstige rol van de VS binnen de NAVO. Tegelijkertijd kampt Europa met structureel lage economische groei en een verslechterende concurrentiepositie. Dit wordt mede veroorzaakt door de vergrijzing, hoge energieprijzen en concurrentie van door de staat gesteunde Chinese bedrijven. Bovendien domineerde China de productie van kritische zeldzame grondstoffen, wat Europa kwetsbaar maakt. De EU staat voor de uitdaging om aanzienlijke investeringen te doen in defensie, de energietransitie en de toegang tot kritieke grondstoffen, terwijl de begrotingen van belangrijke Europese landen onder druk staan.

De pensioenregeling

2. Hoe zag de pensioenregeling er in 2024 uit?

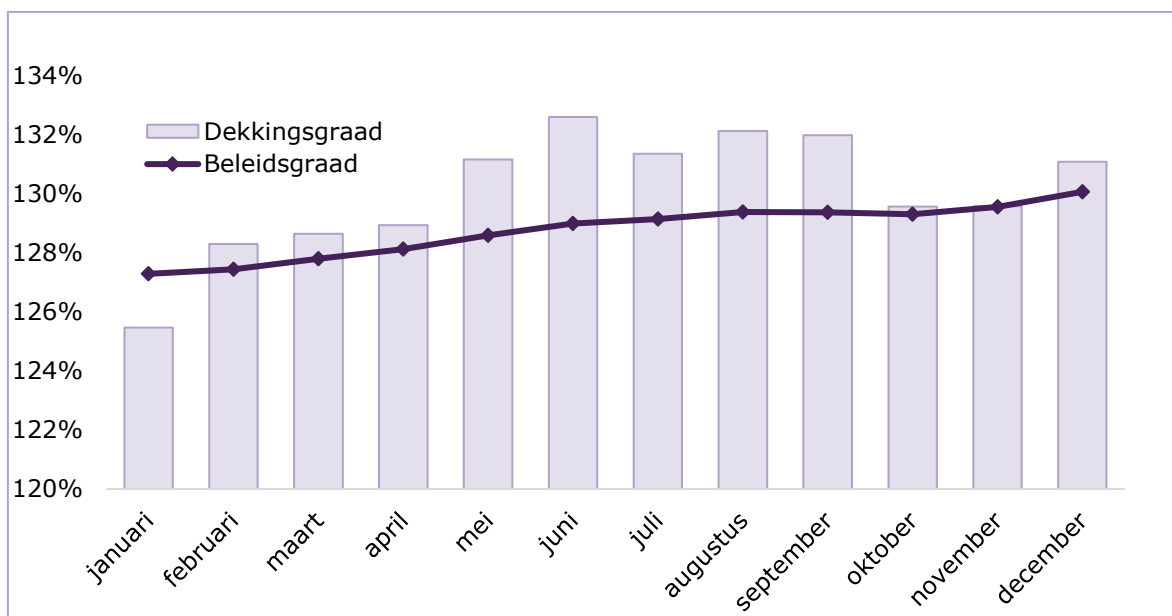
Wijzigingen in het pensioenreglement

In 2024 zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd in het pensioenreglement. Zo is de mogelijkheid tot vervroegen van het ouderdomspensioen aangepast aan de Wet toekomst pensioenen. Daarnaast is in het reglement opgenomen dat kleine pensioenen worden afgekocht als het vijf maal niet is gelukt deze automatisch over te dragen.

Overige onderwerpen

De pensioencommissie heeft zich in 2024 ook beziggehouden met individuele casussen en onderwerpen die betrekking hebben op het nieuwe pensioenstelsel. Daarnaast werden onderwerpen zoals de pensioenbeleidbeliefs en evenwichtige belangenafweging geëvalueerd.

Ontwikkeling actuele dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad

Figuur 5: Ontwikkeling actuele dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad

In 2024 steeg de actuele dekkingsgraad van 125,0% naar 131,2%. De beleidsdekkingsgraad steeg van 127,1% in 2023 naar 130,1% in 2024. De reële dekkingsgraad steeg van 94,1% naar 97,5%. De premiedekkingsgraad was lager dan de actuele dekkingsgraad van 125,0% primo 2024, wat betekent dat de inkoop van pensioenrechten in 2024 zorgde voor een daling van de actuele dekkingsgraad.

Premieafspraken 2021-2025

Sociale partners besloten in 2020, in overleg met het bestuur, de feitelijke premie voor 2021-2025 vast te stellen op 30,1% over de pensioengrondslag. Bij deze vaststelling werden de belangen van actieve deelnemers, gepensioneerden, slapers en werkgevers meegewogen. De volgende argumenten speelden een rol bij de verantwoording van de lage premiedekkingsgraad en de nieuwe premieafspraken:

- Stabiliteit in de premie is belangrijk voor de sector, daarom werd de premie voor een langere periode vastgezet.
- Het fonds streeft naar jaarlijkse toeslagen om prijsinflatie te compenseren en is bereid risico te nemen binnen de grenzen van de risicohouding.
- Het bestuur en de sociale partners geven de voorkeur aan een hoog opbouwpercentage boven een hoge toeslag, omdat een laag opbouwpercentage fiscaal niet meer kan worden gecompenseerd.
- De impact van een lage premiedekkingsgraad is relatief beperkt ten opzichte van het in stand houden van het huidige opbouwpercentage.
- Een premieverhoging vanaf 2021 was nodig om het toenmalige opbouwpercentage en de regeling in stand te houden, vanwege aangescherpte parameters door de wetgever.
- Het bestuur en de sociale partners willen de verlaging van de pensioenopbouw van actieve deelnemers zoveel mogelijk beperken, omdat zij vaak lagere rechten hebben gekregen dan gepensioneerden.
- De gekozen methode voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie voldoet aan alle wettelijke eisen.

Hieronder volgt een overzicht van de ontwikkeling van de premiedekkingsgraad over de afgelopen vijf jaar ten opzichte van de reguliere premie.

(bedragen x € 1.000)	2024	2023	2022	2021	2020
Actuarieel benodigde koopsom	148.108	134.344	199.382	206.780	171.580
Feitelijke premie	162.730	157.450	146.588	136.807	114.551
Uitvoeringskosten	9.158	7.632	9.235	8.618	6.686
Beschikbare feitelijke premie	153.572	149.818	137.353	128.189	107.865
Premiedekkingsgraad	104%	112%	69%	62%	63%
Effect dekkingsgraad	-0,47%	-0,10%	-1,30%	-1,00%	-1,00%

Tabel 1: Overzicht premiedekkingsgraad

(bedragen x € 1.000)	toelichting	2024	2023
Resultaat op premiebijdragen	20.1	6.452	12.029
Resultaat op waardeoverdrachten	20.2	-708	-557
Resultaat op beleggingen en verplichtingen	20.3	470.031	233.670
Resultaat op pensioenuitvoeringskosten	20.4	-988	3.444
Resultaat op pensioenuitkeringen	20.5	1.157	-153
Wijziging actuariële grondslagen	20.6	32.473	20.792
Overige resultaten	20.7	17.530	5.264
Saldo baten en lasten		525.947	274.489

Tabel 2: Samenvatting van het actuarieel resultaat

In totaal is er een positief resultaat behaald van € 526 miljoen. Dit bestaat voornamelijk uit het positieve resultaat op beleggingen en verplichtingen van € 473 miljoen. Er is ook een positief effect door de aanpassing van de actuariële grondslagen van € 32 miljoen. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere levensverwachting door de aanpassing van de overlevingstafel naar AG2024 en de ervaringssterfte. Dit zorgt gezamenlijk voor een verlaging van de voorziening en een stijging van het resultaat van € 33 miljoen.

Daarnaast is een positief resultaat van € 6,5 miljoen behaald op premiebijdragen. De premiedekkingsgraad ligt boven de 100%, waardoor er een positief resultaat op premiebijdragen ontstaat.

Solvabiliteitstoets

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024		31-12-2023	
S1: Renterisico	180.621	2,5%	178.686	2,6%
S2: Risico zakelijke waarden	1.226.774	17,3%	1.050.878	15,5%
S3: Valutarisico	353.589	5,0%	279.365	4,1%
S4: Grondstoffenrisico	-	0,0%	-	0,0%
S5: Kredietrisico	305.991	4,3%	250.350	3,7%
S6: Verzekeringstechnisch risico	219.492	3,1%	209.557	3,1%
S10: Actief beheer	28.178	0,4%	19.504	0,3%
Diversificatie-effect	-764.979	-10,8%	-657.782	-9,7%
Totaal S (vereiste buffers) = vereist eigen vermogen	1.549.870	21,8%	1.330.558	19,7%
Technische voorzieningen	7.106.429		6.763.319	
Vereist vermogen	8.594.140		8.093.877	
Aanwezig vermogen	9.322.008		8.452.951	
Surplus / tekort	665.709		359.074	

Tabel 3: Samenvatting Solvabiliteitstoets

De berekening van de benodigde buffers voor BPF Schilders is gebaseerd op de door de wetgever vastgestelde standaardmethode. Hierbij wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in een evenwichtssituatie. Volgens de solvabiliteitstoets zijn de grootste risico's voor BPF Schilders het zakelijke waarden-risico, het kredietrisico en het valutarisico. Zakelijke waarden vormen circa 50% van de strategische benchmark van BPF Schilders, wat resulteert in een hoog risico. Vastrentende waarden en krediet, samen goed voor circa 50% van de strategische benchmark, brengen een aanzienlijk kredietrisico met zich mee. De USD-valuta wordt gedeeltelijk afgedekt, terwijl de valuta van opkomende markten niet worden afgedekt, wat leidt tot valutarisico.

Toeslagverlening

Het bestuur van BPF Schilders heeft besloten om per 1 januari 2025 een toeslag van 1,25% te verlenen op basis van het reguliere FTK. Hierbij is de eind 2023 geïntroduceerde definitie van prijsindexatie gehanteerd, de zogenaamde

beleidsprijsindex, die gelijk is aan de gemiddelde prijsstijging over de periode oktober van het voorgaande jaar tot en met september van het huidige jaar. De ambitie voor de toeslag per 1 januari 2025 bedroeg 1,56%. Hierdoor loopt de totale gemiste toeslag op naar 18,76%.

Indexatieachterstanden

Over het verleden zijn de volgende indexatieachterstanden ontstaan:

Ambitie en toeslag		Verleende toeslag	Gemiste toeslag	Totale gemiste toeslag**
Datum	Ambitie*			
29-12-2008	1,15%	0,00%	1,15%	1,15%
16-6-2009	0,50%	0,00%	0,50%	1,66%
4-1-2010	1,50%	1,00%	0,50%	2,16%
21-6-2010	0,50%	0,00%	0,50%	2,67%
3-1-2011	0,08%	0,00%	0,08%	2,76%
20-6-2011	1,00%	0,77%	0,23%	2,99%
2-1-2012	1,00%	0,00%	1,00%	4,02%
18-6-2012	1,00%	0,00%	1,00%	5,06%
31-12-2012	1,00%	0,00%	1,00%	6,11%
24-2-2014	2,25%	0,00%	2,25%	8,50%
4-1-2016	1,31%	0,00%	1,31%	9,92%
2-1-2017	0,00%	0,00%	0,00%	9,92%
1-1-2018	1,47%	0,00%	1,47%	11,52%
1-1-2019	1,47%	0,50%	0,97%	12,60%
1-1-2020	1,64%	0,00%	1,64%	14,45%
1-1-2021	0,99%	0,00%	0,99%	15,58%
1-1-2022	2,57%	2,57% ^[1]	0,00%	15,58%
1-1-2023	9,44% ^[2]	9,44%	0,00%	15,58%
1-1-2024	5,56% ^[3]	3,13%	2,43%	18,39%
1-1-2025	1,56%	1,25%	0,31%	18,76%

Tabel 4: Indexatieachterstanden

* Als maatstaf voor toeslagverlening geldt tot en met 1-1-2015 de algemene loonontwikkeling en vanaf 1-1-2015 de prijsontwikkeling. Voor de inhaal van indexatie van 29-12-2008 en 16-6-2009 zijn de opgebouwde rechten per 4 januari 2010 leidend.

** In het reglement zijn opgenomen de voorwaarden waaronder niet verleende toeslagen kunnen worden gecompenseerd.

[1] In juli 2022 is op basis van de verruimde toeslagmogelijkheden per 1 januari 2022 een toeslag van 2,57% toegekend.

[2] Door de overgang naar beleidsprijsindex is de ambitie per 1-1-2023 in 2024 fiscaal aangepast naar 9,44%.

[3] De ambitie is gelijk aan de gemiddelde prijsstijging over iedere periode van één jaar in de periode oktober jaar (t-1) tot en met september jaar (t). Dit noemen wij de beleidsprijsindex. Bij het bepalen van de ambitie wordt geen rekening gehouden met de effecten van productgebonden belastingen (zoals btw en accijnzen) en subsidies. Bij het bepalen van de stijging van de prijzen wel.

Premie en grondslagen

In 2024 bleef de pensioenpremie gelijk aan die van het voorgaande jaar, namelijk 30,1%. Deze premie is door de sociale partners van BPF Schilders voor vijf jaar (2021-2025) vastgezet om stabiliteit te waarborgen. De zuiver kostendekkende premie bestaat uit de actuariële benodigde premie voor nieuwe pensioenverplichtingen, een opslag voor uitvoeringskosten en een solvabiliteitsopslag voor het vereist eigen vermogen. BPF Schilders maakt gebruik van de gedempte kostendekkende premie, gebaseerd op het verwachte portefeuillerendement gecorrigeerd voor inflatie, omdat deze het beste past bij de risicobereidheid en ambitie van het fonds.

Conform de wettelijke vereisten wordt een afslag gehanteerd voor de verwachte prijsinflatie en is de curve voor zowel rente als prijsinflatie voor vijf jaar vastgezet. Vanaf 2024 is de gedempte kostendekkende premie vastgesteld met nieuwe rente- en prijsinflatieparameters per 30 september 2023. De gedempte premie voor 2024 werd vastgesteld op 26,6%. De ex-post gerealiseerde feitelijke premie lag boven de gedempte kostendekkende premie, waardoor deze kostendekkend was.

In 2024 werd een beperkt grondslagenonderzoek uitgevoerd en werden de actuariële grondslagen waar nodig geactualiseerd. De grondslagen voor sterfte, de nieuwe AG-tafel en ervaringssterfte van het fonds, zijn ook aangepast. Waar nodig is er rekening gehouden met de komst van de Wtp en zijn grondslagen hiervoor onderzocht en indien nodig aangepast. De belangrijkste wijzigingen betroffen de prognosetafel AG2024 en de ervaringssterfte. De nieuwe prognosetafel laat een lichte daling in de levensverwachting van de Nederlandse bevolking zien ten opzichte van de vorige prognosetafel. De ervaringssterfte is geactualiseerd op basis van waarnemingen binnen het fonds in de jaren 2018-2023.

Presentatie en kosten

3. Hoe presteerde BPF Schilders in 2024 en wat kostte dat?

Financiële opzet van BPF Schilders

BPF Schilders voert haar vermogensbeheer uit in opdracht van sociale partners en vier maatstaven van risicohouding. Deze maatstaven, die onderstaand worden toegelicht, verwoorden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van verwacht pensioenresultaat en de kans op toeslagen en verlagingen. De maatstaven vormen de basis voor de financiële opzet en het beleggingsbeleid.

Nr.	Onderwerp	Maatstaf	Grens
1.	Ambitie	Mediaan pensioenresultaat na 15 jaar	> 100%
2.	Ambitie	5 ^e percentiel pensioenresultaat na 15 jaar	> 65%
3.	Nominale verlaging	Kans op nominale verlaging in enig jaar	< 35%
4.	Nominale verlaging	Mediaan percentage nominale verlaging per jaar	< 2%

Beleggingsbeleid en Risicoafdekking

Het beleggingsbeleid van BPF Schilders kenmerkt zich door spreiding van het vermogen over diverse beleggingscategorieën, met als doel een goed rendement te behalen tegen acceptabele risico's. Het beleid streeft er ook naar om met beleggingen rekening te houden met een duurzamere wereld.

Het bestuur heeft besloten om in 2024 de jaarlijkse assetallocatie deels af te laten wijken van het beleid van 2023, als gevolg van de actualisatie van het strategisch beleid eind 2023. Een deel van het nominale renterisico van de pensioenverplichtingen wordt afgedekt om de beweeglijkheid van de dekkingsgraad door renteveranderingen te beperken. In 2024 is de afdekking van het renterisico verhoogd van 62,5% naar 75%, met een bandbreedte tussen 72,5% en 77,5%. Vanwege de verhoging van de renteafdekking is er extra liquiditeit benodigd in het renteafdekkingsmandaat. Hierdoor is de allocatie naar het renteafdekkingsmandaat verhoogd van 17% naar 24%. Het vrijmaken van deze extra benodigde liquiditeiten gebeurde naar rato van de overige beleggingscategorieën met uitzondering van de illiquide beleggingscategorieën.

Daarnaast wordt ook het valutarisico van ontwikkelde markten grotendeels afgedekt. Dit betekent dat 70% van het valutarisico van Amerikaanse dollars ten opzichte van de euro wordt afgedekt, evenals 100% van het valutarisico van Britse ponden en Japanse yen. Het valutarisico van opkomende markten wordt niet afgedekt.

BPF Schilders gelooft dat maatschappelijk verantwoord beleggen op lange termijn bijdraagt aan een verbetering van het risicorendementsprofiel. Voor de deelnemers is niet alleen een goede financiële toekomst van belang, maar ook een veilige en sociale leefomgeving. Meer informatie hierover is te vinden in het MVB-jaarverslag op de website van BPF Schilders.

Beleggingsbeleid en rendement

In 2024 behaalde de beleggingsportefeuille van BPF Schilders een netto rendement van +11,0%, inclusief de valuta overlay. Veruit de meeste beleggingscategorieën hebben een positief rendement behaald, waarbij de meest positieve rendementen zijn behaald binnen aandelen ontwikkelde markten (+33,6%), alternatieve aandelenstrategieën (+28,8%) en aandelen opkomende markten (+17,5%). De minder liquide categorie private equity is in afbouw en heeft als enige

beleggingscategorie in de portefeuille een negatief resultaat behaald (-5,6%). Verder behaalde de vastrentende waarden een positief rendement van +7,3%, en de renteafdekking en liquiditeiten een rendement van +0,39%.

Het rendement van de portefeuille (+11,0%) was hoger dan dat van de strategische benchmark (+10,1%). De positieve relatieve performance van circa 0,9%-punt werd voornamelijk veroorzaakt door het positieve rendement van alternatieve aandelenstrategieën (outperformance van +13,7%). Een negatieve uitschieter was hoogrentende landen met een underperformance van -1,2%.

	Beleggingen en rendement		Netto rendement	Netto benchmark	31-12-2024 Out performance
	Allocatie € x 1 mln	In %			
Zakelijke waarden	4.671,4	50,3%	18,72%	14,94%	3,77%
Aandelen ontwikkelde markten	1.570,6	16,9%	33,63%	33,34%	0,29%
Aandelen opkomende markten	358,8	3,9%	17,51%	14,68%	2,83%
Alternatieve aandelenstrategieën	1.495,1	16,1%	28,77%	15,04%	13,73%
Private Equity	30,2	0,3%	-5,55%	-5,55%	0,00%
Beursgenoteerd vastgoed	295,6	3,2%	8,85%	7,68%	1,17%
Privaat vastgoed	444,4	4,8%	8,48%	8,48%	0,00%
Infrastructuur	476,7	5,1%	10,18%	10,18%	0,00%
Vastrentende waarden	2.798,5	30,1%	7,11%	7,28%	-0,17%
Bedrijfsobligaties ontwikkelde markten	525,5	5,7%	11,54%	12,52%	-0,98%
High Yield ontwikkelde markten	969,5	10,4%	5,07%	4,72%	0,35%
Emerging markets credits	379,3	4,1%	15,52%	14,81%	0,71%
Emerging markets debt	506,0	5,5%	2,25%	3,48%	-1,23%
Hypotheke	418,2	4,5%	5,44%	5,17%	0,27%
Renteafdekking en liquiditeiten	1.850,3	19,9%	0,39%	0,39%	0,00%
Renteafdekkingsmandaat	1.845,7	19,9%	0,39%	0,39%	0,00%
Kas en overig	4,7	0,1%			
Valuta overlay	35,7-	-0,4%			
Totaal	9.284,6	100,0%	11,02%	10,13%	0,89%

Tabel 5: Beleggingsresultaten 2024

Z-score en performancetoets

De performancetoets over 2024, gebaseerd op de Z-scores van vijf opeenvolgende jaren, is een maatstaf voor kosten en risico gecorrigeerde out performance.

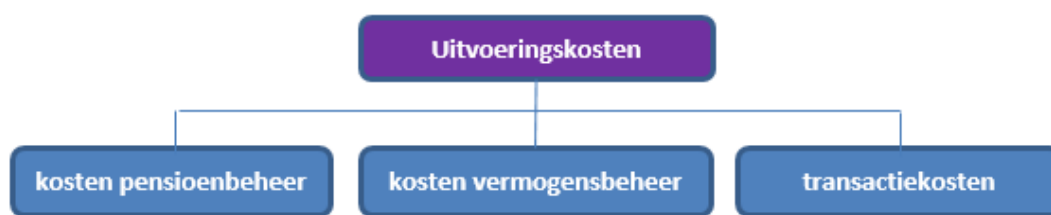
Z-score en performance toets		
Jaar	Z-score	Performancetoets
2020	0,05	0,25
2021	0,40	0,47
2022	-0,28	0,14
2023	-0,18	0,01
2024	1,23	0,54

Tabel 6: Z-score en performance toets

In 2024 heeft BPF Schilders opnieuw de performancetoets doorstaan. De Z-scores vanaf 2020 bepalen deze toets, waarbij de Z-score van 2024 (1,23) de Z-score van 2019 (0,04) vervangt. Met een score van 0,54 voor de performancetoets van 2024, die boven de grens van -1,28 ligt, slaagt BPF Schilders voor deze toets. Hierdoor zijn er geen bijsturingsacties nodig.

Uitvoeringskosten

Het beheersen van uitvoeringskosten is een belangrijke doelstelling voor BPF Schilders. De kosten van pensioenbeheer worden uitgedrukt in kosten per deelnemer (actieven en pensioengerechtigden) per jaar, waarbij het fonds streeft naar vergelijkbare kosten met andere pensioenfondsen. De kosten van vermogensbeheer worden uitgedrukt als een percentage van het gemiddeld belegd vermogen, met als doel deze kosten onder het benchmarkniveau te houden. Voor transactiekosten heeft BPF Schilders geen specifieke doelstelling geformuleerd, omdat deze sterk afhankelijk zijn van de hoeveelheid transacties gedurende het jaar, die op hun beurt afhangen van het beleggingsbeleid en de marktomstandigheden.

Figuur 6: Verdeling uitvoeringskosten

Kosten vermogensbeheer

In 2024 bedroegen de totale kosten voor vermogensbeheer, inclusief transactiekosten, €28,0 miljoen, wat neerkomt op 0,33% van het gemiddeld belegd vermogen. Dit is een daling ten opzichte van de €35,4 miljoen in 2023, wat 0,45% van het gemiddeld belegd vermogen was. De kosten van vermogensbeheer,

exclusief transactiekosten, daalden in 2024 naar 0,27%, tegenover 0,30% in 2023. De daling komt voornamelijk doordat de transactiekosten in 2024 lager waren dan in 2023. In 2023 zijn met name meer transactiekosten gemaakt vanwege de transitie van drie PGGM fondsen naar individuele mandaten en een omvangrijk kapitaalafroep van infrastructuur.

Transparantie is een kernwaarde van BPF Schilders. Het fonds streeft ernaar alle kosten inzichtelijk te maken, hoewel dit niet altijd direct mogelijk is. In dergelijke gevallen worden schattingen gebruikt om zo volledig mogelijke transparantie te waarborgen. Het 'look through'-principe wordt toegepast om de kosten van vermogensbeheer van beleggingen via beleggingsfondsen zichtbaar te maken en mee te nemen in de totale vermogensbeheerkosten.

Het beperken van de kosten voor vermogensbeheer is een streven, maar het behaalde rendement moet altijd in relatie tot de gemaakte kosten en het genomen risico worden beoordeeld. Dit is de essentie van de beleggingsmix: rendement, risico en uitvoeringskosten. In 2024 bedroegen de transactiekosten €5,0 miljoen, wat neerkomt op 0,06% van het gemiddeld belegd vermogen, lager dan de €12,1 miljoen (0,15%) in 2023.

Transactiekosten per beleggingscategorie		
(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Zakelijke waarden	2.633	5.608
Vastrentende waarden	1.492	5.815
Renteafdekking en liquiditeiten	859	644
Totaal	4.984	12.067

Tabel 7: Transitiekosten per beleggingscategorie

Onder zakelijke waarden zijn de volgende beleggingen opgenomen; aandelen, private equity, vastgoed en infrastructuur. Voor vastrentende waarden zijn dat staatsobligaties, bedrijfsobligaties en hypotheeklen. Zie ook de tabel beleggingsresultaat 2024 in de voorgaande paragraaf Beleggingsbeleid en rendement.

Aansluiting jaarrekening

Voor de kostenpresentatie in het jaarverslag en de jaarrekening volgt BPF Schilders de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening bevat alleen de aan de verslagperiode toe te rekenen kosten, zowel gefactureerde als nog te factureren. In de verantwoording door het bestuur worden de aanbevelingen van de Pensioenfederatie gevolgd, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen vermogensbeheer- en transactiekosten. Indirecte vermogensbeheer- en transactiekosten worden ten laste gebracht van het behaalde rendement.

Aansluiting jaarrekening met totale vermogensbeheer en transactiekosten					
(bedragen x € 1 mln)	Vermogens- beheerkosten (excl. prestatieafhan- kelijke vergoedingen)	Prestatie- afhankelijke vergoedingen	Totaal Vermogens- beheervergoeding	Transactie kosten	Totaal vermogens beheer en transactie- kosten
Beheervergoedingen	14,5		14,5		14,5
Bewaarloon	2,4		2,4		2,4
Overige kosten	0,1		0,1		0,1
Directe kosten opgenomen in de jaarrekening	17,0	0,0	17,0	0,0	17,0
Indirecte kosten, onderdeel waardeverandering	6,0	0,0	6,0	5,0	11,0
Totaal 2024	23,0	0,0	23,0	5,0	28,0
Kosten in percentage gemiddeld belegd vermogen	0,27%	0,00%	0,27%	0,06%	0,33%
Totaal 2023	22,4	0,9	23,3	12,1	35,4
Kosten in percentage gemiddeld belegd vermogen	0,30%	0,00%	0,30%	0,15%	0,45%

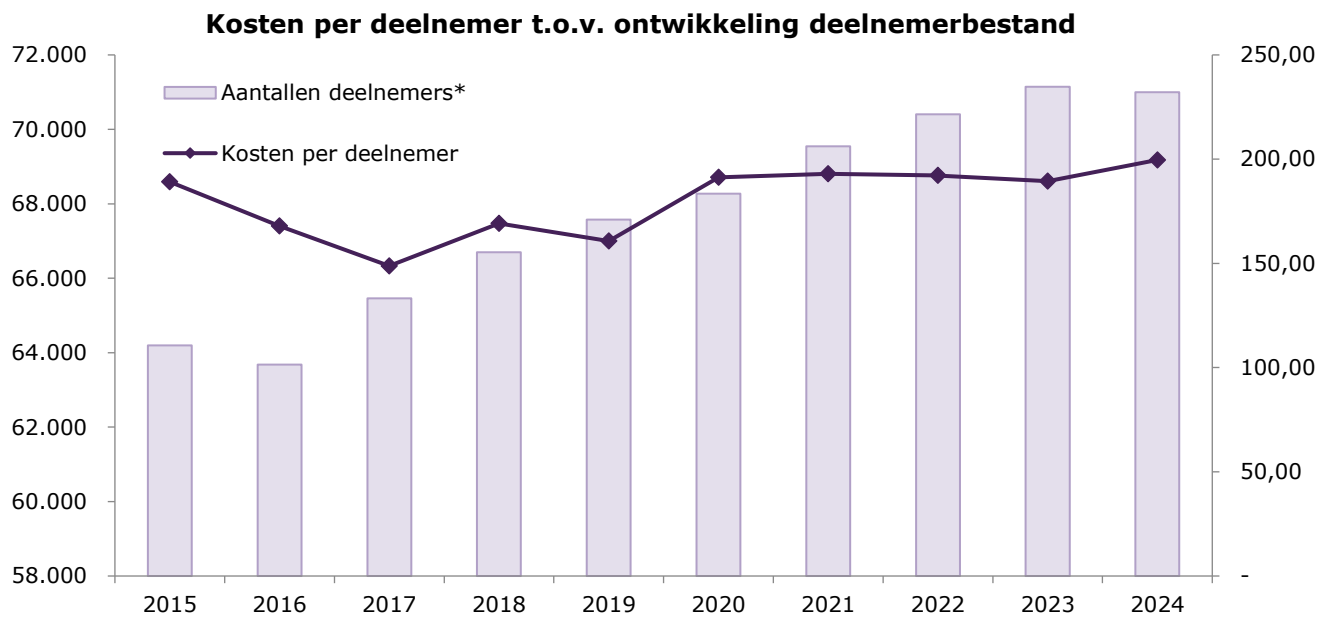
Tabel 8: Aansluiting jaarrekening vermogensbeheer en transactiekosten

Kosten pensioenbeheer

In 2024 bedroegen de totale kosten van de uitvoering van de pensioenregeling € 14,4 miljoen (2023: € 13,5 miljoen). De stijging in 2024 wordt met name veroorzaakt door de voorbereidingskosten van € 1,5 miljoen voor de transitie naar Wtp.

De kosten per deelnemers waren € 202,30, vergeleken met € 189,40 in 2023. Voor meer detail zie paragraaf 17 Pensioenuitvoeringskosten in de jaarrekening.

De uitvoeringskosten zijn gestegen door werkzaamheden voor de Wet toekomst pensioenen (Wtp); het bestuur verwacht dat na afronding van de werkzaamheden Wtp de kosten genormaliseerd zullen worden. Het bestuur blijft haar uitvoeringskosten vergelijken door middel van benchmark met een peergroup.

*Het aantal deelnemers is de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden.

Figuur 7: Kosten per deelnemer

Naast de specifieke kosten voor pensioenbeheer bepalen ook een deel van de algemene kosten, de kosten per deelnemer. Deze algemene kosten worden op basis van verdeelsleutels toegewezen aan pensioenbeheer en/of vermogensbeheer. BPF Schilders bespreekt jaarlijks vooraf de verdeelsleutels, gebaseerd op de uit te voeren activiteiten. Kosten voor vermogensbeheer, zoals vacatiegelden van de commissie vermogensbeheer, worden volledig toegewezen aan vermogensbeheer.

Het bestuur

4. Hoe bestuurd BPF Schilders in 2024?

Samenstelling

BPF Schilders streeft naar een divers samengesteld bestuur, verdergaand dan alleen de verhouding vrouw/man en leeftijdsopbouw. Het bestuur volgt hierbij de normen in de Code Pensioenfondsen 2024 over diversiteit en inclusie.

Samenstelling bestuur naar geslacht en leeftijd								
	Geslacht		Leeftijd					
	man	vrouw	20 tot 30	30 tot 40	40 tot 50	50 tot 60	60 tot 70	70 tot 80
Bestuur	5	3	-	-	3	4	1	-
Verantwoordingsorgaan	9	3	-	-	3	1	4	4
Raad van toezicht	2	2	-	-	-	3	1	-
Totaal	16	8	-	-	6	8	6	4

Tabel 9: Samenstelling van het bestuur BPF Schilders

Wijzigingen in 2024

- De heer J. Dijkmeester is per 1 april 2024 herbenoemd voor een tweede termijn als bestuurslid namens de pensioengerechtigden. Hij heeft het bestuur per 22 november 2024 vanwege een nieuwe functie verlaten. Hij is met ingang van 20 januari 2025 opgevolgd door de heer A.W. Snijders.
- De heer R. van Oostrom is per 15 september 2024 herbenoemd voor een derde termijn als werknemers bestuurslid. Conform norm 37 van de Code Pensioenfondsen 2024 heeft het bestuur de aanleiding voor deze derde termijn onderbouwd en gedeeld met het VO en de RvT. De RvT en het VO kunnen zich hierin vinden.
- De heer M. Elvan heeft eind 2024 aangegeven dat hij geen tweede termijn wil aangaan als onafhankelijk bestuurslid Risicomanagement en sleutelfunctiehouder (SFH) Risicobeheer (RB). Hierdoor ontstond met ingang van 22 april 2025 een vacature, die inmiddels per 15 mei 2025 is opgevuld door mevrouw E.J.J. Vlastuin.

Bestuurlijke zelfevaluatie

De aandachtspunten uit de individuele evaluatiegesprekken van de bestuursvoorzitters met de bestuursleden zijn als collectieve zelfevaluatie over 2024 besproken in het bestuur. Hierbij is onder andere afgesproken om de taakverdeling tussen de 1e lijns en 2e lijns risicowerkzaamheden verder aan te scherpen. Daarnaast is gesproken over de hoge werkdruk, de mogelijke oplossingen hiervoor en de onderlinge taakverdeling van bestuursleden. De verwachting is echter dat de ervaren werkdruk in de komende twee jaar door de voorbereiding van de transitie Wtp gelijk blijft of hoger wordt.

In 2025 vindt een nieuwe collectieve zelfevaluatie van het bestuur onder externe begeleiding plaats. Het bestuursmodel zal dan ook worden geëvalueerd.

Permanente Educatie

Het bestuur stelt jaarlijks een opleidingsplan op in het kader van de permanente educatie voor bestuursleden, waarin ook de individuele opleidingswensen van bestuursleden zijn meegenomen. Het bestuur volgde in 2024 diverse themasessies en specifieke sessies. De onderwerpen van deze sessie zijn onder andere:

- De verdere uitwerking van de risicohouding en het beleggingsbeleid na de transitie Wtp;
- De voortgang van het Wtp proces (tijdens de gezamenlijke themadag van bestuur, VO en RvT);
- Een awareness sessie Compliance en Integriteit (tijdens de gezamenlijke themadag van bestuur, VO en RvT);
- De cybersecurity en IT-compliance van de Pensioenuitvoeringsorganisatie en cyberaanval oefening van het bestuur;
- De bescherming van de dekkingsgraad bij invaren;
- De geïdentificeerde stressscenario's en de impact en beheersing daarvan in het kader van de Eigen Risico Beoordeling (ERB);
- Een educatiesessie over de MVB-ambitie en strategie van BPF Schilders;
- Een educatiesessie over de beleggingsportefeuille van BPF Schilders.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is in 2024 tweemaal geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. De wijzigingen waren:

- In verband met de mogelijke aanstelling van een stagiair in de toekomst is het beloningsbeleid aangevuld met een algemene stagebeloning van € 500 per maand, inclusief reiskosten en reistijd.
- In verband met de werkzaamheden door de Wtp:
 - Zijn de vaste vergoedingen van het bestuur met 25% verhoogd voor de periode van 1 oktober 2024 tot een half jaar na invaren (naar verwachting is dat 1 juli 2026).
 - Is de vergoeding van het bestuur voor uren besteed aan e-mailverkeer met 25% verhoogd voor dezelfde periode.
 - Is de vaste vergoeding van de SFH Interne audit (IA) met 25% verhoogd voor dezelfde periode.
- Kandidaat-bestuursleden ontvangen een vergoeding voor de tijdsbesteding verbonden aan het inlezen op het aandachtsgebied waar men trekker van wordt, gedurende de duur van het kandidaat-bestuurslidmaatschap.

Het VO heeft hier positief in geadviseerd en de RvT heeft haar goedkeuring gegeven.

Daarnaast heeft het bestuur op 23 januari 2025 besloten om het beloningsbeleid op de onderstaande punten te wijzigen:

- De sinds 2013 niet gewijzigde vergoeding van de externe adviseurs van de CVB is met ingang van 1 januari 2025 verhoogd van € 2.000 bruto naar € 2.500 bruto per vergadering. Met ingang van 1 januari 2026 wordt deze vergoeding jaarlijks geïndexeerd.
- De vaste vergoeding van de SFH Interne audit wordt met terugwerkende kracht per 1 januari 2024 jaarlijks geïndexeerd.

Het VO heeft hier positief over geadviseerd en heeft, in lijn met het voorstel van het bestuur, voorgesteld om ook de vaste vergoedingen van de RvT in verband met

de Wtp, voor de periode van 1 oktober 2024 tot een half jaar na invaren met 25% te verhogen. Het bestuur heeft vervolgens besloten om de verhoging van de vaste vergoeding van de RvT met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025 op te nemen in het beloningsbeleid.

De RvT heeft het gewijzigde beloningsbeleid goedgekeurd.

Inflatiecorrectie

Vanaf 2024 wordt de vacatie- en kilometervergoeding jaarlijks verhoogd conform de CBS index voor Cao lonen. Per 1 januari 2024 zijn de bedragen verhoogd met 6,9%. Per 1 januari 2025 met 6,5%.

In de onderstaande tabel zijn de over 2024 en 2023 uitbetaalde vergoedingen van het dagelijks bestuur en de overige bestuursleden uitgesplitst:

(bedragen in €)	2024	2023
Leden dagelijks bestuur		
vacatievergoeding	312.072	272.028
reiskosten	416	670
	312.488	272.698
Overige bestuursleden		
vacatievergoeding	315.297	281.760
reiskosten	5.197	3.609
	320.494	285.369
Totaal	632.982	558.067

Tabel 10: vergoedingen van het dagelijks bestuur en de overige bestuursleden

Statutenwijziging

In december 2024 zijn de statuten van BPF Schilders met ingang van 1 januari 2025 gewijzigd. Het aantal wijzigingen is beperkt. De artikelen 6.6 en 11.6 m.b.t. de zittingsduur van de leden van het bestuur respectievelijk de leden van het VO is in lijn gebracht met de tekst van norm 37 van de Code Pensioenfondsen. In verband met de naamswijziging van CNV is de naam "CNV Vakmensen" aangepast in "CNV".

Compliance en Aanbevelingen

De externe compliance officer (TriVu) heeft vastgesteld dat het bestuur de gedragscode in 2024 adequaat heeft nageleefd, met enkele aanbevelingen voor verbetering.

Diversiteit- en inclusiebeleid

Met het diversiteit- en inclusiebeleid streeft BPF Schilders naar een complementaire samenstelling van de fondsorganen wat betreft kennis en competenties, leeftijd, geslacht en achtergrond. BPF Schilders streeft naar fondsorganen met tenminste één man en één vrouw en een evenwichtige leeftijdsverdeling.

Hoewel de genderdoelstelling wordt gehaald, is er momenteel geen lid onder de 40 jaar in het bestuur, de RvT of het VO. Een actieplan diversiteitsbevordering is opgesteld om dit te verbeteren.

Governancebeleid

Conform de jaarlijkse actualisatiecyclus van alle fondsdocumenten is het governancebeleid in 2024 geactualiseerd. Het aantal inhoudelijke aanpassingen was beperkt. Ook zijn de geschiktheidsmatrix en het diversiteit- en inclusiebeleid geactualiseerd.

Integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid is herzien en opnieuw vastgesteld in 2024. Begin februari 2024 is ook een nieuw protocol voor het omgaan met vertrouwelijke gegevens vastgesteld waarin een zgn. Bring Your Own Device regeling (BYOD-regeling) is opgenomen. De BYOD-regeling heeft betrekking op het omgaan met vertrouwelijke gegevens met eigen devices zoals smartphones, tablets en laptops die ook voor het fonds worden gebruikt. De nieuwe regeling is als bijlage opgenomen in de Gedragscode van het fonds.

De incidentenregeling is in juli 2024 aangepast naar aanleiding van het gewijzigde model incidentenregeling van de Pensioenfederatie (juli 2024) en DORA. Het proces van incidenten bij uitbestedingspartijen is ook aangescherpt in verband met de rol van de aangestelde 1e lijns risicomanager. De 1e lijns risicomanager heeft ook een incidentenregister opgesteld, waarin alle incidenten en datalekken worden bijgehouden.

In verband met de voorbereiding op DORA is het incidentenbeleid eind 2024 verder aangescherpt en op 1 januari 2025 opnieuw vastgesteld. Er is onder andere een procedure toegevoegd voor het melden en afhandelen van ernstige ICT-incidenten. Ook zijn de criteria en materialiteitsdrempels voor ernstige ICT-incidenten vastgelegd.

Beleid datakwaliteit

BPF Schilders heeft beleid vastgesteld rond de kwaliteit van data, gericht op Beschikbaarheid, Integriteit, Vertrouwelijkheid en Aantoonbaarheid (BIVA). Dit beleid sluit aan op het IT- en uitbestedingsbeleid en is gebaseerd op de DNB Good Practice Robuuste Pensioenadministratie en het kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie.

Zie verder de verslaglegging over de Wtp in hoofdstuk 1.

Uitbestedingsbeleid

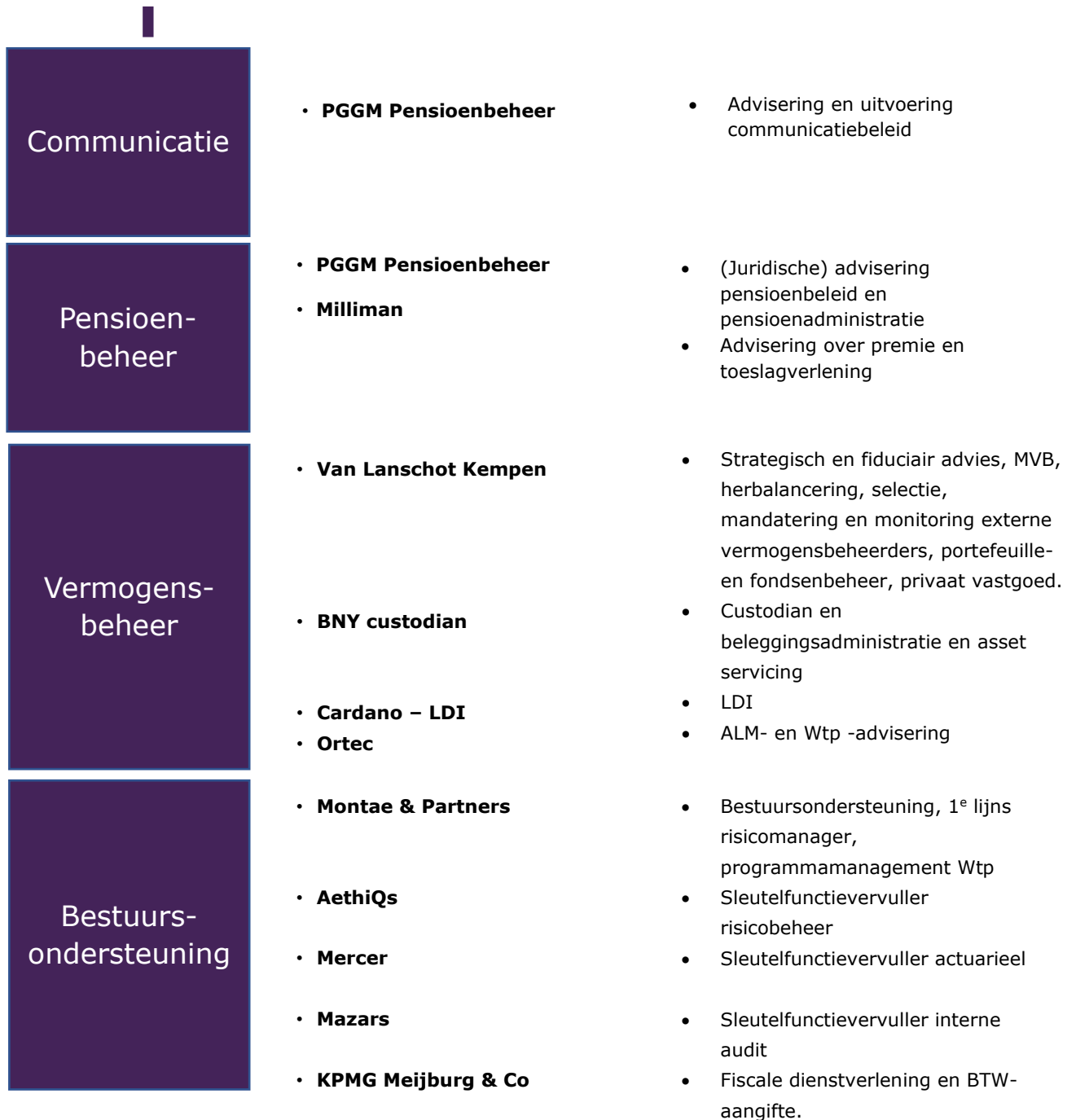
BPF Schilders heeft een uitbestedingsbeleid vastgesteld om de continuïteit en kwaliteit van dienstverlening te waarborgen. De monitoring en risicobeheersing van de uitbesteding kregen in 2024 continue aandacht. Alle uitbestedingspartijen worden jaarlijks geëvalueerd met behulp van een format checklist, waarin de uitkomsten van de evaluaties worden vastgelegd.

Het uitbestedingsbeleid is begin Q2 2024 geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Daarbij zijn met name aanpassingen doorgevoerd in verband met de uitbreiding van het aantal uitbestedingspartijen. De aanpassingen in verband met DORA zijn in januari 2025 door het bestuur vastgesteld.

Uitbesteding

In de volgende figuur staat een overzicht van de uitbestedingspartijen en andere dienstverleners van BPF Schilders .

Uitbesteding BPF Schilders

Figuur 8: Uitbesteding BPF Schilders

BPF Schilders heeft de samenwerking met AethiQs met ingang van 1 april 2025 opgezegd. Begin 2025 is een selectieproces gestart voor de aanstelling van een nieuwe sleutelfunctievervuller Risicobeheer. Per mei 2025 wordt deze vervuld door Sprenkels.

Contact en overleg met sociale partners

Het bestuur heeft regelmatig constructief contact gehad met de werknemers- en werkgeversorganisaties: CNV, FNV, LBV en OnderhoudNL. Naast de inrichting van de nieuwe pensioenregeling (zie hoofdstuk 1) is onder andere gesproken over de voorbereiding van de representativiteitstoets van de verplichtstelling in 2026 en het actieplan van sociale partners hiervoor, de governance van BPF Schilders en de continuïteit van het bestuur, de ANW-Vangnetregeling, het gedragsonderzoek naar het pensioenkeuzeloon van ondernemers, de impact van de handhaving van de Wet DBA door de Belastingdienst in 2025 en de uitwerking van de MVB-ambitie en beleid van BPF Schilders en het premie- en toeslag besluit 2025.

Contact met DNB

De relatie met DNB is transparant en constructief. Het bestuur heeft regelmatig contact gehad met DNB over diverse onderwerpen, waaronder:

- De door DNB gesignaleerde risico's naar aanleiding van de beantwoording van de Wtp-uitvragen door BPF Schilders.
- De vrijstelling van BPF Schilders van het opleveren van de jaarlijkse haalbaarheidstoets.
- De verzoeken tot partiële beoordeling van datakwaliteit en risicohouding.
- De uitkomst van het onderzoek naar IT-transitierisico's bij het pensioenbeheer van de PUO.
- De aandachtspunten van DNB na een check van de ingediende documenten voor de partiële beoordeling van de risicohouding.
- Het ontbreken van de wettelijke bandbreedtes bij de kwantitatieve maatstaven van het transitieplan.
- Aanvullende informatieverzoeken van DNB naar aanleiding van de ingediende partiële beoordeling datakwaliteit.
- Het indienen van de invaarmelding door BPF Schilders.

BPF Schilders heeft in 2024 de uitvragen van DNB beantwoord in het kader van het DNB security Holdings Statistics cost assessment, het self assessment duurzaamheid, de Sector brede Analyse van de Niet Financiële Risico's 2024 en de periodieke Wtp-uitvragen in 2024.

Contact met de Autoriteit Financiële Markten (AFM)

In 2024 heeft BPF Schilders de informatieverzoeken van de AFM beantwoord met betrekking tot de Toezichtrapportage Tweedepijlerpensioen (rapportagejaar 2023) en Keuzebegeleiding. Daarnaast is de volgende correspondentie behandeld:

- Een brief van de AFM met het onderzoeksrapport 'Naar een klachtenprocedure zonder drempels'. Het bestuur heeft de aanbevelingen uit dit rapport overgenomen.
- De AFM meldde per e-mail dat er geen tekortkomingen waren op de basisvereisten van de SFDR na beantwoording van het self assessment SFDR door BPF Schilders in 2023. Daarmee is het onderzoek van AFM afgesloten. Het

bestuur heeft op basis van een analyse van VLK geconstateerd dat BPF Schilders aan de AFM richtlijnen voldoet.

- In een e-mail gaf de AFM een individuele terugkoppeling van het Sectorbeeld Pensioenen 2024, met relevante boodschappen voor BPF Schilders m.b.t variabele pensioenuitkeringen en de inspanning om niet-opgeëiste pensioenen te verminderen. Naar aanleiding hiervan heeft de commissie communicatie deze kernboodschappen nader ingevuld.
- In de sectorbrief van 18 november 2024 over Datakwaliteit roept de AFM pensioenfondsen op om deelnemers tijdig over correcties te informeren. Dit heeft geleid tot een aanpassing van het herzieningenbeleid van BPF Schilders.
- Op 5 december 2024 gaf de AFM zijn observaties terug over het verkennend onderzoek keuzebegeleiding. De AFM verwacht dat BPF Schilders de aanbevelingen uit de brief meeneemt in het verbeteren van de keuzebegeleiding. De opvolging van de brief wordt in Q1 2025 opgepakt.

In 2024 zijn er geen boetes of dwangsommen opgelegd door de toezichthouders.

Anti-Corruptie en Integriteit

Voor BPF Schilders is naleving van wet- en regelgeving essentieel, inclusief witwassen, terrorismefinanciering en sanctiewetgeving.

BPF Schilders heeft de uitbestedingspartijen in het verslagjaar expliciet gevraagd om de sanctieregelgeving na te leven. Bij de door het bestuur van BPF Schilders op 18 maart 2024 uitgevoerde Systematische Integriteitsrisico Analyse (SIRA) is vastgesteld dat integriteitsrisico's zoals corruptie/omkoping, witwassen, sancties en terrorismefinanciering adequaat worden beheerst.

Beroep tegen Afwijzing btw over Fee Pensioenbeheer

Sinds 2017 heeft BPF Schilders jaarlijks bezwaar ingediend bij de Belastingdienst tegen de btw over de fee pensioenbeheer, met als doel recht op vooraftrek van omzetbelasting te verkrijgen. Na afwijzing van het bezwaar in 2021, werd beroep aangetekend. De rechtbank Gelderland behandelde het beroep op 13 februari 2023 en wees het in mei 2023 af. BPF Schilders heeft hoger beroep aangetekend tegen deze uitspraak om toekomstige rechten veilig te stellen.

Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft de behandeling van het hoger beroep stilgelegd in afwachting van prejudiciële vragen gesteld door Rechtbank Gelderland aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in een andere procedure. Op 5 september 2024 heeft het Europese Hof van Justitie (EHvJ) arrest gewezen in zes btw-zaken. Het HvJ oordeelt dat een pensioenfonds als gemeenschappelijk beleggingsfonds wordt aangemerkt als het bedrag van de pensioenrechten en -uitkeringen in de eerste plaats afhankelijk is van de resultaten van de beleggingen van het pensioenfonds. Het beheer van deze pensioenfondsen is dan vrijgesteld van btw.

Vanwege een onduidelijkheid in het arrest van het EHvJ heeft BPF Schilders aan het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden gevraagd om de behandeling van het hoger beroep aan te houden totdat door Rechtbank Gelderland opheldering is gegeven over deze onduidelijkheid.

BPF Schilders heeft op 14 november 2024 een schriftelijke reactie naar het gerechtshof gestuurd. Het gerechtshof heeft hiervan kennis genomen en besloten

om in het tweede kwartaal van 2025 een mondelinge behandeling van het hoger beroep in te plannen.

BPF Schilders heeft alle uitbestedingspartijen begin 2024 geïnformeerd over de lopende btw-procedures van het fonds en hen gevraagd of en zo ja welke stappen zij hebben ondernomen om eventuele btw-teruggaven in verband met de hen aan BPF Schilders verrichte diensten veilig te stellen.

Incidenten

In 2024 registreerde BPF Schilders 11 pensioenbeheerincidenten en 2 vermogensbeheerincidenten. Vier incidenten betroffen datalekken, die zijn gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Er hebben zich geen zware incidenten voorgedaan.

Klachten en Geschillen

BPF Schilders heeft zich per 1 januari 2024 aangesloten bij de landelijke Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP) en de eigen bezwaarcommissie van BPF Schilders opgeheven.

Het klachtenbeleid is aangepast en gepubliceerd op de website, met een verkorte termijn van twaalf naar zes weken waarin het bestuur uitspraak moet doen.

In 2024 behaalde BPF Schilders een score van 90% op de 3^e meting van de Gedragslijn Goed Omgaan met klachten. Hiermee wordt ruim voldaan aan de norm van 84% die binnen de Pensioenfederatie is afgesproken.

Met ingang van 1 juli 2023 hanteert BPF Schilders de wettelijke definities van 'klacht' en 'geschil'. Hierdoor zijn er in 2024 ook aanzienlijk meer klachten geregistreerd en behandeld dan in eerdere jaren. In 2024 zijn er 212 klachten geregistreerd (in 2023 in totaal 72).

In 2024 zijn er 6 geëscaleerde klachten binnengekomen. Deze klachten zijn door de PC van BPF Schilders behandeld en afgehandeld. 1 klager heeft aangegeven naar de landelijke Geschillen Instantie Pensioenfondsen (GIP) te gaan. Hier heeft het fonds nog geen bericht over ontvangen.

In 2024 zijn er geen geschillen binnengekomen.

Onderwerp (conform gedragslijn)	Aantal	Geëscaleerde klachten
Behandelingsduur	8	
Deelnemersportaal	9	
Duurzaamheid	1	
Financiële situatie	1	
Informatieverstrekking	50	1
Overig	4	
Pensioenberekening en -betaling	26	3
Registratie werknemersgegevens/datakwaliteit	5	2
Service en klantgerichtheid	29	
Toepassing wet- en regelgeving: algemeen	72	
Transitie	1	
Eindtotaal	206	6

Tabel 11: Aantal behandelde klachten en geëscaleerde klachten in 2024

In onderstaand overzicht is opgenomen of de klacht is afgewezen, is toegewezen, gedeeltelijk is toegewezen of nog in behandeling is.

Uitkomst klachtafhandeling	Aantal
Afgewezen	158
Deels toegewezen	5
In behandeling	1
Toegewezen	48
Eindtotaal	212

Tabel 12: Uitkomst klachtafhandeling

Afhandelingstermijn klachten

Ten opzichte van voorgaande jaren is het aantal klachten flink hoger geworden. Dit betekent dat medewerkers goed doordrongen zijn van de nieuwe klachtenregeling en wanneer een uiting van onvrede als klacht moet worden geregistreerd. De klachten zijn in 2024 binnen de SLA-termijn behandeld. De klacht wordt in beginsel binnen 10 dagen afgehandeld. Als afhandeling binnen 10 werkdagen niet mogelijk is, wordt er een vertragingsbericht gestuurd.

Wat wordt er met klachten gedaan?

Alle klachten (en klantsignalen) worden intern door de Pensioenuitvoeringsorganisatie besproken. Naar aanleiding van de klachten zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er is indien nodig overleg gevoerd met medewerker(s) en/of afdeling(en);
- In alle gevallen is schriftelijk of telefonisch uitleg gegeven en zijn excuses aangeboden;
- Naar aanleiding van de klacht is beoordeeld of procedures, werkinstructies en/of communicatie aangepast moesten worden.

Onderstaand een aantal voorbeelden van wat er naar aanleiding van klachten aan (proces) verbeteringen is doorgevoerd.

Een verbetering in communicatie is in 2024 gestart

De teksten in brieven, mailings en op de website zijn herschreven naar B1-taalniveau. Dit betekent dat de informatie in eenvoudige en duidelijke taal wordt aangeboden. Hierdoor kan BPF Schilders effectiever communiceren en deelnemers beter ondersteunen in het begrijpen van de informatie. Deze optimalisatie loopt door in 2025, waarbij verdere verbeteringen en verfijningen worden doorgevoerd.

Afgelopen jaar is een vertaaloptie geïntroduceerd

Met de 'Translate'-knop kunnen gebruikers de websitepagina's eenvoudig laten vertalen, waardoor zij de benodigde informatie beter kunnen begrijpen en gebruiken. Deze verbetering maakt de website van BPF Schilders toegankelijker. Vooral voor deelnemers die een andere taal spreken of meertalig zijn.

De Pensioenplanner in Infodesk is verbeterd

Het gaat onder andere om tekstuele verbeteringen om de pensioenkeuzes voor de deelnemer te verduidelijken. Hierdoor wordt de deelnemer in het kader van keuzebegeleiding beter ondersteund om geïnformeerde beslissingen te nemen. Daarnaast krijgt de deelnemer meer hulp om het pensioen te plannen passend bij de persoonlijke behoeften en doelen.

Inloggen op Infodesk is nu ook mogelijk voor wezen

In 2024 zijn aanpassingen doorgevoerd in het inlogstelsel van Infodesk. Dit betekent dat BPF Schilders voortaan digitaal met wezen kan communiceren over de pensioenrechten. Deze aanpassing kan daarnaast leiden tot een vermindering van pensioencommunicatie per post.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

BPF Schilders hecht veel waarde aan zorgvuldig en vertrouwelijk omgaan met persoonsgegevens en houdt zich aan de AVG. In het najaar van 2024 is een 'AVG-check' uitgevoerd om te beoordelen of aan alle aspecten van de AVG-regelgeving wordt voldaan. Hieruit is een aantal verbeteracties gekomen die in 2025 worden opgepakt. Deze betreffen bijvoorbeeld het opstellen van een eigen privacy beleid voor BPF Schilders en het actualiseren van een aantal relevante documenten.

De Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen (hierna: de Gedragslijn) is opgesteld door de Pensioenfederatie. Met deze gedragslijn laten pensioenfondsen zien op welke manier zij gegevens van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden of andere aanspraakgerechtigden beheren. Als lid van de Pensioenfederatie legt BPF Schilders middels dit jaarverslag verantwoording af over de toepassing van de normen uit de gedragslijn gedurende geheel 2024. Voor zover er mogelijk normen niet (volledig) zijn toegepast wordt dit gemotiveerd toegelicht.

De toepassing van de Gedragslijn is vastgelegd in alle privacydocumenten. Naleving hiervan is in de (uitbestedings)processen geborgd. Het pensioenfonds ziet hier ook actief op toe.

Daarnaast heeft bij alle kritische uitbestedingspartijen van BPF Schilders die persoonsgegevens verwerken een uitvraag plaatsgevonden naar de naleving van de Gedragslijn. Hierbij is ook gekeken naar de beschikbare assurance rapportages en is gebruik gemaakt van uitvragen en overleggen met de uitbestedingspartijen van het fonds die tevens als verwerker zijn geclassificeerd.

Alle uitbestedingspartijen hebben verklaard de normen van de Gedragslijn na te leven, aanvullend op de geldende AVG-normen. Op basis van deze uitkomsten is vastgesteld dat aan de normen van de Gedragslijn is voldaan.

Fraude Risicoanalyse

In 2024 heeft BPF Schilders haar jaarlijkse fraude risicoanalyse uitgevoerd als onderdeel van de SIRA. In de jaarlijkse SIRA wordt vanuit risicoclusters via thema's en scenario's (verschijningsvormen) vanuit brutorisico's via diverse beheersmaatregelen een nettoscore bepaald. Het overkoepelend risico Integriteit kent als risicobereidheid vanuit het bestuur laag. Dus risico's die het bestuur voor het fonds niet wil meemaken. De SIRA omvat meerdere risico's die te koppelen zijn aan frauderisico (denk aan corruptie/omkoping, omgang met zakelijke relaties, fiscaal onbetamelijk gedrag, externe fraude en fiscale fraude). De daarbij behorende, belangrijkste, beheersmaatregelen variëren van acceptatie en jaarlijkse verklaring over naleving van de gedragscode door aan BPF Schilders verbonden personen, doorlopende monitoring door de Compliance Officer van het fonds op naleving van de gedragscode in de praktijk tot controls zoals plenaire bespreking van integriteit en mogelijke kwesties relevant voor frauderisico in bestuursvergaderingen en het bewaren/promoten van een open norm van gedrag en cultuur waarin mensen elkaar aanspreken en zij verantwoording willen afleggen aan elkaar.

Pensioen- en vermogensbeheer zijn uitbesteed aan professionele marktpartijen. Deze partijen hebben interne detectie- en preventiemaatregelen binnen hun bedrijfsvoering om fraude te voorkomen en tegen te gaan. Partijen rapporteren over hun maatregelen en eventuele incidenten jaarlijks via hun verantwoordingsrapportages (ISAE) en op kwartaalbasis via de rapportages niet-financiële risico's. In grote lijnen bestaan hun beheersmaatregelen uit logische- en technische functiescheiding, toepassing van het vierogen principe en door ingerichte doorlopende due diligence processen richting de partijen waaraan zij onderuibesteden en waarvan zij diensten afnemen. Inzake vermogensbeheer is uiteraard een belangrijke maatregel dat bewaring van beleggingsstukken gescheiden is van het beheer van die stukken (respectievelijk aan de bewaarbank en vermogensbeheerders).

De risico's als onderdeel van de SIRA (inclusief de bovengenoemde voorbeelden), rapportages van uitbestedingspartijen en bijbehorende beheersmaatregelen zijn besproken en de conclusie is dat de beheersmaatregelen volstaan, de netto risico's zich binnen de risicobereidheid bevinden en er geen extra acties nodig zijn. Er zijn het bestuur geen gevallen van fraude of signalen/ vermoedens van fraude bekend binnen de kring van verbonden personen en/of bij de uitbestedingspartijen.

Naleving Code Pensioenfondsen en gedragscode

BPF Schilders streeft naar naleving van de normen uit de Code Pensioenfondsen. Eind 2023 is een nieuwe code vastgesteld, van kracht per 1 januari 2024. Conform de nieuwe Code is hieronder een beschrijvende toelichting opgenomen van de wijze waarop BPF Schilders invulling heeft gegeven aan de normen 1, 4 en 34 en 35 en de ervaringen en inzichten die BPF Schilders hiermee heeft opgedaan.

Norm 1 Aandacht voor de missie, visie en strategie

BPF Schilders voldoet aan deze norm. BPF Schilders heeft een missie, visie en strategie waarin is uitgewerkt wat het fonds wil bereiken voor zijn belanghebbenden. In de strategie, de risicohouding en de uitwerking en uitvoering van het beleid wordt rekening gehouden met de voorkeuren en belangen van deelnemers.

BPF Schilders voert periodiek deelnemersonderzoeken uit om de voorkeuren van deelnemers te achterhalen. Voorbeelden hiervan zijn de uitvoering van een Risicopreferentieonderzoek in verband met de uitwerking van de risicohouding en het beleggingsbeleid in de nieuwe pensioenregeling, de uitvoering van een deelnemersonderzoek ESG naar de duurzaamheidsvoorkeuren van deelnemers, de jaarlijkse uitvoering van het Reputatiemonitoringsonderzoek onder deelnemers en werkgevers. Ook heeft BPF Schilders een klantenpanel om de effectiviteit van communicatiemiddelen te toetsen. De uitkomst van en de verbeterpunten uit deze onderzoeken worden meegenomen in de uitwerking van de strategie en het beleid van het fonds. De missie, visie en strategie zijn opgenomen in het Strategisch Plan 2024-2026 van BPF Schilders dat elk jaar wordt geëvalueerd. In het jaarverslag wordt hiervan verslag gedaan.

Norm 4 Kennis van voorkeuren van deelnemers

BPF Schilders belegt op een manier die maatschappelijk verantwoord is omdat het pensioenfonds ervan overtuigd is dat dit een positieve invloed heeft op het rendement-risicoprofiel van de beleggingen. MVB levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de ambitie van het fonds.

Een goed pensioen gaat namelijk over meer dan alleen maar geld, rendement en risico. Voor de deelnemers is niet alleen een goede financiële toekomst van belang, maar ook een goede leefomgeving. BPF Schilders draagt met zijn beleggings- en MVB beleid bij aan een duurzame samenleving. Hieruit volgt een aantal beleidskeuzes:

- BPF Schilders spreekt de bedrijven waarin het fonds belegt actief aan op hun maatschappelijk gedrag via een engagement (ofwel dialoog) programma.
- Bedrijven, organisaties en landen die niet voldoen aan de minimale duurzaamheidseisen die BPF Schilders stelt, en ongevoelig blijken voor dialoog, zullen van beleggingen worden uitgesloten.
- Beleggingen die een duurzame samenleving bevorderen hebben de voorkeur boven vergelijkbare andere beleggingen.
- BPF Schilders selecteert vermogensbeheerders die ondertekenaar zijn van de UN Principles of Responsible Investment (UN PRI).
- Een deel van het vermogen van BPF Schilders wordt belegd in Nederland en draagt daarmee bij aan een sociale behoefte, wat samengaat met een financieel rendement.
- Het betreft hier Nederlandse hypotheek en Nederlandse huurwoningen.
- BPF Schilders is transparant over de keuzes die het fonds maakt op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en legt daarover verantwoording af.

Bij het bepalen van de duurzaamheidsdoelen is in 2019 aan de deelnemers gevraagd naar wat zij belangrijk vinden. Klimaatverandering kwam hieruit naar voren als het belangrijkste duurzame thema. Daarom wil BPF Schilders dat zijn beleggingen zo min mogelijk negatief bijdragen aan een verdere opwarming van de aarde, en waar mogelijk wordt er geïnvesteerd in oplossingen zoals duurzame energie.

Het fonds heeft zich gecommitteerd aan het klimaatakkoord. Eind 2022 is daarom een klimaatactieplan vastgesteld. In 2023 zijn er stappen gezet die hebben geresulteerd in een daling van CO₂-uitstoot van ongeveer 56% sinds 2019. Daarmee komt BPF Schilders onder (dus beter dan) het niveau van de doelstellingen van het wereldwijde klimaatakkoord. In 2024 is hiermee verder gegaan.

In 2024 is prioriteit gegeven aan de herziening van de MVB-ambitie en het MVB-beleid van BPF Schilders (zie hoofdstuk 1). In november 2024 is een nieuw deelnemersonderzoek ESG uitgevoerd. De eindrapportage van het deelnemersonderzoek is in Q1 2025 door het bestuur besproken. De uitkomst van het deelnemersonderzoek wordt verwerkt in het concept MVB-beleid.

In het MVB-jaarverslag op de website van BPF Schilders is meer informatie te vinden over de wijze waarop BPF Schilders duurzaam beleggen heeft ingevuld in 2024.

Norm 34-35 Diversiteit en inclusiviteit

BPF Schilders hecht veel waarde aan diversiteit in het bestuur en andere fondsorganen, zowel in termen van kennis en competenties als leeftijd en geslacht. Een divers bestuur wordt gezien als een beter bestuur, en het diversiteitsbeleid wordt toegepast bij de samenstelling van de fondsorganen.

BPF Schilders volgt deze normen en heeft in zijn governancebeleid zijn beleid uitgewerkt om de diversiteit en inclusiviteit in de fondsorganen bestuur, VO en RvT te vergroten dan wel in stand te houden.

Doel van het diversiteits- en inclusiebeleid is om ervoor te zorgen dat de organen van het pensioenfonds complementair zijn samengesteld en een redelijke afspiegeling vormen van de belanghebbenden.

Ten aanzien van diversiteit in geslacht en leeftijd heeft BPF Schilders de volgende diversiteitsdoelstellingen:

- In het bestuur, de RvT en het VO hebben minimaal één man en minimaal één vrouw zitting.
- Het bestuur heeft minimaal één lid dat onder de 40 jaar was bij benoeming en minimaal één lid boven 40 jaar.
- Het VO heeft minimaal één lid onder de 40 jaar en minimaal één lid boven 40 jaar.

In aanvulling op de diversiteitsdoelstellingen heeft het bestuur de ambitie uitgesproken dat in het bestuur en het verantwoordingsorgaan ten minste twee vrouwen zitting hebben. Aan deze doelstelling is in 2024 voldaan.

Uit de huidige samenstelling van de fondsorganen volgt dat BPF Schilders ruim aan de diversiteitsdoelstelling voor het minimum aantal vrouwen voldoet. BPF Schilders voldoet op dit moment niet meer aan de doelstelling dat in het bestuur en in het VO minimaal één lid onder de 40 jaar zitting heeft, maar merkt wel op dat drie bestuursleden jonger waren dan 40 jaar op het moment dat zij bestuurslid werden.

Om de diversiteit en inclusiviteit te verbeteren/op peil te houden, heeft het bestuur een actieplan diversiteit opgesteld met de volgende stappen:

- Het bestuur gaat in gesprek met sociale partners om het diversiteitsbeleid van BPF Schilders onder de aandacht te brengen en dan met name als het gaat om de voordracht van jongeren.
- Afhankelijk van de huidige samenstelling geeft het bestuur bij een verzoek om een voordracht nadrukkelijk aan dat het openstaat voor de voordracht van een vrouwelijke kandidaat en/of een jongere kandidaat die nog relatief onervaren is en/of een bepaalde expertise en/of achtergrond.

- Het bestuur wijst de voordragende partijen op netwerken als Stichting PensioenLab en het netwerk Vrouwen in institutioneel Pensioen als mogelijke bronnen voor kandidaten.
- Het bestuur kan tijdens de procedure een assessment laten afnemen, waarbij nadrukkelijk niet alleen gekeken wordt naar de aanwezige deskundigheid en competenties, maar met name naar het ontwikkelpotentieel.
- Het bestuur is bereid kandidaten aan te stellen als aspirant-bestuurslid of als stagiair en te investeren in een inwerk- en opleidingsprogramma.

Het actieplan diversiteit wordt als onderdeel van het governancebeleid van het fonds jaarlijks herijkt. Het fonds rapporteert in het bestuursverslag jaarlijks over de uitvoering van het beleid.

BPF Schilders kent een open cultuur waarin ruimte is voor verschillen in identiteit, perspectief en afwijkende meningen. Dit is een ook specifiek aandachtspunt bij de collectieve zelfevaluatie van het bestuur en de individuele evaluatiegesprekken die de beide bestuursvoorzitter jaarlijks met individuele bestuursleden voeren.

Normen die niet volledig worden nageleefd

Hieronder wordt toegelicht aan welke normen van de Code Pensioenfondsen 2024 BPF Schilders in 2024 niet volledig voldoet:

- Norm 35: zoals hierboven beschreven voldeed BPF Schilders niet volledig aan norm 35 (leeftijd en geslacht- of genderdiversiteit), omdat er geen leden jonger dan 40 jaar zijn in het bestuur, het VO en de RvT. Wel zijn er vrouwelijke vertegenwoordigers in deze organen.
- Norm 37: De maximale zittingsduur van een lid van de RvT is vier jaar, met maximaal één herbenoeming. De heer H.J.P. Strang is echter herbenoemd voor een derde termijn van zes maanden en is tot 1 juli 2024 aangebleven als lid van de RvT om continuïteit te waarborgen tijdens een relevant deel van het Wtp-traject. Dit besluit is afgestemd met het VO en DNB, die hiermee onder voorwaarden hebben ingestemd. Hierna zijn de statuten van BPF Schilders volledig in lijn gebracht met norm 37 uit de Code.
- Norm 38: BPF Schilders voldoet niet volledig aan de eisen van deze norm met betrekking tot benoeming en ontslag van leden van de fondsgremia in de statuten en reglementen van de fondsen.
Er zijn drie specifieke punten waarop niet aan de norm wordt voldaan:
 - Leden van het VO namens werknemers- en werkgeverorganisaties worden benoemd door de werknemer- en werkgeverorganisaties. Dit moet expliciet in de statuten worden opgenomen, wat momenteel niet het geval is.
 - Pensioengerechtigde leden van het VO worden na een verkiezing benoemd door het bestuur, waarvoor goedkeuring van de RvT vereist is. Deze goedkeuring is echter niet statutair vastgelegd.
 - Het ontslag van een VO-lid door het bestuur in uitzonderlijke situaties is vastgelegd in het reglement van het VO, maar niet in de statuten.

BPF Schilders zal deze punten aanpassen bij de statutenwijziging in 2025.

Interne Audit

Inventarisatie Wtp-transitie

De externe Sleutelfunctie vervuller interne audit Mazars heeft onder regie van de Sleutelfunctiehouder interne audit een inventarisatie uitgevoerd van de

voorbereidingen van BPF Schilders op de Wtp-transitie. Voor deze 'foto' of momentopname is een aantal bij het Wtp-traject betrokken personen geïnterviewd. De uitkomst is vastgelegd in een positieve rapportage met een aantal aandachtspunten. Het bestuur herkent zich in de uitkomst en is zich bewust van de risico's van de Wtp-transitie. De verbeteruggesties zijn opgepakt.

Inrichting Risicomanagement

BPF Schilders hanteert een three-lines-model voor de beheersing van risico's. Het (Dagelijks) Bestuur, de commissies en werkgroepen van het Bestuur vormen de eerste lijn en zijn verantwoordelijk voor de identificatie, analyse, beheersing en monitoring van de risico's binnen hun aandachtsgebied. Tevens heeft het fonds een eerstelijns risicomanager om het bestuur en de commissies te ondersteunen.

De sleutelfuncties risicobeheer, actuarieel en compliance vormen de tweede lijn. Zij monitoren en bewaken de werking van het risicobeheersingsproces, adviseren, coördineren en toetsen de opzet, het bestaan en de werking van beheersmaatregelen. De risicobeheerfunctie, actuariële functie en interne auditfunctie zijn sleutelfuncties en voldoen aan de wettelijke eisen.

De SFH Risicobeheer is belast met het integraal risicobeheer van het pensioenfonds. Deze functie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem, adviseert bij het vormgeven van risicobeheer, en draagt bij aan de beheersing van financiële en niet-financiële risico's. De SFH Risicobeheer rapporteert elk kwartaal aan het bestuur over de effectiviteit van het risicomanagement. Deze rol wordt vervuld door een onafhankelijk bestuurslid, ondersteund door een externe vervuller.

De interne auditfunctie vormt de derde lijn in het three-lines-model en evalueert periodiek de interne controlemechanismen en andere procedures om de beheerste en integere bedrijfsvoering te waarborgen. Dit omvat ook de uitbestede werkzaamheden.

Integraal Risicomanagement

Het integrale risicomanagement binnen BPF Schilders is gebaseerd op de missie, visie en strategie van het pensioenfonds. Risicomanagement wordt toegepast op verschillende organisatieniveaus en risicogebieden, waarbij risico's zowel afzonderlijk als in samenhang worden bekeken. De onderkende risico's zijn gegroepeerd in vier pijlers, elk met een bepaalde risicobereidheid:

1. Ambitie
2. Toekomst
3. Beheerste uitvoering
4. Integriteit

Deze aanpak stelt het fonds in staat om de grootste kansen en bedreigingen te beoordelen en te bepalen of beheersmaatregelen effectief zijn geweest. De risicobereidheid is begin 2025 aangepast na een strategische risicoanalyse van het bestuur.

Risicobereidheid ten aanzien van de Ambitie

Het fonds streeft naar een waardevast pensioen en neemt hiervoor beleggingsrisico's. Dit brengt een hogere kans op waardeversterving, maar ook op kortingen met zich mee. De risicobereidheid ten aanzien van de financiële opzet, het rentemismatchrisico en het marktrisico is hoog. Dit komt tot uiting in het relatief hoge Vereist Eigen Vermogen en dekkingsgraadrisico.

Risicobeeld ten aanzien van de Ambitie

In februari 2024 besloot het bestuur de financiële opzet niet langer als top risico te zien vanwege de goede financiële positie van het fonds. Het actuele risicobeeld voor deze pijler is ultimo 2024 matig, terwijl de risicobereidheid hoog is.

Risicobereidheid ten aanzien van de Toekomst

Om zijn strategische doelstellingen te behalen, wil BPF Schilders goed voorbereid zijn op de stelselwijziging en de continuïteit van de pensioenregeling voor ondernemers waarborgen. De risicobereidheid voor de pijler toekomst is matig.

Risicobeeld ten aanzien van de Toekomst

In 2020 heeft het bestuur de representativiteit opnieuw vastgesteld en de verplichtstelling van de regeling voor zowel werknemers als ondernemers aangevraagd, wat in 2021 werd verlengd tot juni 2026. Het zzp-dossier wordt daarin gezien als een groot strategisch risico, omdat het aantal ondernemers toeneemt en het aantal werknemers afneemt (ook weer over 2024). Een bestuurlijke zzp-werkgroep is eerder ingesteld om dit risico te beheersen. Binnen deze pijler is verplichtstelling dan ook een top risico geworden in maart 2024. De toets op representativiteit en daarmee verplichtstelling is top of mind.

BPF Schilders richt zich op een invaardatum van 1 januari 2026 voor de overgang naar een nieuw pensioenstelsel. Een aparte regiegroep is geformeerd om de transitie te begeleiden, en regelmatig worden risicoanalyses uitgevoerd. In 2023 is het transitieplan door sociale partners vastgesteld, en in 2024 het implementatieplan door het bestuur. Het risicobeeld met betrekking tot de toekomstbestendigheid is ultimo 2024 matig, gelijk aan de risicobereidheid.

Risicobereidheid ten aanzien van een Beheerste Uitvoering

BPF Schilders streeft naar een transparante, betrouwbare en maatschappelijk verantwoorde uitvoering van de regeling tegen aanvaardbare kosten. Een integrale en beheerste bedrijfsvoering is essentieel, en het fonds maakt gebruik van diverse uitbestedingspartijen. De risicobereidheid voor de pijler beheerste uitvoering is matig.

Risicobeeld ten aanzien van een Beheerste Uitvoering

IT-risico, uitbestedingsrisico en het risico datakwaliteit zijn vanaf maart 2024 top risico's in deze pijler. Het bestuur bewaakt deze risico's nauwlettend en neemt acties waar nodig. Het IT-risico blijft een aandachtspunt vanwege de continuïteit en kwaliteit van primaire processen en de dreiging van cybercrime (dit is in de loop van 2024 geplaatst in de context van DORA). In de loop van 2024 heeft het pensioenfonds het normenkader van de Pensioenfederatie doorlopen om de check op datakwaliteit bij invaren af te ronden. Het bestuur richt zich in 2025 op het behoud van die hoge kwaliteit tot, tijdens en na het invaren.

Het bestuur heeft instrumenten ingezet zoals doorlopende monitoring, scherpe evaluatie van uitbestede activiteiten en periodiek gesprekken met de leiding van de uitbestedingspartijen om het uitbestedingsrisico (in de doorlopende activiteiten en de invoering van het nieuwe pensioenstelsel) te beheersen. Die gesprekken, zowel

als de invoering van DORA, geven het bestuur nog beter zicht op de uitbestedingsketen en grip op de risico's.

Risicobereidheid ten aanzien van Integriteit

Een onberispelijke reputatie is essentieel voor het bestaansrecht van BPF Schilders, aangezien deelnemers verplicht zijn aangesloten en het fonds aanzienlijke bedragen voor hen beheert. Evenwichtige belangenafweging en transparante verantwoording zijn cruciaal. Het bestuur accepteert geen gedragingen die afbreuk doen aan de integriteit van het fonds en de bestuurscultuur. De risicobereidheid ten aanzien van integriteit is zeer laag.

Risicobeeld ten aanzien van Integriteit

Het risicobeeld in de pijler Integriteit lag binnen de lage risicobereidheid. Er deden zich geen incidenten voor met betrekking tot integriteitsrisico's. De rapportage van TriVu, de compliance officer, over de naleving van de Gedragscode van het fonds, bevatte geen bevindingen die het risicobeeld negatief beïnvloedden. Uit de SIRA (maart 2024) kwamen geen bijzonderheden naar voren en is en blijft de conclusie dat het pensioenfonds dit risico effectief beheerst.

Periodieke Eigen Risico beoordeling

Pensioenfondsen dienen minimaal eens in de drie jaar een zogeheten Eigen Risico Beoordeling (hierna, 'ERB') uit te voeren. Met behulp van een ERB maakt het bestuur door scenario's te gebruiken inzichtelijk wat de belangrijkste risico's zijn. Ook wordt bekeken wat de invloed van die scenario's is op de deelnemer en de strategie van het pensioenfonds. Als dat nodig is, volgen er vervolgacties om risico's anders of beter te beheersen. Tot slot wordt in de ERB bekeken hoe effectief en doelmatig het systeem van risicomanagement is dat het pensioenfonds gebruikt. In 2024 is (nadat in 2021 de eerste ERB was opgesteld) een ERB uitgevoerd. De definitieve ERB-rapportage 2024 is in december 2024 door het bestuur vastgesteld en ingediend bij DNB.

Op grote lijnen waren de uitkomsten dat het risicobeheer in het basisscenario en de meeste stress-scenario's doelmatig is. Dit betekent niet dat er per definitie weinig risico is in de betreffende scenario's, maar wel dat het bestuur van mening is dat het risicobeheer van voldoende kwaliteit is en binnen de risicobereidheid valt.

Risicohouding

Kwantitatieve Maatstaven

Het pensioenresultaat is gedefinieerd als de verhouding tussen het toekomstige pensioen met indexering en het toekomstige pensioen bij volledige jaarlijkse indexatie. Het vijfde percentiel van het pensioenresultaat weerspiegelt de uitkomsten in een slecht scenario, met een grens van minimaal 65%. Deelnemers accepteren een grotere kans op nominale korting als de hoogte van de korting beperkt blijft (2%).

De uitkomsten van de kwantitatieve maatstaven per Q3-2024 zijn als volgt:

Maatstaf	ALM 2021	Q3-2024
Mediaan pensioenresultaat na 15 jaar	96%	108%
Vijfde percentiel pensioenresultaat na 15 jaar	54%	75%
Kans op nominale verlaging in enig jaar	72%	11%
Mediaan nominale verlaging per jaar	2,1%	0,9%

BPF Schilders gebruikt de Ortec Finance Scenario set (OFS) voor de toetsing van de risicohouding. Deze scenario set levert consistente stochastische scenario's voor economische variabelen en beleggingscategorieën. De berekening per einde Q3 2024 toont dat de toekomstige ambitie haalbaar is en een gedeelte van de toeslagachterstand kan worden ingehaald. De kans op verlaging blijft aanwezig, maar de mediane verlaging per jaar is beperkt.

Korte termijn risicohouding

Naast de lange termijn risicohouding heeft BPF Schilders ook een korte termijn risicohouding gedefinieerd, in termen van een bandbreedte rond het vereist eigen vermogen. Het bestuur accepteert dat het vereist eigen vermogen van de feitelijke portefeuille tijdelijk maximaal 2% hoger kan zijn dan dat van de strategische portefeuille. Gedurende 2024 is het fonds binnen de grenzen gebleven.

Het Risicomanagementproces

Nadat het risicomanagementbeleid in 2023 geactualiseerd is en de inrichting van het risicomanagement is geëvalueerd, is de risicobeheerfunctie verder gegaan met het verstevigen van de functie in 2024. Het doel is en blijft risicomanagement verankeren als instrument van toegevoegde waarde voor de besluitvorming en de beheerste en integere bedrijfsvoering.

Contact met deelnemers

5. Contact met deelnemers in 2024

BPF Schilders streeft ernaar haar deelnemers en werkgevers op een toegankelijke manier te informeren en ondersteunen bij hun pensioenplanning en -administratie. Deelnemers en werkgevers kunnen algemene en actuele informatie vinden op de website van BPF Schilders. Via de beveiligde omgeving kunnen deelnemers hun pensioensituatie inzien, wijzigingen doorgeven en documenten bekijken. Ondernemers en werkgevers kunnen hun pensioenadministratie beheren via een speciaal beveiligd gedeelte.

Communicatiekanalen

BPF Schilders verstuurt ongeveer acht keer per jaar een digitale nieuwsbrief aan deelnemers en werkgevers. Daarnaast worden sociale media zoals Facebook, LinkedIn en YouTube ingezet. Het Pensioenblad, dat driemaal per jaar per post wordt verstuurd, houdt deelnemers ook op de hoogte. Individuele (online) pensioensprekken en pensioenbijeenkomsten bieden persoonlijk advies en ondersteuning. Bestuursleden en VO-leden delen maandelijks actuele inzichten via een blog.

Activiteiten in 2024

In 2024 heeft BPF Schilders diverse activiteiten georganiseerd om deelnemers te informeren:

- Een vertaaloctie is toegevoegd aan het menu van de website, met als doel de website toegankelijker te maken voor anderstaligen.
- Animatiefilmpjes en infographics: Onderwerpen zoals de deelnemersversie van het jaarverslag, het MVB jaarverslag en het klachtenbeleid werden visueel toegelicht.
- Website-optimalisatie: Het op B1-taalniveau schrijven en korter en krachtiger communiceren, met gebruik van een vernieuwde schrijfwijzer, is gecontinueerd.
- Spreekuren en pensioenpresentaties: Deelnemers konden zowel fysiek als online deelnemen.
- Gastlessen op schildersvak scholen: Pensioenspecialisten deelden informatie met (aspirant) deelnemers.
- Ontkrachten van misvattingen: Structurele aandacht werd gegeven aan het ontkrachten van misvattingen over pensioen via reguliere kanalen.
- Themapagina 'Nieuw pensioenstelsel': Deze pagina werd verder uitgebreid om deelnemers en werkgevers te informeren over de wijzigingen en ontwikkelingen. Ondermeer met een Toolbox voor werkgevers.
- Webinar voor werkgevers: In september werd in samenwerking met OnderhoudNL een webinar georganiseerd om werkgevers te informeren over het nieuwe pensioenstelsel. Het webinar werd gewaardeerd met een 8.
- In oktober ging de bedrijfspagina BPF Schilders op LinkedIn live, met als doel werkgevers (en indirect ondernemers en andere stakeholders in de schilderssector) te bereiken en te informeren en/of te activeren.
- Toeslagverlening: In december werden deelnemers en werkgevers geïnformeerd over de toeslagverlening van 1,25%.
- Digitale nieuwsbrief: Eind 2024 waren 33.006 deelnemers en 3.228 werkgevers geabonneerd, vergelijkbaar met 2023.

Onderzoek en Monitoring

BPF Schilders meet continu de effecten van haar communicatie-inspanningen. Elke campagne wordt geëvalueerd en er wordt gerapporteerd over het behalen van de doelstellingen. Wat goed werkt, wordt meegenomen in volgende campagnes.

Onderzoeken in 2024

Klantenpanel

Communicatiemiddelen, zoals een nieuwsbericht over het transitieplan, werd beoordeeld met een 7,4. Een artikel in het pensioenblad over de nieuwe pensioenregeling kreeg eveneens gemiddeld een 7,4. In aanloop naar de nieuwe pensioenregeling worden de opgedane inzichten en verbeterpunten meegenomen in de communicatie.

Reputatiemonitor

Voor zowel deelnemers als werkgevers zijn de zogenaamde 'beleidsindicatoren' vergelijkbaar met 2023. Het merendeel van de pensioengerechtigden en werknemers voelt zich thuis bij BPF Schilders. Pensioengerechtigden zijn het meest tevreden en geven een 7,7. Ondernemers blijven de meest kritische doelgroep en geven gemiddelde een 5,8. Werknemers een 7,2.

Spontaan worden met name de informatievoorziening en betrouwbaarheid door alle doelgroepen als sterk punt van BPF Schilders genoemd. Verplichtstelling en de hoogte van de pensioenuitkering worden als minder goede punten genoemd. Als verbeterpunt noemt men (nog meer) duidelijkheid en eenvoud in de informatievoorziening over persoonlijk relevante onderwerpen.

Vanaf 2024 is de nieuwe pensioenregeling als beleidsindicator toegevoegd aan de communicatieambitie: bekendheid met de komst van het nieuwe pensioenstelsel, begrip van en zorgen voor een eerlijke invoering.

Gedragsonderzoek ondernemers en pensioenkeuzes

Onderzocht is welke belemmeringen ondernemers ervaren bij het kiezen van een passend pensioenkeuzeloon. Behoeften en drijfveren zijn in kaart gebracht.

Gebruikersonderzoek website

Om de website verder te verbeteren is onderzocht hoe de website van BPF Schilders wordt ervaren, gebruikt, gewaardeerd en begrepen door ondernemers, werknemers, werkgevers en pensioengerechtigden.

Onderzoek duurzaam beleggen

Kennis, houding en voorkeuren van deelnemers op het gebied van duurzaam beleggen door BPF Schilders zijn onderzocht. Zie hierover meer in hoofdstuk 1 van dit bestuursverslag.

Ondertekening

6. Ondertekening

Vastgesteld door het bestuur te IJsselstein op 13 juni 2025:

mevrouw E.J.P.M. van Loon

de heer D.J. Vis

de heer R. van Oostrom

mevrouw E.M.C. Eelens

mevrouw R.M. García López

de heer M.H. Rosenberg

de heer A. Snijders

Mevrouw E.J.J. Vlastuin

Goedgekeurd door de raad van toezicht te IJsselstein op 13 juni 2025:

mevrouw S.B.P. Smit-Bos

de heer H. Breekveldt

mevrouw R.F. van der Feltz

Toezicht en verantwoording

Toezicht en verantwoording

Inleiding

De raad van toezicht (verder te noemen, de raad) stelt jaarlijks een verslag op. Dit verslag, gebaseerd op het intern toezicht over de periode van 1 januari 2024 tot en met

31 december 2024, bevat het oordeel en de aanbevelingen van de raad met betrekking tot verschillende thema's. De raad gebruikt als handvat bij het toezicht een intern toezichtkader met bijbehorende normen. Ook houdt de raad toezicht op de naleving door het bestuur van de Code Pensioenfondsen.

De raad legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan (VO) over de uitvoering van zijn taken en bevoegdheden als intern toezichthouder.

In 2024 heeft zich per 1 juli een wijziging in de samenstelling van de Raad voorgedaan. De heer Strang heeft na het bereiken van zijn maximale zittingsduur (inclusief een extra half jaar verlenging in verband met het lopende goedkeuringstraject rondom de Wtp) zijn portefeuille binnen de Raad overgedragen aan de heer Breekveldt. Wij zijn de heer Strang zeer erkentelijk voor zijn jarenlange inzet voor de Raad en zijn verheugd met de heer Breekveldt een passende opvolger te hebben gevonden.

Algemeen

2024 zal de boeken ingaan als een bijzonder jaar in de geschiedenis van BPF Schilders. Dit jaar is de basis gelegd voor een van de grootste wijzigingen van de pensioenregeling ooit, namelijk de transitie van de (uitvoering) van de pensioenregeling van BPF Schilders naar een toekomstbestendige pensioenregeling in het kader van de Wtp. Het toezicht van de raad heeft grotendeels in het teken gestaan van het toezicht op de bestuurlijke werkzaamheden en besluitvorming in dat traject. Hierbij heeft de raad vooral gekeken naar de evenwichtige afweging van belangen bij de besluitvorming en de risicobeheersing.

Ondanks de impact van het Wtp-traject op de bestuurlijke agenda concludeert de raad dat het bestuur belangrijke reguliere onderwerpen volgens planning heeft afgehandeld. De raad stelt op basis van, de bij de raad beschikbare informatie, vast dat het bestuur in 2024 in control was en efficiënt heeft bestuurd. Het bestuur kan daarbij terugkijken op een bijzonder intensief jaar en verdient daarvoor dan ook complimenten.

Thema's

De raad stelt jaarlijks in zijn toezichtplan een aantal thema's vast waarop hij zijn oordeel en aanbevelingen baseert.

Wtp

In 2024 stond de bestuurlijke opdrachtaanvaarding van de nieuwe pensioenregeling (Wtp) centraal. De raad constateert dat het bestuur een zorgvuldig proces heeft gevolgd en dat de raad en het VO goed zijn betrokken.

De RvT heeft over de voorgenomen beleidsvoorbereiding en besluitvorming een intensieve en continue dialoog gevoerd met het bestuur. Dit betrof onder andere de onderwerpen risicohouding en beleggingsbeleid, compensatie in relatie tot de evenwichtigheid voor de groep oudere slapers en het solidariteitsbeleid. Ook was in de laatste fase voorafgaand aan de goedkeuring nog de dekkingsgraadbandbreedte waarbinnen invaren onverkort doorgang kan hebben nog onderwerp van gesprek tussen bestuur en de raad. Een en ander heeft geleid tot verschillende aanpassingen van de stukken en het onderliggend voorgenomen beleid.

Voor genoemd traject heeft uiteindelijk geresulteerd in de goedkeuring door de raad van het voorgenomen besluit tot interne collectieve waardeoverdracht, inclusief het aanwenden van het pensioenfondsvermogen en de initiële vulling van de solidariteitsreserve, onder enkele randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden betroffen:

- De uitgangspunten die in de berekeningen zijn gebruikt blijven gelden (binnen aanvaardbare grenzen) ook op het moment van invaren.
- Dat voor het invaren de operationele plannen en readiness (implementatieplan, communicatieplan, etc) aantoonbaar op orde zijn.
- De opzet en het bestaan van het bijgewerkt risicomanagement framework aantoonbaar zijn en de werking direct na de transitie van start kan gaan.

Strategische doelen en risico's

De raad heeft geen generieke bevindingen over dit thema. De specifieke bevindingen van de raad zijn hiervoor en hierna benoemd.

IT-risico's en beheer inclusief informatiebeveiliging

De raad constateert dat het bestuur een goed proces volgt voor IT-risico's door de werkzaamheden in een bestuurlijke werkgroep te beleggen. Het bestuur heeft de implementatie van de vereisten van de Digital Operational Resilience Act (DORA) tijdig opgepakt om in de loop van januari 2025 Dora in te voeren. Tevens constateert de raad dat het bestuur nieuwe ontwikkelingen zoals de toepassing van AI monitort, mede in relatie tot de mogelijke toepassing in de relevante procesketens.

Datakwaliteit

In 2024 was datakwaliteit nauw verbonden met het Wtp-traject. Datakwaliteit is voor BPF Schilders van cruciaal belang om een goed en evenwichtig invaarbesluit te kunnen nemen. De raad constateert dat het bestuur de stappen uit het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie gefaseerd en succesvol heeft doorlopen. De raad adviseerde het bestuur om de keuze voor de Maximaal Toegestane Afwijking (MTA) goed te onderbouwen en vast te leggen, wat het bestuur heeft gedaan.

Governance

Het bestuur investeert veel tijd in relaties met fondsorganen en vult vacatures tijdig in. In 2024 heeft de Raad met het bestuur een actieve dialoog gevoerd over de opvolging van de herziene Code Pensioenfondsen. De Raad kan zich vinden in het aangepaste Rooster van aftreden dat het bestuur heeft vastgesteld inclusief de daarmee samenhangende overwegingen. Door het vertrek van bestuursleden in 2025 en 2026 in samenhang met de huidige invulling van het bestuursmodel bij BPF Schilders is continuïteit een aandachtspunt. De Raad heeft het bestuur gevraagd om de wervingsprocedures tijdig te opstarten.

Ondanks dat het bestuur is geconfronteerd met een vroegtijdig vertrek van een bestuurslid in 2024 en het onverhoopt uitblijven van herbenoeming in 2025 van de bestuurder die tevens de rol van sleutelfunctiehouder risicobeheer vervult, is het bestuur er tijdig in geslaagd om passende opvolgers te vinden. Bij de opvolging van het onafhankelijk bestuurslid Risicomanagement, tevens Sleutelfunctiehouder Risicobeheer zijn voor- en nadelen van deze dubbelrol en de bewustwording van de risico's onderwerp van gesprek geweest tussen raad en bestuur. De raad heeft geconstateerd dat het bestuur terzake een weloverwogen besluit heeft genomen om deze dubbelrol ook naar de toekomst toe te blijven continueren. Tot slot is de

RvT positief dat het bestuur overweegt om in de toekomst in het kader van opvolgings- en diversiteitsbeleid de mogelijkheid biedt om een stagiair mee te laten lopen met het bestuur.

Communicatie

Het bestuur is in gesprek gegaan met PGGM om de communicatie compacter te maken en bijbehorende middelen beter te laten aansluiten op de behoeften van de deelnemers. De raad vindt dit een goede ontwikkeling, mede in de context van kostenbeheersing en kosteneffectiviteit. Ook heeft het bestuur, mede op advies van de raad gewerkt aan meer regie richting PGGM en de verwachtingen over en weer op het vlak van communicatie.

Ondanks dat bepaalde WTP-transitielcommunicatie voorgeschreven is in een stijl die niet past bij de communicatievoorkeuren van de schildersdoelgroep, doet het bestuur zijn best om het begrijpelijk te houden. Daartoe heeft het in het beleid rondom keuzebegeleiding ook de nodige, bij de schildersdoelgroep passende tools opgenomen. En het bestuur maakt meer gebruik van de tips van het verantwoordingsorgaan op dit vlak. De raad juicht ook de acties gericht op het verkrijgen van meer e-mailadressen toe.

De raad beveelt het bestuur aan om zich te blijven vergewissen van de werking van de controles bij PGGM op juistheid en andere wettelijke eisen van alle communicatie-uitingen.

Vermogensbeheer

Vorig jaar vroeg de raad aandacht voor de afhechting van wijziging in de vermogensbeheerketen door de aanstelling van andere uitbestedingspartijen in de run. De nieuwe vermogensbeheerketen heeft in 2024 over het algemeen goed gewerkt. Bij de uitvoering van het jaarwerk ontstond wel een issue onder meer doordat de nieuwe taakverdeling toch niet helemaal aansloot. Het bestuur heeft dit adequaat opgepakt en uiteindelijk gezorgd voor een tijdige, goedgekeurde jaarrekening, inclusief een uitgebreide evaluatie achteraf om mogelijke herhaling in het jaarwerktraject 2024 te voorkomen.

De raad constateert dat het beleggingsbeleid en de ketenafspraken voor Wtp goed vorderen en dat ook concrete stappen worden genomen om het dekkingsgraadrisico richting het transitie moment te beperken.

Naleving Code Pensioenfondsen

Naar aanleiding van het bestuursverslag 2024 en de geactualiseerde checklist Code Pensioenfondsen is de RvT van oordeel dat BPF Schilders aan de Code Pensioenfondsen voldoet en daarover volgens het principe pas toe of leg uit adequaat verantwoording aflegt.

Naleving van de Code Pensioenfondsen door de RvT is hierna weergegeven.

Taken Raad van toezicht volgens Code	Motivering van de toepassing
Het intern toezicht legt een toezichtvisie ten grondslag aan zijn toezicht. Deze visie omvat ten minste de volgende elementen: • de doelstelling van het intern toezicht; • de rol, rolinvulling en de werkwijze van het intern toezicht; • de interactie tussen intern toezicht en bestuur; • de interactie tussen intern toezicht en de diverse sleutelfunctiehouders; • de interactie tussen intern toezicht en het verantwoordingsorgaan of belanghebbendenorgaan (norm 17)	De raad geeft hier invulling aan.

Taken Raad van toezicht volgens Code	Motivering van de toepassing
Het intern toezicht legt vast hoe het intern toezicht het functioneren van het bestuur toetst, wat daarbij het normenkader is, wat het intern toezicht daarvoor nodig heeft, over welke onderwerpen het intern toezicht zich in een specifieke periode een oordeel wenst te vormen en waarover het in gesprek wil met bestuur en verantwoordingsorgaan of belanghebbendenorgaan (norm 18).	De raad hanteert een normenkader en jaarlijkse focusthema's.
Het intern toezicht is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid als toezichthouder en gedraagt zich ernaar (norm 19).	De raad realiseert dit door transparant en onafhankelijk te opereren zonder invloed van externe partijen. De leden van de raad zijn deskundig en goed opgeleid en onderhouden de kennis. De raad hanteert thema's voor het toezicht en rapporteert hier ieder kwartaal over.
Het intern toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur (norm 20).	De raad heeft twee keer per jaar een gesprek met het dagelijks bestuur en twee keer per jaar met het hele bestuur. De voorzitter van de Raad heeft regelmatig informeel overleg met de voorzitter van het bestuur. De raad verschaft ook advies terzijde.
Het intern toezicht stelt zich onafhankelijk op ten opzichte van andere toezichthouders, overige fondsorganen en van welk ander belang dan ook en kan kritisch opereren (norm 21)	De raad geeft hier invulling aan.
Het intern toezicht legt in het bestuursverslag, op basis van een vooraf door het intern toezicht vastgestelde toezichtvisie en een eerder geformuleerd normenkader, verantwoording af over de verrichte werkzaamheden, rapporteert de bevindingen en doet (zo nodig) aanbevelingen (norm 26) .	De raad legt ieder jaar verantwoording af over de verrichte werkzaamheden en zijn bevindingen over het verslagjaar in het bestuursverslag.
Het intern toezicht is aanspreekbaar op de wijze waarop het toezicht houdt en is bereid in gesprek te gaan over de wijze waarop het toezicht is uitgevoerd en hoe daarover is gerapporteerd (norm 27).	De raad geeft hier invulling aan en rapporteert ieder kwartaal aan het bestuur en het verantwoordingsorgaan over zijn werkzaamheden.
Het bestuur, het intern toezicht, het verantwoordingsorgaan en het belanghebbendenorgaan houden rekening met het diversiteits- en inclusiebeleid bij het opstellen van de eisen waaraan nieuwe leden van het orgaan dienen te voldoen (code 36).	De raad houdt in de profielschets van de leden van de Raad van Toezicht en de in de profielschets van de voorzitter van de Raad van Toezicht rekening met diversiteits- en inclusiebeleid en toetst de werking van de diversiteit tijdens zelfevaluaties.
De eerste zittingstermijn van een lid van het bestuur, de raad van toezicht, het belanghebbendenorgaan of verantwoordingsorgaan is maximaal vier jaar. Deze leden kunnen voor een tweede termijn van maximaal vier jaar worden benoemd (norm 37).	De raad houdt zich aan deze norm van de code en dit is ook vastgelegd in de statuten van BPF Schilders. In 2024 is hierop een uitzondering gemaakt. Een lid van de raad heeft in het kader van Wtp een verlenging van zijn termijn gehad van zes maanden. DNB heeft dit, na aanpassing van de statuten, goedgekeurd.
Benoeming en ontslag van de leden van de organen van het pensioenfonds zijn geregeld in de statuten van het pensioenfonds waarbij – behoudens in het geval van beroepspensioenfondsen – de procedure voor benoeming en ontslag als beschreven in bijlage 2 van de code pensioenfondsen wordt gevolgd. Schorsing van de leden van het bestuur, het belanghebbendenorgaan, het verantwoordingsorgaan en het intern toezicht wordt geregeld in de statuten of reglementen van het pensioenfonds (norm 38)	De raad stelt vast dat het bestuur heeft vastgesteld dat BPF Schilders niet volledig voldoet aan de eisen van norm 38. Het bestuur onderzoekt dit en past daarna eventueel statuten/reglementen aan.

Taken Raad van toezicht volgens Code	Motivering van de toepassing
Tegenstrijdige belangen, reputatierisico's en nevenfuncties worden gemeld. De leden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en belanghebbendenorgaan, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling. Zij laten zich op hun functioneren toetsen (norm 44).	Melden van mogelijk tegenstrijdige belangen is een standaard agendapunt. De raad evalueert zichzelf ieder jaar.
De leden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers ondertekenen de interne gedragscode van het pensioenfonds en een jaarlijkse nalevingsverklaring en gedragen zich daarnaar (norm 46).	De leden van de Raad ondertekenen ieder jaar de gedragscode.
Het eigen functioneren is voor het bestuur, het intern toezicht, het belanghebbendenorgaan en het verantwoordingsorgaan een continu aandachtspunt. Deze organen evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken zij minstens één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij. De organen besteden daarbij in elk geval periodiek aandacht aan bestuursmodel, integriteit, geschiktheid, continuïteit, diversiteit en inclusie, de wijze van opereren en de mate waarin de individuele leden zich voldoende onafhankelijk en kritisch kunnen opstellen (norm 49).	De raad evalueert iedere vergadering. Begin 2025 heeft de raad zijn zelfevaluatie over 2024 uitgevoerd met behulp van onafhankelijke derde partij.

Opvolging aanbevelingen van controleurs en toezichthouders

Alle aanbevelingen die de raad in 2024 heeft gedaan, zijn besproken met het bestuur. Alle aanbevelingen zijn afgewikkeld.

Opvolging aanbevelingen prudent person rapportage:

- Alle aanbevelingen naar aanleiding van het jaarwerk 2023 zijn opgevolgd.
- De bevindingen van de certificerend actuaris en de beoordelingslijst van de prudent person over het boekjaar 2024 bevatten geen zaken die volgens de RvT bijzondere aandacht behoeven.

Goedkeuring

De RvT verleent hierbij zijn goedkeuring aan het voorgenomen besluit van het bestuur tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening 2024.

Ondertekening

IJsselstein, 13 juni 2025

De raad van toezicht:

S.B.P. Smit-Bos

R.F. van der Feltz

H.A. Breekveldt

2. Reactie bestuur op verslag Raad van Toezicht

Tijdens de gezamenlijke vergadering met de Raad van Toezicht (RvT) op 16 mei 2025 heeft het bestuur met de RvT gesproken over het verslag en aanbevelingen van de RvT over 2024.

Het bestuur is blij met de constatering van de Raad van Toezicht dat het bestuur in control is en de reguliere werkzaamheden conform planning heeft uitgevoerd. De complimenten die de RvT uitsprekt over de inzet en het resultaat van de werkzaamheden, worden door het bestuur bijzonder gewaardeerd.

Het bestuur neemt de aanbevelingen van de RvT onder meer op het gebied van governance, communicatie en risicobeheersing ter harte. Het bestuur blijft zich inzetten voor een transparante, toekomstbestendige en deelnemersgerichte uitvoering van zijn taken. Het bestuur zal de aanbevelingen in het komende jaar oppakken en geeft hierbij alvast een eerste reactie:

Datakwaliteit

- De aanbeveling over het onderbouwen en goed vastleggen van de keuze voor de Maximaal Toegestane Afwijking (MTA) is inmiddels opgevolgd.

Governance

- De RvT beveelt een tijdige start aan met wervingsprocedures in verband met het vertrek van bestuursleden in 2025 en 2026. Dit is door het bestuur opgepakt. Inmiddels hebben 2 wervingsprocedures, met een positieve afloop, plaatsgevonden en is een wervingsprocedure in gang gezet voor een vacature per 1 januari 2026.
- De RvT raadt het bestuur aan te overwegen in het kader van opvolgings- en diversiteitsbeleid om een stagiair mee te laten lopen met het bestuur. Het bestuur staat hier nog steeds open voor en heeft geconstateerd dat hier door de huidige druk gezien de Wtp transitie in 2025 geen invulling aan kan worden gegeven. Voor 2026 is dit een reële optie voor het bestuur.

Communicatie

- Het bestuur zal in lijn met de aanbeveling van de RvT blijven toezien op de werking van de controles bij PGGM met betrekking tot de juistheid en andere wettelijke eisen van alle communicatie-uitingen.

Tot slot dankt het bestuur de leden van de RvT voor hun grote inzet en betrokkenheid bij het fonds. Het bestuur waardeert de constructieve en kritische dialoog met de RvT, die heeft bijgedragen aan een zorgvuldige besluitvorming en een evenwichtige belangenafweging. Het bestuur ziet uit naar de voortzetting van de constructieve samenwerking in 2025.

3. Verslag en oordeel verantwoordingsorgaan

Inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) brengt jaarlijks een oordeel uit over het functioneren van het bestuur. Daarbij richt het VO zich op een aantal vooraf bepaalde prioriteiten. In 2024 verliep dit echter anders dan gebruikelijk. Voor BPF Schilders was 2024 een bijzonder jaar, dat grotendeels in het teken stond van de invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Het VO heeft daarom in zijn beoordeling van het bestuursbeleid in 2024 vooral gefocust op de Wtp. In dit verslag ligt de nadruk op deze prioriteit, met daarnaast een beknopte terugblik op de overige prioriteiten.

Werkwijze van het VO

Om tot een weloverwogen oordeel te komen, bestudeert het VO diverse documenten, waaronder het jaarverslag, voortgangsrapportages van het bestuur en de Raad van Toezicht (RvT), en andere relevante beleidsstukken. In 2024 kwam het VO dertien keer bijeen, inclusief extra vergaderingen in het kader van de Wtp. Daarnaast vonden er meerdere overleggen plaats met het bestuur en de RvT in het kader van de verantwoordingsdialoog. Naast het uitbrengen van een oordeel heeft het VO ook positief geadviseerd over enkele voorgenomen besluiten van het bestuur.

Personele wijzigingen in het VO in 2024

De heer Rob van Dijk, lid van het VO namens de pensioengerechtigden, heeft zijn lidmaatschap van het VO per 1 juli 2024 beëindigd. Voor hem in de plaats is de heer Paul van der Heijden na verkiezingen door het bestuur benoemd tot lid van het VO namens de pensioengerechtigden. Het VO wil de heer Rob van Dijk hartelijk danken voor zijn jarenlange inzet voor het VO.

Terugblik op aanbevelingen VO aan Bestuur over 2023

In 2024 heeft het VO vier aanbevelingen en één advies uitgebracht naar aanleiding van het bestuursbeleid in 2023. De opvolging hiervan is op 6 juni 2025 besproken tijdens de verantwoordingsdialoog over 2024. Op basis van dit overleg en eigen bevindingen concludeert het VO dat het bestuur de aanbevelingen zorgvuldig heeft opgepakt en het VO goed heeft geïnformeerd over de voortgang.

Oordeel over 2024

Wtp (wet toekomst pensioenen)

De Nederlandse pensioensector staat voor een ingrijpende verandering: de overgang naar een nieuw pensioenstelsel onder de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Deze transitie raakt ook de leden van het Verantwoordingsorgaan (VO) persoonlijk, aangezien zij zelf deelnemer zijn. Het VO merkt dat ook andere deelnemers, zoals collega's en gepensioneerden, zich actief bezighouden met de gevolgen van de nieuwe regeling. Veel gestelde vragen zijn bijvoorbeeld: "Blijft er voldoende over in mijn pensioenpotje?" en "Wordt mijn uitkering straks aangepast aan de inflatie?"

Het VO volgt de ontwikkelingen rondom de Wtp dan ook al geruime tijd met grote aandacht. Vanaf het begin is het VO door het bestuur goed meegenomen in het proces, onder andere via presentaties en toelichtingen. In 2024 kwam het traject in een stroomversnelling, wat het voor het VO complexer en intensiever maakte. Daarom heeft het VO zich in dat jaar laten ondersteunen door een externe adviseur.

Op 5 september 2024 heeft het VO positief geadviseerd over het voorgenomen besluit van het bestuur tot collectieve waardeoverdracht, inclusief het gebruik van het pensioenfondsvermogen. Dit proces, ook wel 'invaren' genoemd, houdt in dat bestaande pensioenrechten en -aanspraken worden overgezet naar de nieuwe regeling. Bij het uitbrengen van het advies heeft het VO met name gekeken naar de vraag of het invaren op een eerlijke manier plaatsvindt voor alle groepen deelnemers. Ook de aanpak van het bestuur is hierbij zorgvuldig beoordeeld.

Daarnaast heeft het VO aandacht gevraagd voor specifieke situaties die voortkomen uit de praktijkervaring van zijn leden. Een belangrijk voorbeeld is de winterwerkloosheid (winter-WW). Het VO heeft gesignaleerd dat werknemers die in december 2025 tijdelijk werkloos zijn, mogelijk buiten de compensatie vallen en daardoor geen compensatie ontvangen. Het bestuur heeft deze zorg serieus genomen en besloten dat ook deelnemers in de winter-WW recht hebben op compensatie. Vooralsnog geldt hiervoor de periode van 29 oktober 2025 tot 6 mei 2026.

Het VO concludeert dat het bestuur het VO goed heeft meegenomen in het Wtp-traject en openstond voor diens inbreng. Het adviestraject werd door het VO als intensief en uitdagend ervaren. Op basis van de beschikbare informatie heeft het VO vertrouwen in een zorgvuldige afronding van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Het VO waardeert het zeer dat bestuursleden persoonlijk aanwezig waren bij vergaderingen om toelichting te geven op hun besluiten en afwegingen. Dit heeft bijgedragen aan een beter begrip van de materie.

Aanbeveling

Het VO adviseert het bestuur om bij toekomstige trajecten meer tijd te reserveren voor de eindfase, waarin het VO tot een advies moet komen.

Oordeel VO overige prioriteiten

Communicatie over het nieuwe pensioencontract

Beoordelingskader

Het is van groot belang dat deelnemers begrijpen wat de nieuwe pensioenregeling concreet voor hen betekent. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat het bestuur deze veranderingen zorgvuldig en volgens de geldende richtlijnen doorvoert.

Bevindingen

- Het bestuur is al enkele jaren geleden gestart met de voorbereiding van de communicatie over de Wtp, met als doel deelnemers stap voor stap mee te nemen in het proces.
- Er is een wettelijk communicatieplan opgesteld voor de overgang naar de nieuwe regeling. Dit plan is uitgebreid besproken met het VO, waarbij het VO vragen heeft gesteld en adviezen heeft gegeven. Het bestuur heeft deze input goed opgepakt.
- In december 2024 heeft de voorzitter van de communicatiecommissie het VO geïnformeerd over de geplande communicatieactiviteiten voor 2025.
- Het bestuur houdt het VO periodiek op de hoogte via kwartaalrapportages.
- In 2024 is er gecommuniceerd via diverse kanalen, waaronder de website, nieuwsbrieven, webinars en pensioenbijeenkomsten.

Oordeel

Het VO is positief over de communicatieaanpak van het bestuur. De stapsgewijze benadering werkt goed. Nu het traject een nieuwe fase ingaat, is het belangrijk dat de communicatie concreter wordt en meer toegespitst is op de persoonlijke situatie van de deelnemer: Wat betekent dit voor mij?

Aanbeveling

Blijf het VO actief betrekken bij de communicatie en laat belangrijke communicatiemiddelen vooraf toetsen door het VO.

Kosten van BPF Schilders

Beoordelingskader

De Pensioenwet schrijft voor dat het VO expliciet aandacht besteedt aan het gevoerde beleid en de beleidskeuzes van het bestuur, waaronder keuzes die invloed hebben op de uitvoeringskosten. De kosten van BPF Schilders vormen daarom een vast en belangrijk aandachtspunt voor het VO.

Bevindingen

- De kosten in verband met de Wtp zijn in 2024 gestegen. Het bestuur heeft hiervoor een duidelijke toelichting gegeven. Het VO constateert dat het bestuur de uitvoeringsorganisaties en externe adviseurs goed aanstuurt en controleert.
- Het bestuur heeft deelgenomen aan een benchmarkonderzoek naar de uitvoeringskosten over de jaren 2022 en 2023. Het onderzoek over 2024 moet nog plaatsvinden, maar het VO verwacht hierin geen verrassingen. De uitvoeringskosten liggen boven het gemiddelde van vergelijkbare fondsen (3-jaarsgemiddelde), wat volgens het VO verklaarbaar is. BPF Schilders kent namelijk een afwijkende regeling vanwege de verplichte deelname van ondernemers.
- De uitvoeringskosten per deelnemer zijn in 2024 gestegen van €189,40 naar €202,30.

Oordeel

Het VO is van mening dat het bestuur goed zicht heeft op de kosten en hierop effectief stuurt. De stijging van de uitvoeringskosten is verklaarbaar, mede door de extra kosten in verband met de Wtp. Wel is het lastig om te beoordelen of deze kosten marktconform zijn, omdat de extra Wtp-kosten moeilijk te vergelijken omdat de pensioenfondsen in verschillende fases zitten van het Wtp traject.

Overige onderwerpen

Het jaarverslag van BPF Schilders is voor het Verantwoordingsorgaan (VO) een belangrijk document bij het vormen van een oordeel over het gevoerde beleid. Het VO stelt vast dat het (concept)jaarverslag 2024 een goed beeld geeft van de gebeurtenissen en ontwikkelingen in dat jaar.

Wel merkt het VO op dat het verslag voornamelijk een feitelijke weergave is van de uitgevoerde activiteiten. Voor het jaarverslag over 2025 zou het VO graag meer reflectie zien. Concreet betekent dit dat het bestuur niet alleen rapporteert over wat er is gedaan, maar ook toelicht in hoeverre de gestelde doelstellingen zijn behaald. Daarnaast verwacht het VO een verklaring voor eventuele afwijkingen van deze doelstellingen, inclusief de bestuurlijke keuzes die hieruit zijn voortgevloeid.

Aanbeveling

Zorg voor meer reflectie in het jaarverslag door transparantie voor keuzes en kosten en duidelijke koppeling tussen doelstellingen en resultaten.

Verantwoording door RvT aan VO

Conform de wettelijke verplichting legt de Raad van Toezicht (RvT) jaarlijks verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan (VO) over de uitvoering van zijn taken en bevoegdheden. In dit kader vond op 16 april 2025 een verantwoordingsdialoog plaats tijdens een gezamenlijke vergadering van het VO en de RvT. Tijdens dit overleg stelde het VO diverse vragen om een goed en volledig beeld te krijgen van het functioneren van de RvT.

Op basis van deze dialoog concludeert het VO dat de RvT zijn taken en bevoegdheden op een zorgvuldige en correcte wijze uitvoert, in lijn met de Code Pensioenfondsen. Het VO en de RvT stemmen hun prioriteiten en thema's goed op elkaar af, wat bijdraagt aan een zorgvuldig oordeelsvormingsproces van het VO. Daarnaast heeft het VO geconstateerd dat de RvT, naast de reguliere adviesmomenten, ook op eigen initiatief waardevolle adviezen aan het bestuur verstrekt.

De samenwerking met de RvT verliep in 2024 naar tevredenheid. Met name in het traject rondom de nieuwe pensioenregeling heeft de RvT het VO goed geïnformeerd over zijn bevindingen en overwegingen.

Tenslotte

Het VO is positief over het functioneren van het bestuur in 2024. Het jaar werd als intensief en uitdagend ervaren, vooral vanwege de omvangrijke en ingrijpende wijziging van de pensioenregeling. Deze transitie legde aanzienlijke druk op het proces. Desondanks waardeert het VO de constructieve samenwerking tussen het bestuur, de RvT en het VO gedurende dit traject. Het VO spreekt hiervoor zijn waardering uit en complimenteert alle betrokken fondsorganen voor hun inzet en betrokkenheid.

Het verantwoordingsorgaan, juni 2025

4. Reactie bestuur op oordeel verantwoordingsorgaan

Tijdens de gezamenlijke vergadering met het verantwoordingsorgaan (VO) op 6 juni 2025 heeft het bestuur met het VO gesproken over het verslag en de aanbevelingen van het VO over 2024.

Het bestuur bedankt het Verantwoordingsorgaan (VO) voor het uitgebreide en zorgvuldige oordeel over het gevoerde beleid in 2024. Het bestuur waardeert de betrokkenheid en kritische blik van het VO, zeker in een jaar waarin de voorbereidingen op de Wet toekomst pensioenen (Wtp) in een stroomversnelling zijn geraakt. Het bestuur is verheugd dat het VO vertrouwen uitspreekt in een zorgvuldige afronding van het transitieproces.

De positieve beoordeling van het VO over de wijze waarop het bestuur het VO heeft meegenomen in het transitieproces naar het nieuwe pensioenstelsel, ziet het bestuur als een belangrijke waardering van hun inzet voor transparantie en samenwerking. Het bestuur is zich ervan bewust dat deze transitie ook voor de leden van het VO ingrijpend is, en stelt het op prijs dat zij hun kennis en ervaring actief hebben ingezet om de belangen van alle deelnemers te bewaken.

Het bestuur zal de aanbevelingen in het komende jaar oppakken en geeft hierbij alvast een eerste reactie:

1. Wtp-traject

Het bestuur is zich ervan bewust dat het voor het VO lastig is om binnen de korte tijdslijnen te reageren op verzoeken van het bestuur. Door de strikte tijdslijnen die mede door de Toezichthouder worden opgelegd, komt het voor dat een snelle reactie soms noodzakelijk is. Het bestuur neemt de aanbeveling van het VO om bij toekomstige trajecten meer tijd te reserveren voor de eindfase waarin het VO tot een advies moet komen ter harte.

2. Communicatie over het nieuwe pensioencontract

Het bestuur zal het VO actief blijven betrekken bij de communicatie over het nieuwe pensioencontract. De signalen vanuit het VO, zoals de winterwerkloosheid, heeft daadwerkelijk bijgedragen aan verbeteringen in het beleid van het fonds.

3. Jaarverslag

Het bestuur neemt de aanbeveling over het jaarverslag ter harte. Het bestuur zal bij het opstellen van het verslag over 2025 beoordelen in hoeverre de aanbeveling van het VO als het gaat om het opnemen van meer reflectie bij behaalde doelstellingen en welke keuzes daaraan ten grondslag lagen kan worden toegepast.

Wij danken het VO voor hun grote inzet en betrokkenheid en voor de constructieve samenwerking in 2024 en kijken uit naar een voortzetting daarvan in het komende jaar.

Jaarrekening

Jaarrekening

Balans per 31 december 2024

(na bestemming van saldo van baten en lasten)

(bedragen x € 1.000)	toelichting	31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA			
Beleggingen			
Vastgoed en infrastructuur	3.2	1.287.496	1.042.010
Aandelen	3.3	3.340.017	2.825.468
Vastrentende waarden	3.4	4.890.637	4.715.458
Derivaten	3.5	226.464	384.294
Overige beleggingen	3.6	0	0
		9.744.614	8.967.230
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	4	69.435	369.306
Vorderingen en overlopende activa	5	36.039	39.172
Liquide middelen	6	17.518	9.386
Totaal activa		9.867.606	9.385.094
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en algemene reserve	7	2.215.579	1.689.632
Technische Voorziening pensioenverplichtingen	8	7.106.429	6.763.319
Overige schulden en overlopende passiva	9	545.598	932.143
Totaal passiva		9.867.606	9.385.094

Staat van baten en lasten 2024

(bedragen x € 1.000)	toelichting	2024	2023
BATEN			
Premie bijdragen	14	162.730	157.450
Beleggingsopbrengsten	15	924.489	841.732
Overige baten	19	2.237	99
		1.089.456	999.281
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	16	207.068	194.982
Pensioenuitvoeringskosten	17	14.363	13.477
Mutaties voorziening pensioenverplichtingen	8		
Pensioenopbouw		148.109	134.345
Toeslagen		85.659	199.978
Rentetoevoeging voorziening		230.479	202.049
Onttrekking pensioenuitkeringen		-208.225	-194.829
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten		-5.206	-5.845
Marktwaaarde verandering		138.320	206.035
Wijziging van actuariële grondslagen		-32.473	-20.792
Wijziging actuariële bestandsresultaten		-11.464	-4.203
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		1.750	-3.436
Overige mutaties		-3.839	-993
		343.110	512.309
Saldo overdrachten van rechten	18	-1.042	3.993
Overige lasten	19	10	31
		563.509	724.792
Saldo van baten en lasten		525.947	274.489

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten wordt geheel toegevoegd aan de algemene reserve.

Kasstroomoverzicht

Bovenstaande bedragen hebben betrekking op daadwerkelijke kasstromen in het verslagjaar en kunnen afwijken van de bedragen in de Staat van baten en lasten waarin de bedragen worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Voor toelichting zie paragraaf 21 Toelichting op het kasstroomoverzicht.

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen	165.374	149.273
Betaalde pensioenuitkeringen	-206.382	-192.496
Saldo overdrachten van rechten	1.042	-3.993
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-19.571	-13.477
Overige mutaties uit pensioenactiviteiten	4.869	1.978
Totale kasstroom uit pensioenactiviteiten	-54.668	-58.715
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	3.040.847	4.533.663
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	192.621	27.518
Aankopen beleggingen	-4.308.042	-3.975.914
Betaalde vermogensbeheerkosten	-16.970	-13.387
Mutatie ontvangen collateral in cash	280.630	180.791
Overige mutaties uit beleggingsactiviteiten	-668	67.886
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-811.582	820.557
Totale mutatie	-866.250	761.842

Toelichting op de jaarrekening

1. Inleiding

1.1. Informatie over de stichting

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf (BPF Schilders), statutair gevestigd aan de Noordweg Noord 150 te Zeist, KvK nummer 27044379. BPF Schilders heeft als doel het bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf te zijn, waarin gelden in de vorm van premies, opbrengsten van beleggingen en andere baten worden bijeengebracht, strekkende tot verzekering van pensioenen voor alle personen die werkzaam zijn in de bedrijfstak. BPF Schilders kent regelingen voor ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en, tot en met 2005, arbeidsongeschiktheidspensioen.

BPF Schilders heeft de uitvoering van de pensioenregeling grotendeels uitbesteed aan PGGM U.A. en haar dochters. Voor de uitvoering heeft BPF Schilders overeenkomsten gesloten. De belangrijkste taken die het uitvoeringsbedrijf voor het fonds verricht zijn pensioenbeheer, communicatie en beleidsadvisering.

Daarnaast zijn de volgende taakgebieden uitbesteed aan andere partijen:

- Bestuursondersteuning wordt verzorgd door Montae & Partners;
- Advies beleggingsbeleid en fiduciair advies verzorgd door Van Lanschot Kempen;
- De taken van custodian, beleggings-administratie, performance en compliance worden verzorgd door BNY Mellon.

1.2. Beschrijving van het pensioenreglement 2024

Pensioensysteem	Middelloonregeling
Vakantietoeslag	8%
Pensioenleeftijd	AOW-gerechtigde leeftijd
Pensioenrekenleeftijd	67 jaar
Pensioengrondslag	Pensioenloon minus franchise
Ouderdomspensioen	1,738% van de pensioengrondslag
Partnerpensioen	1,2166% van de pensioengrondslag
Wezenpensioen	0,2625% van de pensioengrondslag
Voor deelnemers	
Pensioenloon	Maximum € 61.172; minimum € 24.743
Franchise	€ 17.559

Met ingang van 2024 is het pensioenreglement op de volgende onderdelen inhoudelijk gewijzigd:

- De vroegste ingangsdatum van het ouderdomspensioen is in overeenstemming gebracht met de Wet toekomst pensioenen: dat is tien jaar vóór de AOW-leeftijd in plaats van 55 jaar. En het is in geval van vervroegen niet meer nodig dat gestopt wordt met werken.
- Werknemers kunnen vrijwillige voortzetting op een lagere deeltijdfactor baseren dan op de deeltijdfactor op het moment van einde deelname.
- De definitie van het wettelijk minimumuurloon is aangepast. Voor het vaststellen van het minimum uurloon maakt het niet meer uit wat de omvang van de werkweek is. Voor iedereen geldt dan hetzelfde minimum uurloon.

Per 1 juli 2024 is het pensioenreglement op het volgende onderdeel gewijzigd:

- Er wordt tot afkoop overgegaan bij nieuwe kleine pensioenen (pensioenen die zijn ontstaan op of na 1 januari 2018) na vijf mislukte pogingen tot automatische waardeoverdracht.

Daarnaast zijn een aantal technische wijzigingen en verduidelijkingen doorgevoerd.

2. Grondslagen

2.1. Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteitsveronderstelling.

Schattingswijziging voorziening pensioenverplichtingen 2024

In 2024 heeft een herziening van de schatting voor de voorziening pensioenverplichtingen plaatsgevonden aan de hand van een beperkt grondslagenonderzoek. Er is een nieuwe prognosetafel gepubliceerd door het AG en er is aanvullend onderzoek gedaan naar de ervaringssterfte. Tenslotte zijn grondslagen die beïnvloed worden door de Wtp onderzocht. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de volgende actuariële grondslagen met effect op de voorziening:

- Prognosetafel AG2024, positief resultaat van € 11,9 miljoen;
- Ervaringssterfte, positief resultaat van € 20,5 miljoen;
- Economische grondslagen (inflatieverwachting), positief resultaat van € 0,6 miljoen;
- Wezenpensioenfactor, negatief resultaat van € 2,7 miljoen;
- Arbeidsongeschiktheid en revalidatiekansen, positief resultaat van € 1,3 miljoen;
- AOW-leeftijd, positief resultaat van € 0,8 miljoen.

De aanpassingen in de actuariële grondslagen op de voorziening pensioenverplichtingen leiden in totaal tot een positief resultaat van € 32,5 miljoen. De voorziening pensioenverplichtingen is hierdoor verlaagd met eenzelfde bedrag.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle partijen die overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kunnen uitoefenen.

Ook natuurlijke personen die verbonden zijn met het fonds, worden als verbonden partijen aangemerkt.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel heeft plaatsgevonden, dat samenhangt met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting. De omvang hiervan moet betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel heeft plaatsgevonden, dat met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting samenhangt. De omvang moet betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Als een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Een verplichting wordt niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de verwachte uitstroom van middelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Waardering

De activa en passiva worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct toe te wijzen zijn aan verwerving of uitgifte van het financieel actief of het financieel passief worden in de eerste opname verwerkt. Vervolgwaardering vindt plaats tegen reële waarde.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen goed geïnformeerde partijen. Die partijen moeten tot een transactie bereid zijn en onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet vanwege executie of liquidatie worden uitgevoerd.

De verplichtingen hebben voornamelijk betrekking over de voorziening pensioenverplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde is de contante waarde van de onvoorwaardelijk nominaal opgebouwde pensioenrechten. Bij de bepaling van de voorziening worden de actuariële (bestands)grondslagen gehanteerd. Voor de disconteringsvoet wordt uitgegaan van de nominale marktwaarde verandering per balansdatum zoals die door DNB wordt gepubliceerd.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt

die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Wijziging in de schattingen worden toegelicht onder de desbetreffende waarderingsgrondslag. Het financieel effect wordt gekwantificeerd vermeld in de toelichting op de jaarrekening.

Dekkingsgraden

Het fonds baseert de beleidsbeslissingen op de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt, conform de regels van het Financieel toetsingskader, vastgesteld als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de laatste 12 maandeinden. De actuele dekkingsgraad is de verhouding tussen het pensioenvermogen en de waarde van de pensioenverplichtingen op een bepaald moment.

Waardeveranderingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van financiële instrumenten. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden direct in de staat van baten en lasten opgenomen als (indirecte) beleggingsresultaten. Waardeveranderingen van andere financiële activa en financiële verplichtingen worden ook direct in het resultaat opgenomen onder beleggingsresultaten.

Vreemde valuta

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum, zijnde de 'WM company fixed Closing Spot rates (mid) at 16:00 hours UK time'. Deze waardering is onderdeel van de waarderingsgrondslag reële waarde. Baten en lasten die voortvloeien uit transacties in vreemde valuta, worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

De koers op balansdatum van de euro ten opzichte van de belangrijkste valuta is:

	2024	2023
Australische dollar	1,67	1,62
Deense kroon	7,46	7,45
Engelse pond	0,83	0,87
Hong Kong dollar	8,04	8,63
Japanse yen	162,74	155,73
US dollar	1,04	1,10
Zweedse kroon	11,44	11,13
Zwitserse frank	0,94	0,93

2.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Beleggingen

In dit onderdeel wordt de algemene waarderingsgrondslag, zoals uiteengezet in de voorgaande paragraaf, nader toegelicht per beleggingscategorie. In toelichting 3.7 'Overzicht marktwaarde beleggingen en waarderingmethoden' worden de toegepaste waarderingmethoden en daarbij gehanteerde veronderstellingen behandeld. In de diverse toelichtingen op de beleggingen in toelichting 3, is voor zover mogelijk het verslaggevingsbeginsel 'look through' toegepast.

Vastgoed en infrastructuur

Beursgenoteerde vastgoedbeleggingen waarbij sprake is van een actieve markt, worden gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de slotkoersen.

Kapitaalbelangen in vastgoed of infrastructuur, worden gewaardeerd tegen reële waarde.

De reële waarde van kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde open end beleggingsfondsen is de waarde, zoals door de fondsbeheerder gepubliceerd. Deze waarde is de waarde die het desbetreffende beleggingsfonds hanteert bij toe- of uittreding.

De reële waarde van kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde closed end beleggingsfondsen (inclusief deelnemingen en joint ventures) is de waarde die door de fondsbeheerder is bepaald.

Bij het bepalen van de waarde van de kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde closed end beleggingsfondsen worden voor vastgoed de richtlijnen van de European Association for Investors in Nonlisted Real Estate Vehicles (INREV) en voor infrastructuur de International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines (IPEV) gevolgd.

Beleggingen in privaat vastgoed en infrastructuur zijn langetermijnbeleggingen met een beperkte liquiditeit. Het belangrijkste gegeven voor de waardering van de beleggingen is de waarde van de vastgoed- en infrastructuurbeleggingen waarin wordt geïnvesteerd.

Voor het bepalen van de waarde worden aannames gedaan die afhankelijk zijn van de specifieke belegging. Zo worden door de beheerder aannames gedaan voor onder andere kasstromen en rentevoeten. Deze aannames zijn niet altijd direct waarneembaar en vereisen een bepaalde mate van professionele expertise. Indien tevens financieringen zijn verschaft in de vorm van onderhandse leningen welke onlosmakelijk zijn verbonden met het eigen vermogensinstrument, worden deze ook verantwoord onder de betreffende beleggingscategorie.

Ter beoordeling van de ultimo boekjaar geschatte waarden wordt gebruik gemaakt van waarderingsrapporten inzake de onderliggende beleggingen, opgesteld door onafhankelijke externe waarderingsspecialisten.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen waarbij sprake is van een actieve markt, worden gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van slotkoersen.

Kapitaalbelangen in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

De reële waarde van kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde open end beleggingsfondsen die beleggen in overwegend beursgenoteerde aandelen, is de waarde zoals door de fondsbeheerder gepubliceerd. Deze waarde is de waarde die het desbetreffende beleggingsfonds hanteert bij toe- of uittreding.

De reële waarde van kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde closed end beleggingsfondsen (inclusief deelnemingen) die beleggen in private equity, is de waarde die door de fondsbeheerder is bepaald. Bij het bepalen van de waarde van de kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde closed end beleggingsfondsen wordt IPEV gevolgd.

Beleggingen in private equity zijn langetermijnbeleggingen met een beperkte liquiditeit. Het belangrijkste gegeven voor de waardering van de beleggingen is de waarde van de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd. De waardering ultimo boekjaar geschiedt op basis van de meest recente opgave van de reële waarde door de externe manager, gecorrigeerd voor kasstromen en een schatting voor de

herwaardering op basis van relevante marktindices die betrekking hebben op de periode vanaf datum opgave tot einde boekjaar.

Vastrentende waarden

Leningen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze waarde is gebaseerd op broker quotes of een model waarbij toekomstige kasstromen contant worden gemaakt. Daarbij worden de variabelen uit actieve markten (bijvoorbeeld obligatiemarkt) afgeleid.

Beursgenoteerde obligaties waarbij sprake is van een actieve markt, worden gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van koersen van datavendoren, verhoogd met de lopende rente.

Kapitaalbelangen in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

De reële waarde van kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die beleggen in hypotheek, is gebaseerd op de geschatte toekomstige nettokasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente waarbij rekening wordt gehouden met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijd.

De reële waarde van kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde open end beleggingsfondsen die beleggen in obligaties, is de waarde, zoals door de fondsbeheerder gepubliceerd. De waarde is de waarde die het desbetreffende beleggingsfonds hanteert bij toe- of uittreding.

Geldmarktbeleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Banktegoeden in rekening-courant worden verantwoord op basis van de nominale waarde. Gelet op het zeer kortlopende liquide karakter van deze tegoeden wordt verondersteld dat de nominale waarde gelijk is aan de reële waarde. Deposito's worden tegen de reële waarde, zijnde de contante waarde van de toekomstige geldstromen (rentes en terugbetaling van de hoofdsom), gewaardeerd waarbij variabelen worden gebruikt van dataleveranciers. Liquiditeitsfondsen beleggen in geldmarktbeleggingen en worden gewaardeerd tegen reële waarde. Voor beursgenoteerde liquiditeitsfondsen geldt de meest recente officiële beurskoers. Voor de reële waarde van kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde open end liquiditeitsfondsen is de waarde gehanteerd, zoals door de fondsbeheerder gepubliceerd. Deze is de waarde die het desbetreffende beleggingsfonds hanteert bij toe- of uittreding.

Derivaten

Beursgenoteerde derivaten waarbij sprake is van een actieve markt, worden gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van slotkoersen. Beursgenoteerde derivaten waarbij geen sprake is van een actieve markt, en niet-beursgenoteerde derivaten, worden gewaardeerd tegen reële waarde op basis van een model waarbij de variabelen uit actieve markten worden afgeleid. Als van één of meerdere variabelen geen volledig objectief waarneembare marktgegevens beschikbaar zijn, wordt bij toepassing van het model gebruik gemaakt van inschattingen of aannames. Derivaten met een positieve reële waarde worden als actief verantwoord. Derivaten met een negatieve reële waarde worden onder 'Verplichtingen uit hoofde van beleggingen' verantwoord.

Overige beleggingen

De reële waarde van kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde 'closed end' beleggingsfondsen die beleggen in 'hedge funds', is de waarde die door de externe manager van de betreffende belegging is bepaald.

Vorderingen uit hoofde van beleggingen

Vorderingen uit hoofde van beleggingen met een looptijd korter dan één jaar worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking worden de vorderingen en overlopende activa gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (bij afwezigheid van agio/ disagio gelijk aan de nominale waarde), eventueel gecorrigeerd met een voorziening voor oninbaarheid. De voorziening voor oninbaarheid wordt bepaald aan de hand van de beoordeling van het kredietrisico van verschillende geïdentificeerde risicocategorieën van debiteuren.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn verantwoord bij eerste verwerking tegen de reële waarde en daarna geamortiseerde kostprijs (gelijk aan nominale waarde indien er geen sprake is van transactiekosten), eventueel gecorrigeerd met de voorziening voor oninbaarheid. De voorziening voor oninbaarheid wordt bepaald aan de hand van de beoordeling van het kredietrisico van verschillende geïdentificeerde risicocategorieën van debiteuren.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking en worden gewaardeerd tegen de reële waarde die gelijk is aan de nominale waarde. De liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties zijn gepresenteerd onder de post 'Beleggingen' bij het onderdeel 'Vastrentende waarden'.

Technische voorzieningen

De pensioenregeling bevat de voorziening pensioenverplichtingen voor het ouderdomspensioen en partnerpensioen. Hierin is ook de toekomstige premievrije pensioenopbouw voor de huidige arbeidsongeschikte deelnemers opgenomen. Voor het arbeidsongeschiktheidspensioen is ook een pensioenverplichting opgenomen. Deze regeling is in 2006 afgeschaft en heeft daardoor een aflopend karakter.

Bij het bepalen van de voorziening zijn actuariële grondslagen gehanteerd die zijn geaccordeerd door het bestuur. Volledige actualisering van de grondslagen vindt eens in de drie jaar plaats. In 2024 heeft een gedeeltelijke actualisering plaatsgevonden. Veranderingen in de grondslagen worden na vaststelling effectief. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 8 in de jaarrekening.

De belangrijkste wijzigingen actuariële grondslagen zijn:

Marktrente	Rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB. Ultimo 2024 2,12% (2023: 2,30%)
Sterfte	Prognosetafel 2024 (2023: Prognosetafel 2022), zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap, met fondsspecifieke correctie gebaseerd op de ervaringssterfte van het deelnemersbestand over de periode 2018-2023 (2023: 2017-2021).
Loonindex	De verwachte loonontwikkeling voor de bepaling van de voorziening voor premievrijstelling arbeidsongeschiktheid en de arbeidsongeschiktheidspensioen voorziening is gebaseerd op de Economische Toekomstverwachtingen van het fonds. De langjarige toekomstige gemiddelde loonontwikkeling convergeert naar 2,5% (2023: 2,5%).

Wezenpensioen	Voor wezenpensioen wordt een opslag, van 4,2% (2023: 4,7%) op de partnerpensioen-toekenningen onder de leeftijd van 72 jaar (2023: 67 jaar), gehanteerd.
Arbeidsongeschiktheid en revalidatie	De arbeidsongeschiktheids- en reactiveringskansen zijn vastgesteld op basis van fondsdata. Voor zowel arbeidsongeschiktheid en revalidatie over de periode 2019-2023 (2023: 2018-2022).
AOW-leeftijd	In de eindstand van de voorziening voor het arbeidsongeschiktheidspensioen en de ANW-uitkeringen wordt rekening gehouden met de prognose van de AOW-leeftijd gebaseerd op de periodelevensverwachting van het CBS van eind 2023 (2023: CBS prognose eind 2021).

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking worden deze verplichtingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (bij afwezigheid van agio/ disagio gelijk aan de nominale waarde). Onder Verplichtingen uit hoofde van beleggingen zijn tevens derivaten met een negatieve reële waarde verantwoord. De waardierungsgrondslagen van de derivaten zijn opgenomen onder derivaten.

Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

2.3 Grondslagen voor resultaatbepaling

Premiebijdragen

De premiebijdragen worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin de daarmee samenhangende pensioenrechten worden opgebouwd.

Beleggingsopbrengsten

Beleggingsopbrengsten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben. Directe en indirecte resultaten en aan de verslagperiode toe te rekenen (gefactureerde of nog te factureren) kosten van beleggingen, worden afzonderlijk gepresenteerd. Onder de directe beleggingsopbrengsten zijn dividend en rente opgenomen. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling. Rente wordt verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft. Bij de verantwoording van de directe beleggingsopbrengsten wordt rekening gehouden met niet-terugvorderbare bronbelasting. Waardeveranderingen van beleggingen worden verantwoord als indirecte beleggingsresultaten en worden aan de periode toegerekend waarin zij optreden. De kosten van vermogensbeheer van indirecte beleggingen die ten gunste komen van externe managers en reeds door deze managers zijn onttrokken aan de waarde van de betreffende beleggingen, maken deel uit van de waardeveranderingen van deze beleggingen. Transactiekosten die bij aankoop van de belegging in de kostprijs zijn begrepen, maken na eerste verwerking eveneens deel uit van de waardeveranderingen.

Overige baten

Overige baten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

- **Pensioenopbouw:** de pensioenopbouw voor ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen voor nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen, worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid ontstaat.
- **Toeslagen:** de verhoging van de technische voorzieningen uit hoofde van indexering, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen. Dit gebeurt op het moment waarop de toezegging wordt gedaan.
- **Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen:** de pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente van interbancaire swaps op balansdatum (met een UFR voor de langere looptijden), die gebaseerd zijn op de gepubliceerde marktwaarde verandering van de DNB. Aan de technische voorziening wordt een rente van 3,439% (2023: 3,264%) toegevoegd op basis van de éénjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode, en de stand van de voorziening ultimo periode. De laatste is exclusief het effect van de toeslagverlening.
- **Onttrekking uit de voorziening voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten:** de vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.
- **Marktwaarde verandering:** de wijziging marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de marktwaarde verandering die door DNB gepubliceerd is, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.
- **Wijziging actuariële grondslagen en bestandsresultaten:** mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in verslagjaar, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.
- **Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten:** het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop zij betrekking heeft.
- **Overige mutaties:** de overige mutaties worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Saldo overdrachten van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Belastingen

De activiteiten van BPF Schilders zijn vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting.

Vanaf 2015 betaalt BPF Schilders btw over de dienstverlening die wordt afgenomen bij PGGM als gevolg van het vervallen van de koepelvrijstelling voor de pensioenadministratie.

2.4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten. Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro tegen de koers per transactiedatum.

Onder liquide middelen worden verstaan rekening-courantsaldi en kasmiddelen die bij banken zijn aangehouden en bij banken aangehouden activa die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering, onmiddellijk kunnen worden omgezet in liquide middelen en een oorspronkelijke looptijd van hooguit één jaar hebben. Dit zijn onder meer geldmarktbeleggingen.

Het verschil tussen de kasstromen die in het kasstroomoverzicht zijn opgenomen en de mutatie van liquide middelen (inclusief kredietinstellingen) die in de balans zijn opgenomen, wordt afzonderlijk opgenomen als aansluiting tussen de netto kasstroom en de mutatie in liquide middelen (inclusief kredietinstellingen).

Toelichting op de balans per 31 december

3. Beleggingen

3.1 Overzicht van de beleggingen

De samenstelling van de beleggingen per balansdatum is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Vastgoed en infrastructuur	1.287.496	1.042.010
Aandelen	3.340.017	2.825.468
Vastrentende waarden	4.890.637	4.715.458
Derivaten (actief)	226.464	384.294
subtotaal	9.744.614	8.967.230
Derivaten (passief)	-514.603	-878.870
Totaal	9.230.011	8.088.360

Deze opstelling is exclusief zekerheden uit 'collateral management' en vorderingen/verplichtingen uit hoofde van beleggingen. Deze laatste posten worden toegelicht onder toelichting 4 'Vorderingen uit hoofde van beleggingen' en onder toelichting 9 'Overige schulden en overlopende passiva'.

Per onderdeel van de portefeuille worden verloopoverzichten gepresenteerd.

De specificatie naar regio is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024					
	Europa	Noord-Amerika	Azië	Pacific	Overig	Balanswaarde eind jaar
Vastgoed en infrastructuur	959.412	245.459	60.964	19.991	1.670	1.287.496
Aandelen	586.443	2.160.843	508.705	46.351	37.675	3.340.017
Vastrentende waarden	3.837.950	453.628	289.511	19.005	290.543	4.890.637
Derivaten (actief)	226.464					226.464
Derivaten (passief)	-514.603					-514.603
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	65.917	2.145	944	234	195	69.435
Verplichtingen uit hoofde van beleggingen	-14.512					-14.512
Totaal 31-12-2024	5.147.071	2.862.075	860.124	85.581	330.083	9.284.934
Totaal % 31-12-2024	55%	31%	9%	1%	4%	100%
Totaal 31-12-2023	4.924.731	2.318.566	790.314	89.844	301.942	8.425.397
Totaal % 31-12-2023	58%	28%	9%	1%	4%	100%

3.2 Vastgoed en infrastructuur

De samenstelling en het verloop van de post vastgoed en infrastructuur zijn als volgt:

Vastgoed en Infrastructuur					
(bedragen x € 1.000)	Balanswaarde begin jaar	Aankopen	Verkopen	Waarde- veranderinge n	Balanswaarde eind jaar
Indirect vastgoed	633.142	185.819	-46.690	38.503	810.774
Indirect infrastructuur	408.868	30.837	-	37.017	476.722
Totaal 2024	1.042.010	216.656	-46.690	75.520	1.287.496
Totaal 2023	1.017.406	218.040	-132.142	-61.294	1.042.010

Voor vastgoed en infrastructuur betreft dit indirecte beleggingen middels participaties in (beursgenoteerde) beleggingsinstellingen. De investeringen in 2024 zijn gedaan in met name Noord-Amerika.

De samenstelling naar regio is als volgt:

Vastgoed en infrastructuur		
	31-12-2024	31-12-2023
Europa	75%	83%
Noord-Amerika	19%	12%
Azië	5%	4%
Pacific	1%	1%
Overig	0%	0%
Totaal	100%	100%

3.3 Aandelen

Onder de post 'Aandelen' zijn beursgenoteerde aandelen en participaties of aandelen in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die overwegend in beursgenoteerde aandelen beleggen, en kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die in private equity beleggen, verantwoord. Private equity betreft onder meer beleggingen in durfkapitaal en overnames die indirect via niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen plaatsvinden.

De samenstelling en het verloop van de post 'Aandelen' zijn als volgt:

Aandelen						
(bedragen x € 1.000)	Balanswaarde begin jaar	Aankopen	Verkopen	Waarde- veranderingen	Reclass	Balanswaarde eind jaar
Aandelen	2.787.935	1.181.656	-1.399.330	739.599	-	3.309.860
Private equity	37.533	-	-12	-7.364	-	30.157
Totaal 2024	2.825.468	1.181.656	-1.399.342	732.235	-	3.340.017
Totaal 2023	2.929.659	882.702	-1.415.357	428.464	-	2.825.468

Ten aanzien van aandelen en private equity kunnen de volgende categorieën worden onderscheiden:

Aandelen		
(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Beursgenoteerde aandelen	3.309.860	2.787.935
Niet-beursgenoteerde aandelen in private equity	30.157	37.533
Totaal	3.340.017	2.825.468

De beleggingen in aandelen (exclusief private equity) per balansdatum zijn naar de volgende bedrijfstakken ingedeeld:

	31-12-2024	31-12-2023
Consumptiegoederen	18%	18%
Financiële dienstverlening	18%	17%
Energie	1%	2%
Gezondheidszorg	12%	12%
Industrie	10%	10%
Informatietechnologie	27%	27%
Grondstoffen	2%	2%
Nutsbedrijven	2%	2%
Telecom	9%	8%
Overig	1%	2%
Totaal	100%	100%

3.4 Vastrentende waarden

Vastrentende waarden					
(bedragen x € 1.000)	Balanswaarde begin jaar	Aankopen	Verkopen	Waarde- veranderingen	Balanswaarde eind jaar
Hypothecaire geldleningen	367.710	29.501	-	20.973	418.184
Obligaties	3.133.789	2.925.292	-1.877.509	-48.696	4.132.876
Subtotaal	3.501.499	2.954.793	-1.877.509	-27.723	4.551.060
Geldmarktbeleggingen (incl. liquide middelen)					339.577
Totaal 2024	3.501.499	2.954.793	-1.877.509	-27.723	4.890.637
Verloop 2023	3.284.730	2.722.574	-2.755.059	249.254	3.501.499
Geldmarktbeleggingen (incl. liquide middelen)					1.213.959
Totaal 2023	3.284.730	2.722.574	-2.755.059	249.254	4.715.458

BPF Schilders investeert in een fonds dat in hypotheke belegd.

De samenstelling van de vastrentende waarden per balansdatum naar contractuele resterende looptijd:

(bedragen x € 1.000)	< 1 jaar	1 tot 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
31-12-2024	124.624	1.091.671	3.334.765	4.551.060
31-12-2023	40.416	910.222	2.550.861	3.501.499

Voor zowel 2024 als voor 2023 betreft de rating primair de Moody's rating. De kredietwaardigheid van de hypothecaire geldleningen en obligaties per balansdatum kan als volgt worden weergegeven:

	31-12-2024	31-12-2023
AAA -rating	41%	34%
AA -rating	11%	13%
A -rating	10%	12%
BBB -rating	21%	23%
BB en lagere rating	17%	18%
Geen rating	0%	0%
Totaal	100%	100%

De indeling naar rentevergoeding van de hypothecaire geldleningen per balansdatum kan als volgt worden weergegeven:

Hypothecaire geldleningen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Hypothecaire geldleningen met vaste rente	418.184	367.710
Totaal	418.184	367.710

De indeling naar staats- en bedrijfsobligaties per balansdatum is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Staatsobligaties	2.238.394	1.491.775
Bedrijfsobligaties	1.894.482	1.642.014
Totaal	4.132.876	3.133.789

3.5 Derivaten

Voor de risicoafdekking worden derivaten specifiek ingezet voor afdekking van het renterisico (renteswaps, futures), aandelenmarktrisico (futures) en valutarisico (valutatermijn contracten).

BPF Schilders maakt gebruik van de hieronder weergegeven derivaten. Derivaten met een positieve reële waarde worden als actief verantwoord. Derivaten met een negatieve reële waarde worden als passief verantwoord. In het onderstaande overzicht wordt de uitsplitsing naar actief en passief weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	Derivaten					
	31-12-2024			31-12-2023		
	Reële waarde Actief	Passief	Totaal	Reële waarde Actief	Passief	Totaal
Rentederivaten	217.766	470.172	-252.406	336.440	876.229	-539.789
Valutaderivaten	7.403	42.323	-34.920	46.044	1.386	44.658
Aandelenderivaten	1.295	2.108	-813	1.810	1.255	555
Totaal	226.464	514.603	-288.139	384.294	878.870	-494.576

Het verloop van de derivaten (saldo van actief en passief) is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Derivaten					
	Balanswaarde begin jaar	Aankopen	Verkopen/ expiraties	Waarde- veranderingen	Reclass	Balanswaarde eind jaar
Totaal 2024	-494.576	-	302.851	-96.414	-	-288.139
Totaal 2023	-552.715	-	-78.508	136.647	-	-494.576

Bij derivaten kan in geval van het voortijdig sluiten van het contract een positief of een negatief resultaat op de verkoop worden behaald. Afhankelijk van de wijze waarop de derivatenpositie is aangegaan (actief of passief) en de geldende spotkoers kan onder de post 'Verkopen/expiraties' een positief of negatief bedrag worden gepresenteerd.

Om het kredietrisico te beheersen wordt voor de derivaten onderpand ontvangen of betaald. Daarnaast worden met tegenpartijen van OTC-producten ISDA-contracten aangegaan op basis waarvan posities kunnen worden genet. Het kredietrisico van de derivaten wordt afgedekt door onderpand in de vorm van liquide middelen.

Ultimo verslagjaar heeft BPF Schilders vanwege de positieve waarde van derivatenposities onderpand in de vorm van liquide middelen van € 0,9 miljoen ontvangen (ultimo 2023: € 26,2 miljoen ontvangen). Hiervoor is de terugbetalingsverplichting onder de post 'Schulden uit hoofde van collateral management' in paragraaf 9 opgenomen. In verband met de negatieve waarde van derivatenposities is ook onderpand in de vorm van liquide middelen van € 54,7 miljoen gegeven (ultimo 2023: € 360,7 miljoen ontvangen). De vordering hiervan is onder de post 'Vorderingen uit hoofde van collateral management' in paragraaf 4 opgenomen.

Voor cleared interest rate swaps is door BPF Schilders € 55,5 miljoen aan staatsobligaties als onderpand bij de central clearing party gestort. Over deze staatsobligaties heeft BPF Schilders het economisch eigendom, maar niet het juridisch eigendom.

In de volgende paragrafen wordt per categorie derivaten inzicht gegeven in de samenstelling en de waarde van alle uitstaande derivatenposities van BPF Schilders.

Rentederivaten

Het onderstaande overzicht geeft inzicht in de netto contractomvang en de looptijd van de rentederivaten per balansdatum:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024		31-12-2023	
	Reële waarde		Reële waarde	
	Actief	Passief	Actief	Passief
Rentederivaten				
Korter dan 1 jaar	1.295	2.180	4.119	3.838
Een jaar tot en met 5 jaar	12.010	2.316	325.708	855.089
Langer dan 5 jaar	204.461	465.676	6.613	17.302
Totaal	217.766	470.172	336.440	876.229

In hoeverre het renterisico per balansdatum op totaalniveau door de derivaten is afgedekt, is toegelicht in paragraaf 12.

BPF Schilders belegt in futures. Futures zijn op de beurs verhandelbare termijncontracten met verplichte levering van onderliggend financieel instrument of product in de toekomst, tegen een vooraf vastgestelde prijs. Obligatiefutures worden gebruikt om op een efficiënte wijze een positie in te nemen in de onderliggende obligaties. De futures worden dagelijks afgerekend, waardoor de waarde per balansdatum nihil is. Om deze reden zijn deze futures niet in bovenstaand overzicht zichtbaar.

Valutaderivaten

BPF Schilders heeft beleggingen in vreemde valuta. Hierdoor bestaat het risico op waardeveranderingen van deze beleggingen als gevolg van een koersverandering van die valuta. BPF Schilders dekt dit risico deels af. Het valutarisico is grotendeels afgedekt middels valutaderivaten met een looptijd korter dan 1 jaar.

De volgende tabel geeft inzicht in de omvang en samenstelling van de valutaderivaten per balansdatum:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024		31-12-2023	
	Reële waarde		Reële waarde	
	Actief	Passief	Actief	Passief
Valutaderivaten	7.403	42.323	46.044	1.386
Totaal	7.403	42.323	46.044	1.386

In hoeverre het valutarisico per balansdatum op totaalniveau door de derivaten zijn afgedekt, is toegelicht in paragraaf 12.

Aandelenderivaten

Indexfutures worden gebruikt om op een efficiënte wijze een positie in te nemen in de onderliggende aandelen. De futures worden dagelijks afgerekend, waardoor de waarde per balansdatum nihil is. Om deze reden zijn deze futures niet in bovenstaand overzicht zichtbaar. De looptijden van de futures zijn grotendeels korter dan 1 jaar.

3.6 Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn ultimo 2024 nihil.

3.7 Overzicht marktwaarde beleggingen en waarderingmethoden

Het fonds heeft de boekwaarde van de beleggingen, die gewaardeerd worden tegen marktwaarde, bepaald op basis van de volgende methodieken:

- Genoteerde marktprijzen: de boekwaarde van deze beleggingen is gebaseerd op genoteerde, niet aangepaste prijzen voor identieke beleggingen die op actieve markten, waartoe op het waarderingstmoment toegang is, tot stand zijn gekomen. Onder deze categorie vallen beursgenoteerde aandelen in vastgoedfondsen, aandelen, obligaties en futures.
- Onafhankelijke taxaties: de boekwaarde van deze beleggingen wordt afgeleid van onafhankelijke taxaties. Het betreft beleggingen zonder beursnotering of waarbij geen sprake is van een actieve en publieke markt. Het fonds heeft geen beleggingen in deze categorie.
- Netto contante waarde berekeningen: de boekwaarde van deze beleggingen wordt afgeleid van netto contante waarde berekeningen. Het betreft beleggingen zonder beursnotering of waarbij geen sprake is van een actieve en publieke markt. De marktwaarde van de beleggingen wordt bepaald door verwachte toekomstige kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet, verhoogd met een specifieke opslag voor de risicokenmerken van de beleggingen. Bij de waardering van de beleggingen in hypothecaire geldleningen wordt de waardering van de fondsmanager gevolgd. Naast de hypothecaire geldleningen vallen ook de derivaten onder deze categorie. De beleggingen in derivaten bedragen negatief € 288 miljoen (2023: negatief € 495 miljoen). De derivaten bestaan uit rentederivaten, valutaderivaten en kredietderivaten. De waarde van de derivaten wordt bepaald met standaardmodellen en de OIS curve wordt hierbij als disconteringsvoet gebruikt.
- Andere geschikte methode: de boekwaarde van deze beleggingen is gebaseerd op waarderingsmodellen en -technieken waarbij inschattingen zijn gemaakt en veronderstellingen zijn gehanteerd door de vermogensbeheerder vanwege het ontbreken van volledig waarneembare marktgegevens. Onder deze categorie zijn ook begrepen kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde closed end beleggingsfondsen. De marktwaarde van de private beleggingen wordt bepaald op basis van de meest recente waarderingsopgave van de betreffende externe manager, indien van toepassing gecorrigeerd voor kasstromen in de periode tot balansdatum. Deze opgave is niet in alle gevallen door een onafhankelijke accountant gecontroleerd en is gebaseerd op schattingen en aannames die niet direct waarneembaar zijn en een bepaalde mate van professionele expertise vereisen. De gehanteerde aannames zijn in hoge mate subjectief waardoor de geschatte waarde kan afwijken van de waarde die zou zijn gerealiseerd indien de betreffende belegging zou zijn verkocht.
Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de Grondslagen voor waardering van activa en passiva.

De marktwaarde van de beleggingen kan ultimo boekjaar als volgt worden weergegeven:

Overzicht marktwaarde beleggingen en waarderingmethoden					
31-12-2024 (bedragen x € 1.000)	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Netto contante waarde	Andere geschikte methode	Totaal
Vastgoed en infrastructuur	367.958	-	-	919.538	1.287.496
Aandelen	3.309.860	-	-	30.157	3.340.017
Vastrentende waarden	4.472.453	-	418.184	-0	4.890.637
Derivaten	-	-	226.464	-	226.464
Overige beleggingen	-	-	-	-	-
Totaal beleggingen activa	8.150.271	-	644.648	949.695	9.744.614
Derivaten passiva	-814	-	-513.789	-	-514.603
Totaal 2024	8.149.457	-	130.859	949.695	9.230.011
Totaal % 2024	88%	0%	2%	10%	100%
Totaal 2023	7.342.969	-	-127.421	872.812	8.088.360
Totaal % 2023	91%	0%	-2%	11%	100%

4. Vorderingen uit hoofde van beleggingen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen uit hoofde van collateral management	54.719	360.721
Af te wikkelen beleggingstransacties	6.091	2.278
Te vorderen dividenden	3.647	3.044
Te vorderen bronbelastingen	4.978	3.263
Totaal	69.435	369.306

Vorderingen uit hoofde van beleggingen hebben overwegend een looptijd korter dan één jaar.

5. Vorderingen en overlopende activa

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Premiedebiteuren	10.815	14.669
Nog te factureren premiebijdragen	25.210	24.450
Overige vorderingen en overlopende activa	14	53
Totaal	36.039	39.172

Vorderingen en overlopende activa hebben overwegend een looptijd korter dan één jaar. Op de positie premiedebiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren in mindering gebracht ad € 1,6 miljoen (2023: € 1,3 miljoen).

6. Liquide middelen

De liquide middelen hebben betrekking op de pensioenactiviteiten. De liquide middelen zijn tegoeden die zijn aangehouden bij Nederlandse kredietinstellingen. Alle tegoeden zijn direct invorderbaar en staan geheel ter vrije beschikking.

7. Stichtingskapitaal en algemene reserve

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Stand begin van het jaar	1.689.632	1.415.143
Saldo van baten en lasten	525.947	274.489
Stand eind van het jaar	2.215.579	1.689.633

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen, in de balans zijn opgenomen.

Het stichtingskapitaal bedraagt € 226,89. Dit is het bedrag dat is gebruikt voor de oprichting van het fonds.

Op 31 december 2024 bedraagt de omvang van het minimaal vereist eigen vermogen € 293 miljoen (ultimo 2023: € 279 miljoen) en het vereist eigen vermogen afgerond € 1,5 miljard (ultimo 2023 afgerond € 1,3 miljard). Het eigen vermogen is dus hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen en ook hoger dan het vereist eigen vermogen.

Een aanvullende toelichting ten aanzien van de financiële positie en financiering van het pensioenfonds is opgenomen onder paragraaf 13.

8. Voorziening pensioenverplichtingen

Onder de technische voorzieningen wordt verantwoord de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van de pensioenregeling.

De voorziening pensioenverplichtingen is als volgt samengesteld:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Niet ingegaan ouderdomspensioen		
Actieve deelnemers	2.651.887	2.561.896
Gewezen deelnemers	937.980	884.901
Niet ingegaan partnerpensioen		
Actieve deelnemers	607.292	563.901
Gewezen deelnemers	182.300	163.961
Gepensioneerden	337.948	311.316
Ingegaan pensioen		
Ouderdomspensioen	1.887.047	1.788.306
Partner pensioen	438.520	419.802
Wezenpensioen	2.450	2.489
Arbeidsongeschiktheidspensioen	44.675	48.905
IBNR arbeidsongeschiktheid	16.330	17.842
Totaal	7.106.429	6.763.319

Het aantal deelnemers per categorie is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Pensioenopbouwers	34.465	34.685
Houders premievrije opbouw	31.785	32.272
Pensioenontvangers	36.537	36.463
- Ouderdomspensioen	24.207	24.085
- Partnerpensioen	11.151	11.138
- Wezenpensioen	471	462
- Arbeidsongeschiktheidspensioen	708	778
Totaal	102.787	103.420

De mutatie in de voorziening pensioenverplichting is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Stand per 1 januari	6.763.319	6.251.010
Pensioenopbouw		
- Actieven	145.143	131.052
- Risicopremie overlijden	2.966	3.293
Toeslagen	85.659	199.978
Rentetoevoeging (effectief onttrekking)	230.479	202.049
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-208.225	-194.829
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-5.206	-5.845
Marktwaaarde verandering	138.320	206.035
Wijziging van actuariële grondslagen	-32.473	-20.792
Wijziging actuariële bestandsresultaten	-11.464	-4.203
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.750	-3.436
Overige mutaties	-3.839	-993
Totaal	7.106.429	6.763.319

Pensioenopbouw

Pensioenopbouw is het totaal van opgebouwde nominale rechten op pensioen. Hieronder worden eveneens de risicopremies verantwoord voor het in het vooruitzicht gestelde partnerpensioen, alsmede de risicopremies ANW en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Toeslagen

Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van 13 november 2024 besloten om per week 1 van 2025 een toeslag te verlenen van 1,25%. Deze toeslag is opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen eind 2024.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging betreft de verlaging van de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de eenjaarsrente in de door DNB gepubliceerde marktwaaarde verandering aan het begin van het verslagjaar. Voor boekjaar 2024 bedraagt deze rente 3,439% (2023: positief 3,264%).

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De afname van de voorziening die onder dit hoofdstuk is opgenomen, betreft het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De afname van de voorziening, betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Marktwaarde verandering

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de voorziening pensioenverplichtingen herberekend door toepassing van de actuele marktwaarde verandering. De gehanteerde geüniformeerde rente (RTS) is 2,12% (2023: 2,30%). Het fonds hanteert de rentecurve die DNB publiceert ten behoeve van haar toezicht op pensioenfondsen.

Wijziging duration en discontovoet

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Modified duration (in jaren)	18,3	18,1
Gemiddelde gewogen discontovoet	2,1%	2,3%

Wijziging actuariële grondslagen pensioenregeling

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Dit vindt plaats naar aanleiding van het uitgevoerde Grondslagenonderzoek 2025. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële grondslagen worden herzien.

Het AG heeft in 2024 een nieuwe overlevingstafel gepubliceerd. Dit heeft een daling in de levensverwachting tot gevolg. Het effect hiervan op de voorziening is € 11,9 miljoen negatief. De bijbehorende ervaringssterfte zorgt ook voor een daling in de levensverwachting. Dit heeft een effect van € 20,5 miljoen negatief. De wijzigingen in de overige grondslagen hebben een gezamenlijk effect op de voorziening van circa € 0,0 miljoen. Dit betreft de wezenpensioenfactor, de economische grondslagen, arbeidsongeschiktheid en revalidatie en de AOW-leeftijd.

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Prognosetafel AG2024	-11.939	-
Ervaringssterfte	-20.548	-
Toekomstige uitvoeringskosten	-	-30.870
Samenlevingsfrequenties	-	-
Wezenpensioenfactor	2.748	-
Arbeidsongeschiktheid en revalidatie	-1.286	2.516
Economische toekomst verwachting	-623	7.562
AOW leeftijd	-825	-
Wijziging actuariële grondslagen	-32.473	-20.792

Wijziging actuariële bestandsresultaten

Onder actuariële bestandsresultaten worden die mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen verantwoord, die naar hun aard kunnen worden gerubriceerd onder één van de volgende risicocategorieën.

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Arbeidsongeschiktheid	-819	936
Mutatie IBNR	-755	1.128
Ingang pensioen (incl. flexibilisering)	-1.239	639
Langlevenrisico	-11.385	-7.553
Kortlevenrisico	2.734	647
Totaal	-11.464	-4.203

De actuariële bestandsresultaten worden bepaald als een resultaat van prognose (vrijval) en realisatie. Het resultaat op arbeidsongeschiktheid bestaat enerzijds uit een vrijval van een jaarpremie uit de IBNR voor ziektegevallen. Daar tegenover staat een werkelijke schadelast als gevolg van nieuwe arbeidsongeschikten, die recht hebben op premievrijstelling. IBNR betreft de reservering voor toekomstige arbeidsongeschiktheid voor bestaande ziektegevallen.

Ingang pensioen betreft het ingaan van pensioen op de pensioenleeftijd, inclusief de keuzes die de deelnemer daarbij kan maken. In principe zijn deze keuzes actuarieel neutraal.

Langlevenrisico laat een daling van de voorziening zien omdat er meer overlijdens waren dan voorzien, met als gevolg een positief resultaat. Kortlevenrisico laat een stijging van de voorziening zien omdat er meer partnerpensioenen zijn ingegaan dan waren voorzien, met als gevolg een negatief resultaat.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De waarde van de pensioenverplichtingen verandert door de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten. De uitgaande en inkomende waardeoverdrachten bevatten alleen individuele waardeoverdrachten.

Overige mutaties

Onder de overige mutaties worden de actuariële baten en lasten verantwoord die niet onder één van de andere categorieën kunnen worden gerubriceerd. Dit betreft de overige mutaties in de voorziening en de financiële overige baten en lasten.

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Modelresultaat PVAO	-651	-
Realisatie indexatie AP	85	-1.632
Realisatie franchisegroei PVAO	-1.373	-963
Overige mutaties voorziening	-1.900	1.602
Totaal	-3.839	-993

9. Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva zijn als volgt samengesteld:

bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Verplichtingen uit hoofde van beleggingen	529.115	911.138
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.620	3.439
Nog te betalen uitkeringen	10.827	10.367
Spaarfonds gemoedsbezwaarden	586	541
Overige schulden en overlopende passiva	1.450	6.658
Totaal	545.598	932.143

Overige schulden en overlopende passiva hebben overwegend een looptijd korter dan één jaar. De 'overige schulden en overlopende passiva' in 2023 hebben met name betrekking op nog te betalen vermogensbeheerkosten.

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Verplichtingen uit hoofde van beleggingen	514.603	878.870
Schulden uit hoofde van collateral management	857	26.229
Af te wikkelen beleggingstransacties	13.655	6.039
Totaal	529.115	911.138

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen hebben overwegend een looptijd korter dan één jaar.

Derivaten

Zie voor toelichting paragraaf 3.5.

Schulden uit hoofde van collateral management

De schulden uit hoofde van collateral management zijn ontvangen liquiditeiten (als zekerheid) in verband met de positieve reële waarde van derivatenposities.

Af te wikkelen beleggingstransacties

De post af te wikkelen beleggingstransacties bestaat uit transacties met de vermogensbeheerpartijen.

Nog te betalen uitkeringen

Onder de positie nog te betalen uitkeringen is rekening gehouden met een reservering vakantietoeslag, die evenredig is toegerekend over de betreffende periode.

Ontvangen middelen uit hoofde van inkoopregeling

bedragen x € 1.000	2024	2023
Waarde ultimo vorig boekjaar	-	245
Premie inkoopregeling	-	-
Onttrekking administratiekosten	-	-
	-	245
Afwikkeling/voorschot op bestemming restsaldo		-245
Totaal	0	0

Tot eind 2022 konden de werkgevers nog premiecorrecties aanleveren. In 2022 is een tweede voorschot ter beschikking gesteld aan de opdrachtgevers. Begin 2023 is het resterende saldo overgemaakt aan de opdrachtgevers. In 2024 zijn er geen mutaties geweest uit hoofde van de inkoopregeling.

10. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Pensioenbeheer

Per 13 november 2013 is met PGGM N.V. een uitbestedingsovereenkomst aangegaan voor de uitvoering van pensioenbeheeractiviteiten, beleidsadvisering pensioenbeheer en bestuursondersteuning.

In november 2022 zijn BPF Schilders en PGGM na een intensief uitbestedingstraject overeengekomen om de uitvoering van pensioenbeheeractiviteiten en beleidsadvisering pensioenbeheer te verlengen voor de periode 1 januari 2024 tot 1 januari 2030.

De jaarlijkse vergoeding die samenhangt met deze dienstverlening is € 11,7 miljoen (inclusief BTW).

M&P verzorgt de bestuursondersteuning. De jaarlijkse vergoeding die samenhangt met deze dienstverlening is € 1,1 miljoen (inclusief BTW).

Vermogensbeheer

De dienstverlening met betrekking tot advies beleggingsbeleid en fiduciair advies wordt verzorgd door VLK. De overeenkomst kent een vaste contractperiode en is direct opzegbaar. De jaarlijkse vergoeding is derhalve niet als langlopende contractuele verplichting opgenomen.

De taken van custodian, beleggingsadministratie, performance en compliance worden vanaf 1 januari 2023 verzorgd door BNY Mellon.

De overeenkomst kent een vaste contractperiode en is direct opzegbaar. De jaarlijkse vergoeding is derhalve niet als langlopende contractuele verplichting opgenomen.

Juridische procedures

Er zijn geen lopende juridische procedures.

Kredietfaciliteit

Per jaareinde 2023 werd er nog via de voormalige vermogensbeheerder een bankrekening aangehouden met een daarbij horende kredietfaciliteit van € 500 miljoen. Op 31 december 2023 was het banksaldo nagenoeg nihil en werd van de kredietfaciliteit geen gebruik gemaakt. Per 1 maart 2024 is deze bankrekening opgeheven.

Investeringsverplichtingen

Vooruitlopend op verwachte inkomende kasstromen bestaan er per balansdatum de volgende investerings- en stortingsverplichtingen:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Vastgoed en infrastructuur	11.005	117.406
Private equity	6.471	8.064
Hypotheken	-	29.500
Totaal	17.476	154.970

11. Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Partijen worden als verbonden beschouwd als er sprake is van een relatie waarbij een partij zeggenschap of invloed van betekenis kan uitoefenen over een andere partij. Als verbonden partijen kunnen worden beschouwd het fonds, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met bestuurders

Het pensioenfonds heeft geen leningen verstrekt aan (voormalige) bestuurders. Ook heeft het pensioenfonds geen vorderingen op (voormalige) bestuurders. De toelichting van de bezoldiging van het bestuur is opgenomen onder paragraaf 17. Er wordt niet belegd in premiebijdragende aangesloten ondernemingen.

Overige transacties met verbonden partijen

Er zijn geen overige transacties met verbonden partijen, behoudens premiefacturatie aan aangesloten ondernemingen met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling.

12. Risicobeheer

BPF Schilders wordt in het beheer van de pensioenregelingen geconfronteerd met een groot aantal risico's van zowel financiële als niet-financiële aard. De voor BPF Schilders belangrijkste risico's zijn beschreven in de paragraaf Risicomanagement van het verslag van het bestuur. Onderstaand wordt meer inzicht gegeven in specifieke risico's die voortvloeien uit de beleggingsactiviteiten en de wijze waarop deze beheerst worden.

Dekkingsgraadrisico

De dekkingsgraad is de verhouding tussen de marktwaarde van de beleggingen en de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. Voor de nominale dekkingsgraad worden de verplichtingen gewaardeerd tegen de nominale marktwaarde verandering met ultimate forward rate.

Het dekkingsgraadrisico is de mogelijke impact op de dekkingsgraad als gevolg van onzekerheid in toekomstige beleggingsrendementen, de ontwikkeling van de rente en demografische grondslagen. Voor de toetsing aan het Financieel Toetsingskader, zoals dat geldt per 1 januari 2015, wordt de beleidsdekkingsgraad gebruikt. Deze is het (voortschrijdend) gemiddelde van de dekkingsgraden op de laatste 12 maandeinden.

Het minimaal vereist eigen vermogen is de ondergrens voor de vermogenspositie van het fonds. Als het eigen vermogen daaronder komt, bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. In het nFTK geldt dat een fonds niet meer dan 5 jaareinden op rij een tekort mag hebben. De minimaal vereiste dekkingsgraad is eind 2024 gelijk aan 104,1%. De beleidsdekkingsgraad is eind 2024 hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

Om te beoordelen of BPF Schilders over voldoende vermogen beschikt om op korte termijn beleggingsrisico's op te vangen, hanteert BPF Schilders het standaardmodel van DNB voor de bepaling van het vereist eigen vermogen. Dit vereist eigen vermogen, gebaseerd op de strategische beleggingsmix voor 2025, bedraagt ultimo 2024 afgerond € 1,5 miljard (ultimo 2023: € 1,3 miljard), wat overeenkomt met afgerond 21,8% van de nominale verplichtingen (ultimo 2023: 19,7%).

Vermogenspositie conform FTK-methode

(bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Voorziening pensioenverplichtingen (FTK waardering)	7.106.429	6.763.319
Buffers:		
S1: Renterisico	180.621	178.686
S2: Risico zakelijke waarden	1.226.774	1.050.878
S3: Valutarisico	353.589	279.365
S4: Grondstoffenrisico	-	-
S5: Kredietrisico	305.991	250.350
S6: Verzekeringstechnisch risico	219.492	209.557
S10: Actief beheer	28.382	19.504
Diversificatie-effect	-764.979	-657.782
Totaal S (vereiste buffers) = vereist eigen vermogen	1.549.870	1.330.558
Vereist vermogen	8.656.299	8.093.877
Aanwezig vermogen	9.322.008	8.452.951
Surplus	665.709	359.074

Hierna worden de verschillende buffers die moeten worden aangehouden nader toegelicht.

Risico's

De risico's (S1 tot en met S4 en S10) betreffen marktrisico. Marktrisico is de mogelijke impact op de waarde van de beleggingen en de verplichtingen als gevolg van onzekerheid in marktprijzen, zoals aandelenkoersen en de hoogte van de marktwaarde verandering. De risicofactor S6 betreft verzekeringstechnisch risico (wijzigingen in grondslagen). Voor de risicofactoren S7 tot en met S9 worden in de berekening van het vereist eigen vermogen geen risico's onderkend en derhalve geen solvabiliteitsbuffer aangehouden.

Rente- en inflatierisico (S1)

Rente- en inflatierisico is de mogelijke impact op de waarde van de beleggingen en de verplichtingen als gevolg van onzekerheid in het niveau van de rente en de inflatie. In lijn met het strategisch beleggingsbeleid 2024 wordt 75% van het nominale renterisico afgedekt door middel van een rentehedge. Het inflatierisico wordt niet afgedekt.

Bij bepaling van de voorziening wordt gebruik gemaakt van de door DNB gepubliceerde marktwaarde verandering (RTS). De marktwaarde verandering wordt door DNB vastgesteld met een zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR). In de rentehedge wordt bij de verdeling over looptijden rekening gehouden met marktliquiditeit en systeemrisico's. Hierbij is het uitgangspunt dat de totale rentegevoeligheid ongewijzigd blijft.

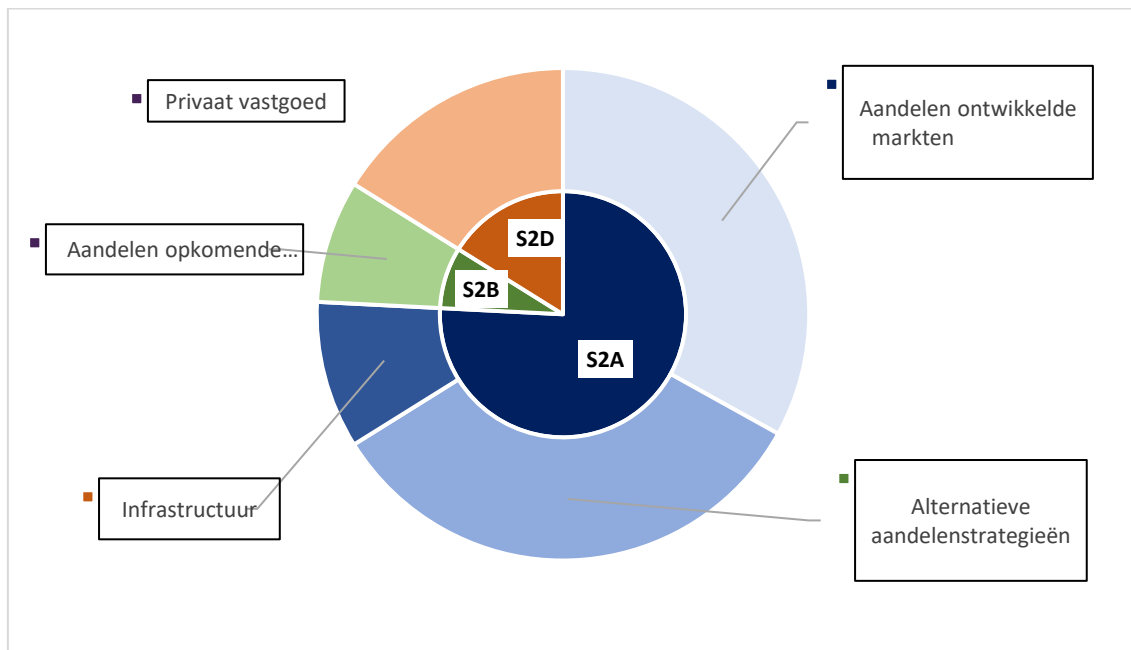
Het renterisico van de beleggingen is bepaald volgens de beschrijving van DNB in het Open Boek Toezicht. De impact van renterisico op de marktwaarde van de beleggingen is bepaald door het toepassen van een absolute schok (in basispunten) op de onderliggende marktwaarde verandering. De absolute schokken zijn gebaseerd op de voorgeschreven rentefactoren en de gepubliceerde marktwaarde verandering. De rentefactoren zijn terug te vinden in bijlage 3 van de regeling pensioenwet en wet verplichte beroepspensioenregeling. De rentegevoelige beleggingen zijn staatsobligaties, nominale renteswaps en bedrijfsobligaties. De voorgeschreven rentefactoren worden ook gebruikt om het renterisico van de verplichtingen te bepalen. Het netto renterisico volgt door het salderen van het renterisico op de verplichtingen en het renterisico op de beleggingen.

Zakelijke waarden risico(S2)

Zakelijke waarden risico is het aandelen- en vastgoedrisico. Zakelijke waarden risico is de mogelijke impact op de waarde van de beleggingen als gevolg van onzekerheid in de marktprijzen van posities in aandelen en vastgoed. Het is, in lijn met de beleggingsstrategie, nadrukkelijk niet de bedoeling dit risico te minimaliseren. Toch wordt dit risico wel beheerst, met als belangrijkste beheersmaatregel een weloverwogen spreiding van de onderliggende beleggingen. Omdat de beleggingsportefeuille voor een groot deel (circa 50%) uit zakelijke waarden bestaat, is de dekkingsgraad gevoelig voor veranderingen in aandelenkoersen. Dit uit zich in een relatief hoge S2 ten opzichte van de andere risicofactoren. Voor het risico op daling van de zakelijke waarden in de beleggingsportefeuille moet € 1,2 miljard aan solvabiliteit worden aangehouden. In onderstaande tabel is dit bedrag nader gespecificeerd naar beleggingscategorieën.

(bedragen x € 1.000)			
	Solvabiliteit	Op te vangen risico	Strategische allocatie
Ontwikkelde markten en vastgoed (S2A)	1.074.987	30%	37,6%
Opkomende markten (S2B)	138.501	40%	4,0%
Niet-beursgenoteerde aandelen (S2C)	-	40%	0,0%
Direct vastgoed (exclusief correlatie; S2D)	56.929	15%	8,0%
S ² (excl. correlatie)	1.270.417		
S² (incl. correlatie)	1.226.774		

De volgende figuur laat zien hoe S2 is opgebouwd vanuit de beleggingscategorieën die aan deze risicofactor worden toegekend. Het grootste deel van S2 komt voort uit aandelen en vastgoedrisico binnen ontwikkelde markten. Beursgenoteerde aandelen in ontwikkelde markten (klassiek en alternatief) maken een groot deel uit van de strategische beleggingsmix van BPF Schilders.

Valutarisico (S3)

Valutarisico is de mogelijke impact op de waarde van de beleggingen als gevolg van onzekerheid in de valutakoersen. Ultimo 2024 wordt 70% van het USD-valutarisico afgedekt, voor JPY en GBP wordt 100% afgedekt door middel van termijncontracten. Omdat het valutarisico conform beleid niet volledig is afgedekt, is de dekkingsgraad gevoelig voor veranderingen in valutakoersen.

De feitelijke valuta-exposures na afdekking zijn voor de verschillende valuta's berekend. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen ontwikkelde markten en opkomende markten. Bij het berekenen van het valutarisico is het standaardmodel gevolgd. In het standaardmodel wordt een correlatie van 0,50 verondersteld tussen valuta's in ontwikkelde markten en een correlatie van 0,75 tussen valuta's in opkomende markten. Op de netto-exposures naar ontwikkelde landen wordt na verwerking van de correlatie een schok van 20%-punt toegepast en op de netto-exposures naar opkomende landen een schok van 35%-punt. Vervolgens wordt een correlatie verondersteld van 0,25 tussen het valutarisico voor ontwikkelde en opkomende landen. Het resultaat is de solvabiliteitsopslag voor valutarisico in het standaardmodel onder het nieuwe FTK.

De volgende tabel toont de exposures naar de verschillende valuta's ultimo 2024:

(bedragen x € 1.000)			
	Beleggingen in vreemde valuta	Valuta- derivaten	Netto- positie
US dollar	3.090.680	-2.230.982	859.698
Japanse Yen	196.332	-205.799	-9.467
Engelse Pond	133.657	-222.035	-88.378
Hong Kong Dollar	90.834	-	90.834
Koreaanse Won	62.051	-	62.051
Braziliaanse Real	51.184	899	52.084
Canadese Dollar	78.229	-	78.229
Zwitserse Frank	61.556	-	61.556
Mexicaanse Peso	55.494	230	55.725
Indonesische Roepia	58.913	-	58.913
Thaise Baht	59.283	-	59.283
Australische Dollar	64.364	-	64.364
Indische Roepie	101.372	-	101.372
Taiwanese Dollar	62.826	-	62.826
Maleisische Ringgit	57.977	-	57.977
Poolse Zloty	46.982	-	46.982
Zweedse Kroon	27.160	-	27.160
EURO	4.712.275	2.657.686	7.369.961
Overige valuta	308.757	-	308.757
Totaal	9.319.925	-	9.319.925

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is de mogelijke impact op de waarde van de beleggingen wanneer tegenpartijen niet aan de contractuele verplichtingen kunnen voldoen. Daarbij worden tegenpartijen gedefinieerd als partijen die direct geld lenen aan andere partijen in financiële markten. Over de beursgenoteerde derivaten wordt geen kredietrisico gelopen. De beheersing van kredietrisico naar tegenpartijen is geïntegreerd in het beleggingsproces door gebruik te maken van geaccordeerde tegenpartijen, dagelijks collateral management en een limietenstructuur. Het meten van kredietrisico gebeurt dagelijks integraal over de gehele portefeuille waarin alle facetten van krediet- en tegenpartijrisico's worden meegenomen. De dekkingsgraad is beperkt gevoelig voor schokken in de kredietwaardigheid van tegenpartijen.

Bij het bepalen van het kredietrisico op de beleggingen waarvoor dit van toepassing is, worden de door DNB voorgeschreven schokken op de credit spread gehanteerd. De schok op de credit spread is afhankelijk van de rating van de onderliggende beleggingen:

- Instrumenten met een AAA of equivalente rating: +60 basispunten
- Instrumenten met een AA of equivalente rating: +80 basispunten
- Instrumenten met een A of equivalente rating: +130 basispunten
- Instrumenten met een BBB of equivalente rating: +180 basispunten
- Instrumenten met een lagere rating of instrumenten zonder rating: +530 basispunten
- Het kredietrisico van Europese staatsobligaties met een AAA-rating stelt BPF Schilders gelijk aan 0 conform het standaardmodel. In het vereist eigen vermogen per eind van het vierde kwartaal van 2024 zijn dit Nederlandse en Duitse staatsobligaties.

Verzekeringstechnisch risico (S6)

Verzekeringstechnisch risico is de mogelijke impact op de waarde van de pensioenverplichtingen als gevolg van onzekerheid in de actuariële grondslagen. Langlevenrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevenrisico is het risico voor BPF Schilders dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld wordt verondersteld.

Bij de bepaling van de voorziening wordt al rekening gehouden met de minder sterke stijging van de levensverwachting zoals deze door het Actuarieel Genootschap (AG-prognosetafel 2024) wordt voorspeld. Ook wordt er rekening mee

gehouden de levensverwachting van deelnemers van BPF Schilders afwijkt van de Nederlandse bevolking (ervaringssterfte).

Er is een hoge mate van onzekerheid rond de levensverwachting. Dat komt doordat 100 jaar vooruit wordt gekeken.

De pensioenwet schrijft geen parameters voor in het standaardmodel voor de bepaling van het verzekeringstechnisch risico. BPF Schilders maakt gebruik van de handreiking die DNB heeft opgesteld voor de berekening van S6, waarbij onderscheid gemaakt wordt in procesrisico, negatieve stochastische afwijking (NSA) en trendsterfteonzekerheid (TSO). De handreiking maakt onderscheid tussen model A en model B. Voor BPF Schilders is model B gebruikt.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeit kent verschillende dimensies. BPF Schilders heeft behoefte aan voldoende liquide middelen (kas) om bijvoorbeeld de ingegane pensioenen te kunnen betalen. Daarnaast moet BPF Schilders ook voor de uitvoering van de rente- en valutahedges binnen het beleggingsbeleid over voldoende liquide middelen beschikken. BPF Schilders monitort de verhouding tussen de liquiditeitsbehoefte en de beschikbare liquiditeit in een sterk negatief stressscenario. BPF Schilders heeft voldoende mogelijkheden om zijn liquiditeitspositie te vergroten. Hierdoor is BPF Schilders in staat om op korte termijn aan zijn verplichtingen te voldoen, ook in tijden van stress en wordt hier bij het bepalen van het vereist eigen vermogen geen buffer voor dit risico aangehouden.

Concentratierisico (S8)

Concentratierisico is het risico dat ontstaat als een adequate spreiding van activa of passiva ontbreekt. BPF Schilders heeft een beleggingsstrategie met een weloverwogen spreiding van de beleggingen over categorieën, regio's, sectoren en bedrijven. Ook het deelnemersbestand is divers, met een zeer groot aantal deelnemers en een spreiding over de verschillende leeftijdscohorten. Het risico is daarmee beperkt. Daarom wordt bij het bepalen van het vereist eigen vermogen geen buffer voor dit risico aangehouden.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen. BPF Schilders heeft in de afgelopen jaren stappen gezet richting een meer volwassen risicomanagement. Onder meer door de verstrekking van Standaard 3402-verklaringen met betrekking tot de beheersing van interne processen bij pensioenbeheer en vermogensbeheer wordt het financieel operationeel risico gemanaged. Daarom wordt bij het bepalen van het vereist eigen vermogen geen buffer voor dit risico aangehouden.

Actief beheer (S10)

Actief beheer betreft het maximale verlies dat door actief beheer zal optreden met een waarschijnlijkheid van 2,5%. Conform de richtlijnen van DNB wordt actief risico meegenomen voor beleggingen in aandelen en vastgoed die een tracking error hebben groter dan 1%. Voor BPF Schilders zijn dit het Wellington EM equity fonds en het Robeco beleggingsfonds.

13. Financiering en financiële positie

Financiële positie

De actuele dekkingsgraad is gedurende 2024 gestegen van 125,0% naar 131,2%.

De beleidsdekkingsgraad van 130,1% (2023: 127,1%) ligt boven de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,1% (2023: 104,1%) en ook boven de vereiste dekkingsgraad van 120,9% (2023: 119,7%).

Verloop dekkingsgraad

De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen en de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. Bij de nominale dekkingsgraad wordt uitgegaan van de nominale pensioenverplichtingen. Daarin zijn de toegekende indexeringen uit het verleden opgenomen. Hierin zitten niet de eventuele toekomstige indexeringen.

De volgende tabel geeft de impact van de verschillende factoren op de ontwikkeling van de dekkingsgraad weer:

(bedragen in %)	2024	2023
Dekkingsgraad begin van het jaar	125,0%	122,6%
Impact beleggingsopbrengst	13,7%	13,5%
Toevoeging rente	-4,1%	-3,8%
Marktwaarde verandering	-2,5%	-3,9%
Toeslagen	-1,6%	-3,8%
Impact premies en pensioenopbouw	-0,5%	-0,2%
Impact uitkeringen	0,8%	0,8%
Aanpassing actuariële grondslagen	0,6%	0,4%
Overig	-0,2%	-0,6%
Dekkingsgraad ultimo boekjaar	131,2%	125,0%

De factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de dekkingsgraad worden hieronder toegelicht.

Impact beleggingsopbrengst

Het totale effect van de beleggingsopbrengsten op de dekkingsgraad van het fonds is 13,7%-punt (2023: 13,5%-punt). De totale beleggingsopbrengsten bedroegen in 2024 per saldo € 924 miljoen positief ofwel 11,0%. De marktrente is in 2024 gedaald. Als gevolg hiervan is de waarde van de renteoverlay in waarde gestegen. De contributie aan het rendement van de overlay-portefeuille bedroeg 0,4% (2023: 3,1%).

Impact onttrekking rente

De toevoeging van rente (op basis van de eenjaarsrente gepubliceerd door de DNB) aan de primo voorziening zorgt voor een daling van de dekkingsgraad met 4,1%-punt. Dit wordt veroorzaakt door de eenjaarsrente van 3,439%).

Impact marktwaarde verandering

Door de daling van de marktwaarde verandering waartegen de voorziening contant wordt gemaakt daalt de dekkingsgraad met 2,5%-punt.

Toeslagen

BPF Schilders kent sinds 2015 toeslagen toe op basis van toekomstbestendige indexatie. Op basis van het reguliere indexatiebeleid kon over 2024 per

1 januari 2025 een toeslag worden toegekend van 1,25%. Door het verlenen van de toeslag daalt de dekkingsgraad afgerond met 1,6 procentpunt.

Impact premies

Door premiebijdrage en pensioenopbouw daalt de dekkingsgraad met 0,5 procentpunt. Deze post is het saldo van het effect op de dekkingsgraad van enerzijds de actuariële benodigde kosten voor pensioenopbouw en anderzijds de feitelijk ontvangen premiebijdrage. De premiedekningsgraad is 104% en daarmee lager dan de dekkingsgraad primo 2024. De premiebijdrage heeft hierdoor een negatief effect op de dekkingsgraad.

Impact uitkeringen

Door het verrichten van pensioenuitkeringen stijgt de dekkingsgraad afgerond met 0,8 procentpunt. Deze post is het resultaat van enerzijds de werkelijke verrichte pensioenuitkeringen en anderzijds de vrijval uit de voorziening voor pensioenuitkeringen gedurende 2024. Omdat de dekkingsgraad gedurende 2024 ruim boven de 100% is geweest is er een vrijval van de buffer ten gunste van het fonds.

Impact aanpassing actuariële grondslagen

In 2024 vond een beperkt grondslagenonderzoek plaats, waarin de belangrijkste grondslagen werden gemonitord. In totaal zorgde de aanpassing van de actuariële grondslagen in 2024 voor een stijging van de dekkingsgraad met 0,6%. Deze stijging volgt voornamelijk uit de toepassing van de nieuwe overlevingstafel (AG2024) en de aanpassing van de ervaringssterfte.

Impact overige mutaties

De post overig zorgt voor een daling van de dekkingsgraad met 0,2%-punt. Het betreft hier vooral kruiseffecten die ontstaan als gevolg van een combinatie van verschillende effecten, doordat ieder effect afzonderlijk ten opzichte van de beginstand 2024 is bepaald. Het effect is groter naarmate er grote effecten in het verloop zitten. De overige mutaties bestaan uit aanpassing berekeningsgrondslagen, overige mutaties en de financiële overige baten en lasten.

Premie en toetsing aan de Pensioenwet

In 2024 bedroeg de pensioenpremie 30,1% (2023: 30,1%) van het salaris boven de franchise voor deelnemers schilders en 30,1% (2023: 30,1%) voor de deelnemers overig.

Uitgangspunt voor de vaststelling van de premie is de zuiver kostendekkende premie welke bestaat uit de volgende drie onderdelen:

1. de actuariële benodigde premie voor de inkoop van nieuwe pensioenverplichtingen;
2. een opslag voor uitvoeringskosten;
3. een solvabiliteitsopslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen.

Pensioenfondsen mogen echter voor de vaststelling van de premie ook gebruik maken van de zogeheten gedempte kostendekkende premie op basis van het verwachte portefeuillerendement gecorrigeerd voor inflatie, of een voortschrijdend gemiddelde van de marktwaardeverandering met een maximum periode van 10 jaar. BPF Schilders heeft gekozen voor de gedempte kostendekkende premie op basis van het verwachte portefeuillerendement omdat deze het beste past bij de risicobereidheid, ambitie en het daarop geënte beleggingsbeleid. Conform de wettelijke vereisten wordt daarbij een afslag gehanteerd voor de verwachte prijsinflatie en is de curve voor zowel de rente als de prijsinflatie voor een periode van 5 jaar vastgezet. In 2024 is deze opnieuw vastgesteld voor vijf jaar op een nieuwe peildatum. (in verband met gewijzigde maximale parameters).

Premievaststelling en -toetsing:

De kostendekkende premie wordt vooraf getoetst bij het vaststellen van het feitelijke premiepercentage en de actualisatie van de grondslagen voor het komende jaar. Op basis van de ex-ante toetsing in de grondslagennota voor 2024 is de kostendekkende premie voor 2024 vastgesteld op 26,6%. Het feitelijke premiepercentage voor 2024 van 30,1% is daarmee kostendekkend.

Ex-ante premietoetsing

(bedragen x € 1.000)	2024		2023	
	Kostendekkende premie	Gedempte premie	Kostendekkende premie	Gedempte premie
Actuarieel benodigde koopsom	147.750	75.161	138.963	88.628
Uitvoeringskosten	8.136	8.136	11.037	11.037
Solvabiliteit	26.447	13.454	31.690	20.211
Toevoeging indexatie	-	48.345	-	38.708
Totale kostendekkende premie	182.333	145.096	181.690	158.584
Feitelijke pensioenpremie	162.730	162.730	157.450	157.450

De kostendekkende premie gebaseerd op de door DNB eind 2023 gepubliceerde rentetermijnstructuur met solvabiliteitsbuffer en opslag voor uitvoeringskosten bedraagt € 182 miljoen. Deze ligt hiermee boven de feitelijke verwachte premie. De verwachte premiedekkingsgraad is 105%.

De verwachte feitelijke premie is hoger dan de gedempte premie. Daarmee voldoet de premie aan de ex-ante toetsing bij het vaststellen van de premie.

Realisatie kostendekkende premie verslagjaar:

De in 2024 gerealiseerde resultaten op basis van de vooraf getoetste kostendekkende premie zijn opgenomen in onderstaande tabel. In onderstaande tabel zijn de verschillende premies uitgesplitst. Links wordt de kostendekkende premie weergegeven, rechts de gedempte premie.

Ex-post premietoetsing

(bedragen x € 1.000)	2024		2023	
	Kostendekkende premie	Gedempte premie	Kostendekkende premie	Gedempte premie
Actuarieel benodigde koopsom	148.108	79.312	134.344	91.413
Uitvoeringskosten	29.177	15.625	7.632	7.632
Solvabiliteit	9.158	9.158	30.225	20.568
Toevoeging indexatie	-	41.965	-	33.549
Totale kostendekkende premie	186.443	146.060	172.201	153.162
Feitelijke pensioenpremie	162.730	162.730	157.450	157.450

Feitelijke pensioenpremie

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Ouderdoms- en nabestaandenpensioen	162.128	156.773
Werkloosheidswet (WW)	-	-4
ANW-premies	602	681
Totaal	162.730	157.450

De uitgangspunten zijn gelijk aan de getoetste premie. In de realisatie zijn de werkelijke gerealiseerde uitvoeringskosten toegevoegd aan de kostendekkende premie. De gerealiseerde premiedekkingsgraad bedraagt 104%. Omdat de feitelijke premie boven de gedempte kostendekkende premie ligt is de premie bij de realisatie in het verslagjaar ook kostendekkend.

Waardeoverdrachten

Een pensioenuitvoerder is wettelijk verplicht om op verzoek van een werknemer mee te werken aan waardeoverdracht, als de werknemer gaat deelnemen in een pensioenregeling die door een andere pensioenuitvoerder wordt uitgevoerd. Deze overdracht betreft de waarde van de tot dan toe bij de overdragende pensioenuitvoerder opgebouwde pensioenaanspraken. De ontvangende pensioenuitvoerder is verplicht om de overgedragen waarde aan te wenden voor de toekenning van pensioenaanspraken die ten minste gelijkwaardig zijn aan de oorspronkelijk opgebouwde aanspraken.

De Pensioenwet schrijft voor dat deze verplichting wordt opgeschort als bij een van de pensioenuitvoerders, of beiden, sprake is van een beleidsdekkingsgraad onder de 100%. De beleidsdekkingsgraad van BPF Schilders bevindt zich sinds april 2021 boven de 100%.

In paragraaf 18 zijn de bedragen van in- en uitgaande waardeoverdrachten weergegeven.

Toelichting op de staat van baten en lasten

14. Premie bijdragen

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Ouderdoms- en nabestaandenpensioen	162.128	156.773
Werkloosheidswet (WW)	-	-4
ANW-premies	602	681
Totaal	162.730	157.450

In 2024 is het aantal actieve deelnemers afgenomen van 34.685 naar 34.465. Door de toegenomen bedrijvigheid in de bedrijfstak en de CAO-indexatie per 1-1-2024 van 3,3% (2023: 10,3%) zijn de premies toegenomen. De premie voor al het CAO-personeel en voor ondernemers bedraagt 30,1% (2023: 30,1%).

Onder pensioenpremies uit arbeid is inbegrepen de bijeengebrachte premies door ondernemers van € 32,8 miljoen (2023: € 28,9 miljoen). Dit bedraagt 20,2% (2023: 18,5%) van de totale premiebijdragen.

15. Beleggingsopbrengsten

(bedragen x € 1.000)	Direct	Indirect	Kosten vermogensbeheer	Totaal 2024	Totaal 2023
Vastgoed en infrastructuur	30.811	75.533	-4.062	102.282	-46.763
Aandelen	64.160	733.310	-4.230	793.240	451.948
Vastrentende waarden	154.767	36.271	-4.792	186.246	352.495
Derivaten	-57.117	-96.276	-1.416	-154.809	88.549
Totaal per beleggingscategorie	192.621	748.838	-14.500	926.959	846.229
Kosten vermogensbeheer pensioenfondsen en overige			-30	-30	-3.338
Bewaarloon			-2.440	-2.440	-1.159
Totaal overige vermogensbeheerkosten	-	-	-2.470	-2.470	-4.497
Totaal	192.621	748.838	-16.970	924.489	841.732

Bij de rentederivaten is er uitsluitend gehandeld in swaps genoteerd in euro's.

Kosten vermogensbeheer

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Beheersvergoedingen	14.500	8.890
Bewaarloon	2.440	1.159
Overige kosten	30	3.338
Totaal	16.970	13.387

In de kosten van vermogensbeheer zoals hierboven gepresenteerd, zijn de kosten opgenomen die direct aan BPF Schilders in rekening worden gebracht. Deze kosten betreffen de beheervergoedingen, het bewaarloon en de overige kosten, en bedragen € 17,0 miljoen (2023: € 13,4 miljoen). Transactiekosten maken geen deel uit van de kosten van vermogensbeheer, maar zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten. Deze transactiekosten zijn niet direct uit de administratie af te leiden.

De overige transactiekosten hebben vooral betrekking op vastrentende waarden en derivaten en zijn ook niet direct uit de administratie af te leiden. Deze transactiekosten worden op basis van schattingen bepaald. De reden hiervoor is dat voor vastrentende waarden en derivaten de transactiekosten onderdeel uitmaken van de transactieprijs en niet voor elke individuele transactie bepaald kunnen worden. Eventuele restituties worden in mindering gebracht op de betreffende kostenpost.

Naast directe vermogensbeheerkosten zijn er indirecte vermogensbeheerkosten. Een deel van het vermogen van BPF Schilders is belegd in beleggingsfondsen. De kosten die in deze fondsen worden gemaakt zijn indirecte kosten voor BPF Schilders. Deze kosten zijn onderdeel van de waardering van deze fondsen en maken als zodanig deel uit van de in het resultatenoverzicht opgenomen indirecte beleggingsopbrengsten.

16. Pensioenuitkeringen

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Ouderdomspensioen (incl. vroegpensioen)	153.120	142.646
Partnerpensioen	32.618	30.697
Wezenpensioen	467	441
Arbeidsongeschiktheidspensioenuitkeringen	4.027	3.976
Vakantiegeld	15.152	14.155
Afkoop van pensioenen	1.719	1.595
Overige uitkeringslasten (uitkering bij overlijden, correcties, mutatie niet opgevraagde pensioenen)	-35	1.472
Totaal	207.068	194.982

De toename van de post 'ouderdomspensioen', 'partnerpensioen' en 'vakantiegeld' houdt verband met de toeslagverlening vanaf 1 januari 2024. Daarnaast is ook het effect van de grotere generaties (babyboom) en hogere pensioenen door uitstel zichtbaar.

Afkoop van pensioenen

De afkoop betreft pensioenen die lager zijn dan € 592,51 per jaar (2023: € 594,89) voor rechthebbenden.

17. Pensioenuitvoeringskosten

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Bestuurskosten	451	407
Kosten uitbesteding	12.156	11.994
Overige kosten	1.756	1.076
Totaal	14.363	13.477

De kosten die worden gepresenteerd zijn na aftrek van de doorbelasting vanwege aan vermogensbeheer te relateren activiteiten.

Bestuurskosten

Aan de leden van het bestuur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. BPF Schilders heeft in 2024 evenals over 2023 geen personeel in dienst. BPF Schilders heeft anders dan veel andere pensioenfondsen geen bestuursbureau waarmee BPF Schilders een aanzienlijke besparing op de bestuurskosten realiseert. De coördinerende en uitvoerende rol die een bestuursbureau bij andere pensioenfondsen vervult, neemt het dagelijks bestuur voor zijn rekening. Zie voor nadere toelichting de volgende tabel.

Uitbetaalde vergoedingen aan het bestuur

(bedragen in €)	2024	2023
- Leden dagelijks bestuur		
vacatievergoeding	312.072	272.028
reiskosten	416	670
	312.488	272.698
- Overige bestuursleden		
vacatievergoeding	315.297	281.760
reiskosten	5.197	3.609
	320.494	285.369
Totaal	632.982	558.067

De toename van de uitbetaalde vergoedingen over 2024 houdt onder andere verband met de drukke bestuurlijke agenda vanwege voorbereidingen op de NPR. Daarnaast zijn de vacatievergoedingen geïndexeerd.

Over het boekjaar 2024 zijn ten laste van het pensioenfonds vacatiegelden toegekend aan bestuurders van in totaal € 627 duizend (2023: € 554 duizend).

Aan de raad van toezicht is over 2024 een bedrag van € 45 duizend (2023: € 50 duizend) aan bezoldiging toegekend.

Kosten uitbesteding

BPF Schilders heeft PGGM N.V. aangesteld als pensioenuitvoerder van het fonds. De uitvoering van het vermogensbeheer is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen Investment Management en BNYM verzorgt de beleggingsadministratie en custodian-activiteiten. De kosten voor de uitvoering van de opgedragen taken bestaan uit een vaste vergoeding. Daarnaast zijn Bestuursondersteuning, fiscale dienstverlening, ALM- en Wtp -advisering, sleutelfunctieervuller risicobeheer uitbesteed naar andere partijen. De uitvoeringskosten van BPF Schilders worden gemonitord met kwartaalrapportages over de opgestelde en geaccordeerde begroting.

Overige kosten

In de overige kosten zijn nog de volgende onderdelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Vergoeding voorlichting opdrachtgevers	84	2
Kosten sleutelfunctiehouders	137	50
Heffing reguliere toelichtingskosten DNB	382	416
Overige kosten	1.153	608
Totaal	1.756	1.076

De stijging in de 'Overige kosten' vertoonden over 2024 een hoger beeld ten opzichte van 2023 door toenemende uitbesteede werkzaamheden met betrekking tot de voorbereiding op de NPR.

In de diverse overige kosten zijn de honoraria opgenomen van de externe accountantsorganisatie en de externe actuaris van BPF Schilders. Het honorarium van de externe accountantsorganisatie bedraagt € 140 duizend (2023: € 142 duizend). Dit betreft kosten voor de wettelijke controle van de jaarrekening, verslagstaten, basisgegevens ten behoeve van de certificerend actuaris, normportefeuille en de Z-score en € 0 duizend (2023: € 0 duizend) voor kosten voor niet-controlediensten. De externe accountant van het fonds heeft geen overige dienstverlening of niet-controlediensten uitgevoerd.

18. Saldo overdrachten van rechten

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Inkomende overdrachten	-4.480	-10.007
Uitgaande overdrachten	3.438	14.000
Totaal	-1.042	3.993

Dit is het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen.

19. Overige baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Overige baten	2.237	99
Overige lasten	10	31
Totaal	2.227	68

De overige baten bestaan uit in rekening gebrachte rente aan premiedebiteuren bij te late betaling, ontvangen bankrente en de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren.

De stijging in de 'Overige baten' in 2024 wordt verklaard door een vanuit PGGM ontvangen vergoeding. Deze houdt verband met de transitie, per jaareinde 2022, van het fiduciair vermogensbeheer van PGGM naar Van Lanschot Kempen.

De diverse lasten bestaan grotendeels uit vergoedingen aan premiedebiteuren.

20. Actuariële analyse van het saldo van het saldo van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	toelichting	2024	2023
Resultaat op premiebijdragen	20.1	6.452	12.029
Resultaat op waardeoverdrachten	20.2	-708	-557
Resultaat op beleggingen en verplichtingen	20.3	470.031	233.670
Resultaat op pensioenuitvoeringskosten	20.4	-988	3.444
Resultaat op pensioenuitkeringen	20.5	1.157	-153
Wijziging actuariële grondslagen	20.6	32.473	20.792
Overige resultaten	20.7	17.530	5.264
Saldo baten en lasten		525.947	274.489

Het resultaat op de afzonderlijke onderdelen wordt hierna toegelicht.

20.1 Resultaat op premiebijdragen

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Premiebijdragen (exclusief kostenopslagen)	154.561	146.374
Pensioenopbouw	-136.467	-122.131
Risicopremies: Overlijden	-3.477	-3.293
Risicopremies: Arbeidsongeschiktheid	-8.165	-8.921
Totaal pensioenregeling	6.452	12.029

De actuariële benodigde koopsom voor de pensioenopbouw van actieven bedraagt € 136 miljoen (2023: € 122 miljoen). De waarde van de nieuwe pensioenopbouw in 2024 is gestegen ten opzichte van 2023. De belangrijkste reden hiervoor is de gedaalde rente van ultimo 2022 naar ultimo 2023. De risicopremies overlijden zijn gestegen door de lagere rente waardoor risicokapitalen en de toekomstige inkoop duurder worden. De risicopremies voor arbeidsongeschiktheid zijn gedaald. De daling van het deel van de premie voor PVAO van 1,7% naar 1,5% compenseert deels het effect van de gedaalde rente.

20.2 Resultaat op waardeoverdrachten

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Resultaat uitgaande waardeoverdrachten		
Vrijval voorziening uitgaande waardeoverdracht	4.736	14.638
Betaalde overdrachtswaarde (financieel)	-3.438	-14.000
	1.298	638
Resultaat inkomende waardeoverdrachten		
Toevoeging voorziening inkomende waardeoverdracht	-6.486	-11.202
Ontvangen overdrachtswaarde (financieel)	4.480	10.007
	-2.006	-1.195
Resultaat waardeoverdrachten	-708	-557

Het verschil tussen de financiële en actuariële stroom bij de individuele waardeoverdrachten is het gevolg van de wettelijk voorgeschreven factoren die hiervoor gebruikt moeten worden. Deze zijn op basis van een vaste rekenrente (hogere rekenrente dan de DNB RTS) en platte sterftetafel die hogere sterftekansen bevat. Dit leidt tot een groter resultaat bij zowel inkomende als uitgaande waardeoverdrachten.

20.3 Resultaat op beleggingen en verplichtingen

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Beleggingsresultaten	924.489	841.732
Rentetoevoeging technische voorzieningen	-230.479	-202.049
Marktwaaarde verandering technische voorzieningen	-138.320	-206.035
Indexering pensioenrechten	-85.659	-199.978
Resultaat op beleggingen en verplichtingen	470.031	233.670

Het rendement op de beleggingsportefeuille droeg in 2024 positief bij aan het resultaat en bedroeg positief € 0,9 miljard (2023: positief € 0,8 miljard). De positieve beleggingsresultaten compenseren de stijging van de voorziening door rentetoevoeging, wijziging van de markrente en de toeslagverlening.

20.4 Resultaat op pensioenuitvoeringskosten

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Kostenopslag in feitelijke premie	8.169	11.076
Ottrekking voor pensioenuitvoeringskosten	5.206	5.845
Werkelijke pensioenuitvoeringskosten	-14.363	-13.477
Resultaat op pensioenuitvoeringskosten	-988	3.444

De feitelijke premie bevat een opslag voor administratiekosten van 1,5% van de premiegrondslag (€ 8,2 miljoen). In 2023 bedroeg deze opslag 2,1%. Hierdoor is, ondanks de stijging van de ontvangen feitelijke premie in 2024, de kostenopslag in de feitelijke premie in euro's lager.

De werkelijke uitvoeringskosten (€ 14,4 miljoen) zijn in 2024 gestegen ten opzichte van 2023. Dit komt voornamelijk door extra kosten voor de invoering van de Wtp. Deze kosten bedroegen in 2024 ongeveer € 1,5 miljoen.

Daarnaast valt een bedrag ter grootte van 2,5% van de uitkeringen vrij uit de voorziening ter dekking van de excassokosten (€ 5,2 miljoen).

Per saldo bedroeg het resultaat op pensioenuitvoeringskosten negatief € 1,0 miljoen en was de kostendeckking niet voldoende. Exclusief de kosten van de Wtp zou het resultaat uitkomen op € 0,5 miljoen positief.

20.5 Resultaat op pensioenuitkeringen

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Resultaat op pensioenuitkeringen		
Werkelijke pensioenuitkeringen	-205.349	-193.387
Onttrekking voorziening voor pensioenuitkeringen	206.430	193.392
	1.081	5
Resultaat op afkopen		
Vrijval voorziening door afkoop	1.795	1.437
Uitgekeerde afkoopbedragen	-1.719	-1.595
	76	-158
Resultaat op pensioenuitvoeringskosten	1.157	-153

De werkelijke uitkeringen zijn lager dan de vrijval uit de voorziening. Het verschil wordt veroorzaakt doordat in de modellering van de mutaties wordt uitgegaan van een leeftijd en mutatie halverwege het jaar (1-7 fictie). Door opschuiving van de AOW-leeftijd in 2024 is er de eerste twee maanden van 2024 niemand die de AOW-leeftijd bereikt. Dit versterkt het modeleffect bij de inschatting van de vrijval van de voorziening voor de uitkeringen die in het boekjaar ingaan of eindigen. Dit resultaat is niet direct toewijsbaar aan de pensioneringsmutatie zelf.

Het resultaat op afkopen ontstaat doordat de factoren voor de bepaling van de afkoop afwijken van de factoren voor bepaling van de voorziening.

20.6 Wijziging actuariële grondslagen

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Prognosetafel AG2024	11.939	-
Ervaringssterfte	20.548	-
Toekomstige uitvoeringskosten	-	30.870
Samenlevingsfrequenties	-	-
Wezenpensioenfactor	-2.748	-
Arbeidsongeschiktheid en revalidatie	1.286	-2.516
Economische Toekomst Verwachting	623	-7.562
AOW leeftijd (AP)	825	-
Wijziging actuariële grondslagen	32.473	20.792

In 2024 is er een beperkt grondslagenonderzoek uitgevoerd. Er is een nieuwe prognosetafel gepubliceerd door het actuariële genootschap (AG2024) en er is aanvullend onderzoek gedaan naar de ervaringssterfte. Tenslotte zijn grondslagen die beïnvloed worden door de Wtp onderzocht.

20.7 Overige resultaten

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Actuariële resultaten op kanssystemen	11.464	4.203
Overige mutaties in de voorziening	3.839	993
Overige baten en lasten, per saldo	2.227	68
Overige resultaten	17.530	5.264

De overige resultaten bestaan uit de actuariële resultaten op kanssystemen, de overige mutaties in de voorziening en de financiële overige baten en lasten.

21. Toelichting op het kasstroomoverzicht

De liquide middelen bestaan uit de liquide middelen uit de pensioenactiviteiten en de liquide middelen uit de beleggingsactiviteiten. Als sprake is van een negatief saldo, wordt dit gepresenteerd als schuld aan kredietinstellingen onder de overige schulden en overlopende passiva.

De mutatie van de liquide middelen kan als volgt worden aangesloten op de balans:

(bedragen x € 1.000)	2024	2023
Totale geldmarktbeleggingen (noot 3.4)	339.577	1.213.959
Liquide middelen pensioenactiviteiten (noot 6)	17.518	9.386
Stand per einde boekjaar	357.095	1.223.345
Stand per einde vorig boekjaar	1.223.345	461.503
Mutatie liquide middelen	-866.250	761.842

22. Bestemming van saldo van baten en lasten

Het voorstel voor de bestemming van het saldo van baten en lasten over 2024 is opgenomen onder de staat van baten en lasten.

Het positieve saldo van baten en lasten van het boekjaar 2024 ad € 526 miljoen zal worden toegevoegd aan de algemene reserve.

23. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

24. Ondertekening

Vastgesteld door het bestuur te IJsselstein op 13 juni 2025:

Goedgekeurd door de raad van toezicht te IJsselstein op 13 juni 2025:

Overige gegevens

Bestemming van baten en lasten

Voor de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. Hierin is opgenomen dat het totale resultaat wordt toegevoegd c.q. wordt onttrokken aan de algemene reserve van het pensioenfonds.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf te Zeist is aan Mercer (Nederland) B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een Actuariële Verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Omdat Mercer (Nederland) B.V. beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Mercer (Nederland) B.V. wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 14,2 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 4,65 miljoen te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruikgemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudentpersonregel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

Amstelveen, 13 juni 2025

Drs. K. Kusters-van Meurs AAG
verbonden aan Mercer (Nederland) B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2024 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf te Zeist gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- de staat van baten en lasten over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf (hierna ook wel: het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover.

Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf voert de pensioenregeling uit voor alle werknemers en ondernemers in de sector Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf. Het vermogensbeheer en pensioenbeheer zijn grotendeels uitbesteed aan gespecialiseerde dienstverleners. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 93 miljoen (2023: 84 miljoen).
Toegepaste benchmark	1,0% van het pensioenvermogen per 31 december 2024, zijnde het totaal van de technische voorzieningen en het stichtingskapitaal en de algemene reserve.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het reserveoverschot (2023: reserveoverschot) hebben wij de materialiteit gesteld op 1,0% van het pensioenvermogen (2023: 1,0%). De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 4,7 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een bedrijfstakpensioenfonds. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT-audit. Daarnaast hebben wij eigen specialisten ingeschakeld voor de controle van de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de

jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 4 van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn risicoanalyse heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's en hoofdstuk Toezicht en verantwoording van het jaarverslag waar de raad van toezicht op deze risicoanalyse reflecteert.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in Toelichting 8 in de jaarrekening, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt "Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen".

Ook hebben wij werkzaamheden verricht om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties.

Wij zijn uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan met name bij de indirecte beleggingsopbrengsten uit de

indirecte beleggingen in private equity, vastgoed en infrastructuur. Wij beschrijven in de controleaanpak van het kernpunt Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen onze controlewerkzaamheden om in te spelen op de veronderstelde frauderisico's bij de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder medewerkers van de bestuursondersteuning en de uitvoeringsorganisaties) en de raad van toezicht.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de compliance officer en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in "2.1 Grondslagen voor de financiële verslaggeving" van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in de toelichting op de balans per 31 december onder 13. "Financiering en financiële positie" van de jaarrekening. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.
Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2024 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden:

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad

	• Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar betroffen key items de overgang naar de AG Prognosetafels 2024 en de gewijzigde inschatting van de fondsspecifieke ervaringssterfte op de voorziening pensioenverplichtingen. • Daarnaast heeft de certificerend actuaire een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennis genomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaire. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Risico	De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeontwikkeling van beleggingen dienen in de staat van baten en lasten te worden verwerkt als indirecte beleggingsopbrengsten. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet (beurs)genoteerde fondsen. De waarderingonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten en (onderliggend) hypothecaire geldleningen. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen, met name in private equity, vastgoed en infrastructuur kennen eveneens inherent relatief veel waarderingonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers, waar nodig gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in paragraaf "2.2 Grondslagen voor waardering activa en passiva" en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans per 31 december onder "3. Beleggingen". Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2024 per saldo € 288 miljoen
--------	--

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

	negatief is belegd in derivaten, € 418 miljoen in hypothecaire geldleningen (via een hypotheekfonds), € 30 miljoen in private equity fondsen en € 920 miljoen in niet-(beurs)genoteerd vastgoed en infrastructuurfondsen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten. Zoals beschreven in 'Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's', hebben wij het veronderstelde frauderisico inzake de opbrengstenverantwoording gekoppeld aan de indirecte beleggingsopbrengsten uit indirecte beleggingen in met name private equity, vastgoed en infrastructuur.
Onze controleaanpak	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2024. - Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen (indirect vastgoed, infrastructuur, private equity en hypotheekleningen) hebben wij voor een deelwaarneming de waardering gecontroleerd op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen/opgaven van de betreffende fondsen met daarin opgenomen de gecontroleerde waarde per aandeel of participatie per 31 december 2024. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. Als onderdeel van de genoemde werkzaamheden hebben wij de impact van nieuwe informatie tot de datum van onze controleverklaring gemonitord en vastgesteld dat significante ontwikkelingen op adequate wijze zijn verwerkt. - Voor de volledige portefeuille van derivaten hebben wij een onafhankelijke waardering uitgevoerd. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2024, de indirecte beleggingsopbrengsten en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico	De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten
--------	--

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan het subjectieve element ervaringssterfte van de bepaling van de technische voorziening een significant risico en een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt.

Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in paragraaf "2.2 Grondslagen voor waardering activa en passiva" en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans per 31 december onder "8. Voorziening pensioenverplichtingen".

Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door aanpassing van de actuariële grondslagen, waaronder de overgang naar de AG Prognosetafel 2024 en gewijzigde inschatting van de fondsspecifieke ervaringssterfte. Volgens deze toelichting is de voorziening pensioenverplichtingen hierdoor € 32 miljoen lager uitgekomen.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.

Onze controleaanpak

Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de technische voorzieningen en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de technische voorzieningen verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij tevens gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als

	geheel hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2024. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2024: • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris en met gebruikmaking van onze eigen actuariële specialist gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2024 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse

Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 13 juni 2025

EY Accountants B.V.

w.g. drs. R.R.H. Gosen RA

Bijlagen

1. Personalia

Stand per 31 december 2024:

Bestuur

Voorzitters

- mevrouw E.J.P.M. van Loon, werknemersvoorzitter op voordracht van werknemersvereniging FNV
- de heer D.J. Vis, werkgeversvoorzitter op voordracht van werkgeversvereniging OnderhoudNL

Lid op voordracht van werkgeversvereniging OnderhoudNL:

- mevrouw E.M.C. Eelens

Lid op voordracht van werknemersverenigingen FNV en CNV Vakmensen:

- de heer R. van Oostrom

Lid namens de pensioengerechtigden op voordracht van de pensioengerechtigden in het VO:

- vacature

Lid namens de zelfstandigen op voordracht van OnderhoudNL, FNV, CNV en LBV die ondernemers vertegenwoordigen:

- Mevrouw R. Garcia López

Expert bestuursleden:

- de heer M.H. Rosenberg (aandachtsgebied vermogensbeheer)
- de heer M. Elvan (aandachtsgebied risicomanagement)

Raad van Toezicht

- mevrouw S.B.P. Smit-Bos (voorzitter)
- de heer H. Breekveldt
- mevrouw R.F. van der Feltz

Verantwoordingsorgaan

Namens werkgeversvereniging OnderhoudNL:

- mevrouw I. Schras (voorzitter)

Namens de werknemersverenigingen FNV en CNV Vakmensen:

- de heer P. Postma (secretaris)
- de heer R. de Ruijter
- de heer T. de Ruijter (vice-voorzitter)
- de heer J.A. Verheul

Namens de pensioengerechtigden:

- mevrouw J.S.C. Akkermans-Timmers
- mevrouw C.J. van den Ingh-van Wijk
- de heer R.W.D. van Dijk
- de heer N.P. de Jong
- de heer H.J.M. van Kuijk

Namens de ondernemers:

- de heer P. Barents
- de heer F. Mok

Commissie Vermogensbeheer

- de heer A.C.F. Vorst
- de heer T. Aaten

Externe compliance officer

Maatschap TriVu – de heer H. Pullen

Waarmerkend actuaris

Mercer Nederland B.V.

Waarmerkend accountant

Ernst & Young Accountants LLP

Sleutelfunctiehouder Actuarieel

Mercer Nederland B.V. in de persoon van mevrouw K. Kusters-van Meurs AAG

Sleutelfunctiehouder Interne Audit

Mevrouw O. Bisschop

2. Nevenfuncties

Stand per 31 december 2024:

Bestuur

Mevrouw E.M.C. Eelens:

- Uitvoerend bestuurslid Balansmanagement Pensioenfonds Particuliere Beveiliging
- Lid raad van advies van Financial Investigator Magazine
- Adviseur Beleggingscommissie Getronics UK Pension Fund
- Consultant/associate Muse Advisory
- Bestuurslid Pensioenfonds Architectenbureaus

De heer M. Elvan:

- Extern Deskundige Beleggingscommissie Pensioenfonds Openbare bibliotheken
- Adviseur Balans- en Vermogensbeheer Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM

Mevrouw R.M. García López:

- Pensioenfondsbestuurder FNV
- Bestuurslid BPF Slagers

Mevrouw E.J.P.M. van Loon:

- Lid raad van toezicht Pensioenfonds DSM (PDN)
- Lid Visitatiecommissie Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen

De heer R. van Oostrom:

- Pensioenfondsbestuurder CNV vakmensen
- Bestuurslid Stichting Pensioenfonds voor de Woningcorporaties (SPW)
- Bestuurslid (voorzitter) BPF Rijn- en Binnenvaart
- Lid geschillencommissie Openbaar vervoer
- Plaatsvervangend lid geschillencommissie Besloten busvervoer
- Tot 1 juli 2024: Bestuurslid Karate-DO Bond Nederland
- Jurist

De heer M.H. Rosenberg:

- Bestuurslid en voorzitter beleggingsadviescommissie BPL Pensioen
- Bestuurslid Stichting Pensioenfonds voor de Woningcorporaties (SPW)
- Voorzitter van de beleggingsadviescommissie van pensioenfonds PepsiCo NL
- Docent SPO
- Zelfstandig adviseur

De heer D.J. Vis:

- Voorzitter College van Vereffenaars Pensioenfonds Astellas i.l.
- Lid RvT pensioenfonds APG
- Onafhankelijk projectmanager voor het pensioenfonds en beroepsvereniging Openbare Apothekers inzake nieuw pensioencontract
- Lid RvC GoCredible
- Bestuurslid (onafhankelijk voorzitter) BPF Waterbouw

Raad van Toezicht

Mevrouw S.B.P. Smit-Bos:

- Uitvoerend bestuurder Pensioenfonds KLM Cabine
- Partner GPSS B.V.
- Lid adviesraad CPE Programma EUR
- Lid cliëntenraad Tergooi MC
- Voorzitter RvT Centraal Beheer Achmea APF

De heer H.A. Breekveldt:

- Bestuurslid en voorzitter IRMC bedrijfstakpensioenfonds Levensmiddelen
- HBR Financieel & Interim Management, CEO/CFO-onafhankelijk bestuurder
- DGA Breekveldt Capital Management BV

Mevrouw R.F. van der Feltz:

- Uitvoerend bestuurder SBZ Pensioen
- Eigenaar B-Rein
- Penningmeester bestuurder Quiet Nederland
- Lid Advisory committee EPFIF Pensioen bestuurstafel
- PME Pensioenfonds Kwartiermaker Investerings Nederlandse energietransitie

3. Annex IV SFDR

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverstrekking voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Bedrijfspensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 0NP1GL4B4GDQTLR1E15

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Duurzame belegging:
een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevatte geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

☒ Ja

☐ Nee

☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: ☐ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen. ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☐ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van ☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☒ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het financiële product promoot ecologische karakteristieken die verband houden met:

- de mitigatie van klimaatverandering en de adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Akkoord van Parijs;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen;
- de transitie naar een circulaire economie.

Het financiële product promoot sociale kenmerken die verband houden met:

- mensenrechten en arbeidsomstandigheden;
- het bestrijden van corruptie;
- fatsoenlijk werk;
- andere sociale onderwerpen zoals diversiteitskwesies.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om de realisatie van elk van de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken door dit financiële product te meten, presteerden als volgt. Alle waarden zijn gebaseerd op de posities en beschikbare gegevens per 31 december van het betreffende jaar.

Milieu-indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Scope 1-broeikasgas-emissies	ton CO ₂ e	352.534,79	269.337,78	35%	54%
Scope 2-broeikasgas-emissies	ton CO ₂ e	94.171,52	89.850,80	35%	54%
Scope 3-broeikasgas-emissies	ton CO ₂ e	2.562.346,19	2.713.498,78	35%	54%
Totale broeikasgas-emissies	ton CO ₂ e	2.995.920,60	3.072.341,49	35%	54%
Koolstofvoetafdruk	ton CO ₂ e per miljoen EUR van belegging	376,54	344,67	35%	54%
Broeikasgas-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde ton CO ₂ e per miljoen EUR omzet	793,25	780,34	39%	57%
Aandeel van de beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van de beleggingen, %	3%	5%	39%	57%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel van de beleggingen, %	12%	20%	38%	56%

Sociale indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde	Gewogen gemiddelde, aantal	0,02	0,02	39%	57%
Ontbreken van een beleid tegen corruptie en omkoping	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	39%	57%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	39%	58%
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel van de beleggingen, %	20%	1%	39%	57%

Betrokkenheid indicatoren	Parameter	2023	2024	% Dek. 2023	% Dek. 2024
Entertainment voor volwassenen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	3%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	1%	2%	46%	66%
Alcohol	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	4%	6%
Controversiële wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Conventionele wapens	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	2%
Gokken	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	1%	1%
Stroomopwekking	Aandeel van de beleggingen, %	1%	1%	6%	13%
Thermische kolen	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	46%	66%
Tabak	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	100%	100%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel van de beleggingen, %	0%	0%	46%	66%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Niet van toepassing, het product heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?

Niet van toepassing, het product heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.
- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren is rekening gehouden in de algemene beleggingsaanpak, het due diligence-proces en de beleggingsprocedures wat betreft screening, monitoring en rapportage. We hebben een combinatie van eigen data en data van derden gebruikt om beleggingen te identificeren die een ongunstige invloed hebben op duurzaamheidsfactoren en ernstige schade (kunnen) veroorzaken.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
Ja	Ja

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2024 t/m 31 december 2024.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- ☒ Ja
☐ Nee

Het financiële product heeft bij de beoordeling van de (voorgenomen) beleggingen rekening gehouden met de belangrijkste nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren door middel van specifieke duurzaamheidsindicatoren. Deze indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de beleggingen bijdragen aan de gepromote ecologische karakteristieken en sociale kenmerken, inclusief indicatoren van belangrijke nadelige effecten. Dit omvat verschillende fasen in het beleggingsproces, waaronder screening, monitoring en rapportage. We verwijzen naar de tabel met indicatoren voor nadelige effecten op duurzaamheidsfactoren die eerder in dit document is vermeld.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	% Activa
Netherlands	Staatsobligatie	Nederland	7,5%
Germany	Staatsobligatie	Duitsland	5,6%
European Union	Overige	België	2,7%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,5%
Apple Inc.	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,5%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1,4%
KfW	Overige	Duitsland	0,9%
Amazon.com, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	0,9%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	0,9%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	0,6%
The International Development Association	Overige	Verenigde Staten	0,6%
Thailand	Staatsobligatie	Thailand	0,5%
Malaysia	Staatsobligatie	Maleisië	0,5%
Indonesia	Staatsobligatie	Indonesië	0,5%
Mexico	Staatsobligatie	Mexico	0,5%

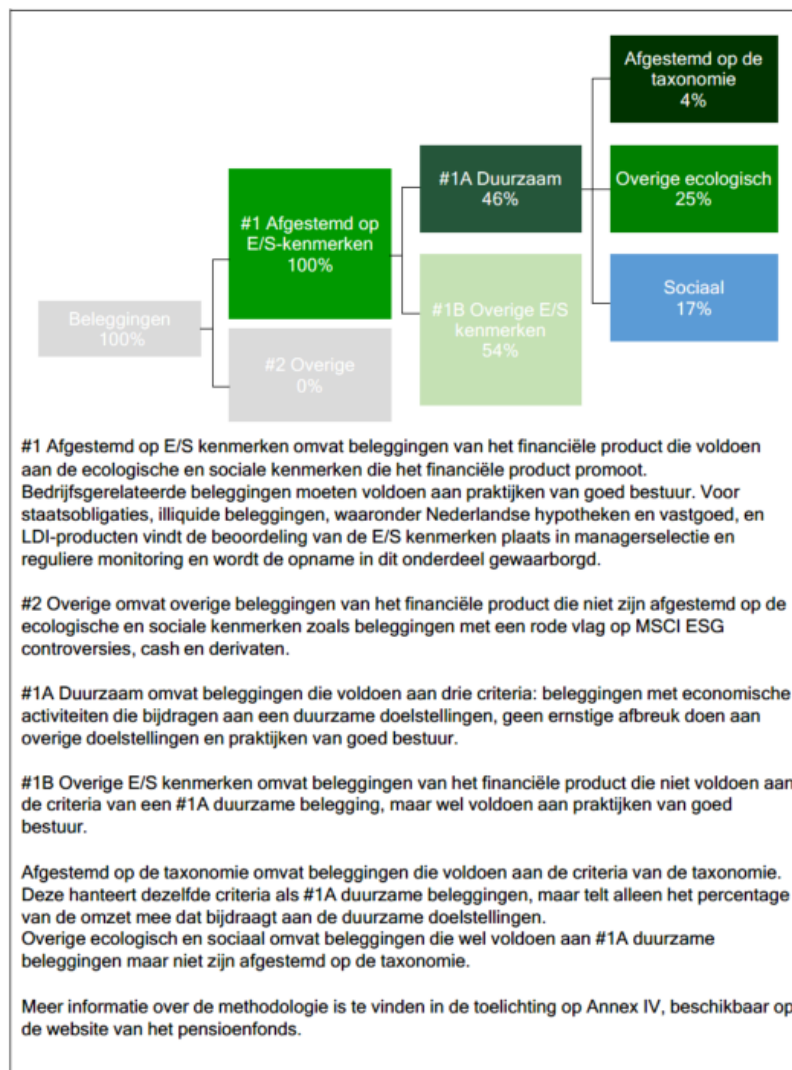
Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen is belegd, weergeeft;
- de kapitaaluitgaven (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de operationele uitgaven (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

● In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	100%	46%	54%	4%	25%	17%	0%
Communicatiediensten	5%	2%	3%	0%	2%	0%	0%
Duurzame consumentengoederen	6%	2%	4%	0%	2%	0%	0%
Niet-duurzame consumentengoederen	3%	1%	2%	0%	0%	0%	0%
Energie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Financiële dienstverlening	12%	3%	9%	0%	3%	0%	0%
Gezondheidszorg	5%	5%	0%	0%	3%	2%	0%
Industrie	5%	2%	3%	0%	1%	0%	0%
Informatietechnologie	10%	8%	2%	2%	6%	0%	0%
Basisindustrie	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Vastgoed	5%	3%	1%	1%	2%	1%	0%
Overige	45%	19%	26%	0%	6%	13%	0%
Nutsvoorzieningen	2%	1%	1%	1%	1%	0%	0%

In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

● Heeft dit financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

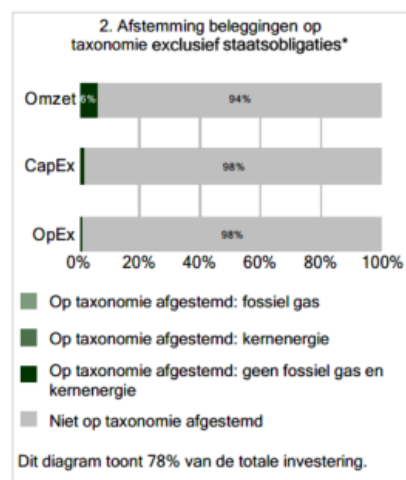
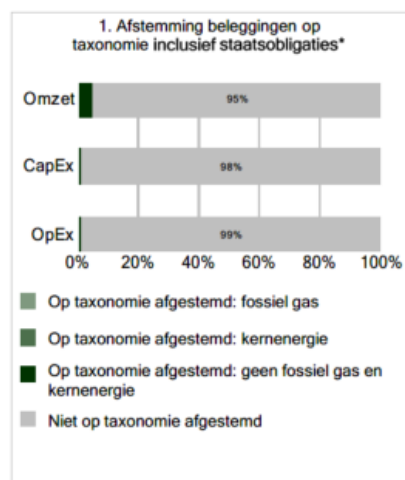
☒ Ja

☐ In fossiel gas

☒ Kernenergie

☐ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Er is geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie. Daarom toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor de beleggingen van het financiële product exclusief staatsobligaties.

*In deze grafieken omvatten 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

 zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

● Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?
0%

● Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?
Niet beschikbaar

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
9%

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?
16%

Welke beleggingen zijn opgenomen onder "#2 Overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?
Het type beleggingen dat onder "#2 Overig" valt, omvat investeringen die niet in lijn zijn met de E/S-kenmerken, evenals kasgeld, kaswaarden en derivaten. Het financiële product heeft geen gebruik gemaakt van derivaten om de gepromote ecologische karakteristieken of sociale kenmerken te bereiken. Indien relevant worden minimale ecologische beschermings- of sociale waarborgen in acht genomen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciër vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.
- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille. Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.
- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.
- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciër vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Nature Action 100+.
- Via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.
- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet in 2023.
- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). In 2023 heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.
- Impact beleggen: een deel van de beleggingsportefeuille richtte zich in 2023 op initiatieven die concreet bijdragen aan oplossingen voor ecologische en/of sociale vraagstukken.

4. Begrippenlijst

ABTN

Actuariële- en bedrijfstechnische nota. In deze nota die door de wet verplicht gesteld is, worden naast de actuariële aspecten van de reglementaire pensioenen, ook de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en de opzet van de administratieve organisatie en interne controle beschreven.

AFM

Autoriteit Financiële markten. De AFM houdt toezicht op het gedrag van en de informatieverstrekking door alle partijen op de financiële markten in Nederland, waaronder pensioenfondsen. Bovendien houdt de AFM toezicht op de naleving van de zorgplicht. Het doel hiervan is om deelnemers, als dat van toepassing is, te adviseren over verantwoorde individuele beleggingen. Naast AFM houdt ook De Nederlandsche Bank (DNB) toezicht op pensioenfondsen.

Beleidsdekkingsgraad

Dekkingsgraad op basis waarvan gestuurd wordt in het nieuwe FTK. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de (actuele) dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden.

Derivaten

Van effecten afgeleide beleggingsproducten zoals futures, swaps, total return swaps.

Actuele dekkingsgraad

Verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen de waarde van de opgebouwde aanspraken in een percentage.

ALM

Asset Liability Management. Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggings- portefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.

Benchmark

Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.

Custodian

De custodian is de financiële partij die de effecten bewaart.

Ervaringssterfte

Correctiefactoren voor ervaringssterfte worden toegepast om de overlijdenskans van een verzekerde bij het fonds te verlagen. Doordat de overlijdenskans wordt verlaagd, wordt verondersteld dat een verzekerde langer leeft. Het fonds doet dit omdat de sterftekans is afgeleid van de gehele bevolking. Het fonds past dus een correctie toe op de overlijdenskansen om rekening te houden met deze langere levensduur van de werkende bevolking. Door rekening te houden met deze langere levensduur wordt de pensioenvoorziening hoger.

Euribor

Afkorting voor Euro Interbank Offered Rate. Euribor is de rente die banken elkaar in rekening brengen voor leningen.

FTK

Financieel Toetsingskader. Regelgeving voor toetsing van de financiële opzet en toestand van pensioenfondsen door De Nederlandsche Bank.

Gedempte premie

Kostendekkende premie berekend op basis van het verwacht rendement.

Hedge

Het afdekken van (rente- en inflatie-) risico's in pensioenverplichtingen.

Standaard 3402

De Standaard 3402 is de internationale assurance standaard en is bestemd voor de organisatie, de gebruiker, die werkzaamheden heeft uitbesteed aan een service-organisatie en de accountant van de gebruiker. Een Standaard 3402 rapport geeft de gebruiker inzicht en zekerheid in de beheersing die de serviceorganisatie heeft ingericht in de processen en systemen die van belang zijn voor de juistheid en volledigheid van de financiële verantwoording van de gebruiker. Het rapport wordt opgesteld door de serviceorganisatie en beoordeeld door een door de serviceorganisatie aangestelde auditor.

Nominale marktrente

De marktrente die volgt uit de prijsvorming van obligaties. De hoogte van deze rente fluctueert in de tijd en hangt af van de looptijd van de kasstromen.

Franchise

Deel van het salaris dat niet wordt meegeteld bij het berekenen van de pensioengrondslag.

Gremia

Officiële groep mensen met een bepaalde taak.

Gepensioneerde

Persoon van wie het ouderdomspensioen is ingegaan.

Indexering (indexatie)

Het jaarlijkse verhogen van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten, op grond van de in het pensioenreglement omschreven pensioenregeling.

Kostendekkende premie

De premie die precies voldoende is om de nominale uitkeringen te kunnen nakomen die ontstaan uit pensioenrechten die in een bepaalde periode worden opgebouwd, inclusief een opslag voor opbouw van het vereist eigen vermogen.

Liability Driven Investments (LDI)

Dit is een beleggingsoplossing om pensioenfondsen d.m.v. een op maat samengestelde portefeuille van veilige obligaties, derivaten en geldmarktfondsen te beschermen tegen rente- en inflatierisico.

Nominale dekkingsgraad

Verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de waarde van de opgebouwde aanspraken, uitgedrukt in een percentage, waarbij de opgebouwde aanspraken contant zijn gemaakt met de nominale marktrente.

Ongedempte premie

Kostendekkende premie berekend op basis van de actuele marktwaarde verandering.

Outperformance

Er is sprake van outperformance als het gerealiseerde rendement van een portefeuille hoger is dan het rendement van de benchmark. Bij een negatief rendement is sprake van outperformance als het rendement van de benchmark nog negatiever is.

Pensioengerechtigde

Persoon van wie een pensioen is ingegaan.

Pensioenrichtleeftijd

De leeftijd waarop de pensioenopbouw is gebaseerd.

Private equity

De benaming voor beleggingen in niet-beursgenoteerde bedrijven.

PRIS-uurloon

Het voor de deelnemer werknemer volgens de cao geldende uurloon, inclusief een eventuele fuwa-toeslag zoals gedefinieerd in de cao.

Reële marktrente

De marktrente die volgt uit de prijsvorming van inflatie gerelateerde obligaties. De hoogte van deze rente fluctueert in de tijd en hangt af van de looptijd van de kasstromen. De reële rente is gelijk aan de nominale rente, met een afslag voor verwachte inflatie en een inflatierisicopremie.

Renteswap

Een renteswap of Interest Rate Swap (IRS) is een afspraak tussen twee partijen om gedurende een bepaalde periode (één tot tien jaar) rentebetalingen over een bepaalde hoofdsom uit te wisselen.

SLA

Service Level Agreement. Een Service Level Agreement is een type overeenkomst waarin afspraken staan tussen aanbieder en afnemer van een dienst of product.

Overlay

De overlays vormen een toevoeging op de bestaande beleggingen. De overlays bevatten derivaten die zijn bedoeld om het renterisico ('renteoverlay') en het wisselkoersrisico ('valutaoverlay') voor het pensioenfonds te verminderen.

Pensioengrondslag

Het pensioengevend salaris minus de zogenoemde franchise; over die franchise wordt geen pensioenpremie betaald.

Pensioenvermogen

Pensioenvermogen is gedefinieerd als alle beleggingen van het pensioenfonds, inclusief aandelen, obligaties, vastgoed, derivaten en liquide middelen, onder aftrek van schulden aan derden.

Reële dekkingsgraad

Verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de waarde van de opgebouwde aanspraken, uitgedrukt in een percentage. Daarbij zijn de opgebouwde aanspraken contant zijn gemaakt met de reële marktrente.

Reële waarde

Het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld, tussen terzake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen, die onafhankelijk zijn.

Marktwaaarde verandering

Grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds.

Ultimate Forward Rate

Een door DNB voorgeschreven nieuwe rekenmethode om de marktwaaarde van de verplichtingen te bepalen, ingevoerd per 30 september 2012.

Vastrentende waarden

Schuldpapieren (obligaties) die een regelmatige en vaste rentebetaling opleveren.

Yield

Gemiddelde rente.

Waardeoverdracht

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot een zeker moment opgebouwd pensioenrecht.

Z-score

Jaarlijkse score die de afwijking weergeeft van het werkelijk behaalde rendement ten opzichte van het rendement van een vooraf door het bestuur vastgestelde wettelijke normportefeuille.